

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו לעז'מי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת נח תשע"ט

לוח שעורי למוזים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדש"

שבוע פרשת

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורשי עם
							התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט

או הרבה כפי הפנאי.

מנחות. פרק חמישי - כל המנחות דף נט עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רלו תוספות

ונתת עליה שמן - האי קרא במנחת העומר כתיב, ואיצטרך למעוטי לחם הפנים, שמעני
 דלא חתיי בקל וחומר ממנחת נסכים שאינה טעונה לבונה טעונה שמן, ואיה נפח
 האינה טעונה לבונה לא ידענון אלא מסיפיה דקרא, דדריש: עליה לבונה, ולא על מנחת
 נסכים לבונה, ולא נהדר ונלף בקל וחומר מלחם הפנים אין שמן, קמן כדכתיב: ונחם

מרששה דקרא, ושעון לבונה, ואין שך בין לומר:
 דלא נכתוב "עליה" למעוטי לא בשמן ולא
 לבונה, ונימא: ודי חוד ותיקס בדוכתיה, כי הדוא
 פרק שני דובחיה (א.א.), דלא דמי. דהבא, בלא
 קל וחומר נמי הוה נמיור מחדרי, די אבא שטר מנחה,
 או מדאקרוי "מנחה", תדע דהא אהני כל וחומר

דהבא איבא שריי טובא.
היא להוציא שתי הלחם - איצטרך למעוטי,
 משום דאיצרו "מנחה", כדכתיב (ויקרא

ואימא עליה שמן ולא על מנחת כתיבי שמה
 פירש בקונטרס. וזו הלא חזין למנחת
 נשים וגרים, ונראה דלא בעי לאקשויי מהנהו,
 משום דדמו שפי לכל המנחות הכתובות שם רבע
 שמן, אבל מנחת כתיבי לא דמי להו, דכליל
כלי - פירש בקונטרס. כל המנחות בעי כלי
 ללבוש, פירש "שתי הלחם" (נחמתו א.א.), שאלו

לרחש: וזה מנין כי אבל, כל לחם הפנים אינו נקדש
 אלא במנחה, וקשה: אי מרת יבא מתקשה - לחם
 הפנים נמי בעי כלי, כדמוכח לעיל (ג.א.) דטרביי
 לחם הפנים לחמוץ, ואי מרת יבא לא מתקשה
 לחם הפנים בלא שן הארדי מנחת העומר ומנחת

הזית, ולענין כלי שן הארדי מנחת העומר מנחת
 נסכים, אבל לחם הפנים נמי, דאי בעי למימרי שאה
 טעון שמן בלישה במנחתו, ונראה לפרשי: דכליל
 הינו, ולענין כלי שן הארדי מנחת העומר ומנחת
 נסכים, אבל לחם הפנים נמי שן ערוף, וזיבין
 ללבונה. ומיהו גבי לבונה דבמסך לא יתכן לומר

כי.
פיגול בשבת - אין זו כראב דאמר פירק קמא
 (נחמתו א.א.) אין מחשבה פוסל אלא
 במי שראוי לכבודה, לאפוקי מנחת העומר, ואף
 על גב דהתם איירי במחשבה שלא לשמו, וזאת
 הדין במחשבת פיגול, מייבשת חלה פני דובחים
 (נ.ב.).

בי

חובה, ממיא, דאכל, פיגולא, בשבתא! - מסתברא "יפש". אמר מר: "עליה לבנה" - ולא על
 מנחת נסכים לבונה. **אימא:** "עליה לבנה" - ולא על מנחת הפנים לבונה! - מסתברא מנחת
 הפנים תהו ליה לרבווי, שכן עשונו, כהו, בלו, מוהש, בגלל עצם. - אדרבה, מנחת נסכים
 תהו ליה לרבווי, שכן ציבורא, חובה, ואימא, בשבתא! - מסתברא "יפש". "מנחה" - לרבות
 מנחת שמיני ללבונה. ואימא: להוציא! דהא מיאי א אמרת בשלמא לרבות - שפיר, אלא
 אי אמרת להוציא - למא ל? שענה מדורות לא ילפינן? "היא" - להוציא שתי הלחם
 שלא ימענו לא שמן ולא לבונה. ואימא: להוציא מנחת הפנים! - מסתברא מנחת
 הפנים תהו ליה לרבווי, שכן עשונו, כלי, מצה, ועצם, הנשטה, ואישים. - אדרבה,
 שתי

מנחה הסולת - ומגריד "מנחה" - תם - מביא עשרון סלת ושמן ולבונה,
 ויבוללה וקומעה כמו שיהא יחיד, וידידה כתיב שמן לבונה. בכל הך אחריני לא כתיב
 לבונה, אלא ממנחת סלת גמריה, דכתיב בה "יפש", ומשמע דכל מנחת יחיד טעונה שמן
 ולבונה כזו. החלות והרקיאה - דאמר "חרי עלי מנחת נמאה" - מביא חלות או רקיקון,
 כדכתיב ב"ויקרא" - ולתן חטיב תורה, כזון דאי

בעי - חלות מיית, ואי בעי - רקיקון מיית.
 ומנחת נשים - אשה שהתרבה מנחה. ומנחת
 העומר - בה נמי כתיב שמן ולבונה, כדכתיב
 (ויקרא א.) "ואם תרביש מנחת כוכבים", ודאי
 מנחת העומר. אבל מנחת נסכים כל בעיא
 לבונה, דמנחת שמיני גמריא כל היבא

התם - כדנפרש בעמורא. ואלו מנחתין (מנחה - עשר
 תנו. כלומר, כולן באות עשר עשר חלות.
 כדאמרין ב"אלו מנחות" (מנחות ע.א.),
 לאפוקי מרביי שמוקו - דאמר לקמן בואי
 פירקין (א.א.) "ואמר 'חרי עלי מנחת נמאה'
 - אמ רצא יביא מנחה חלות מנחה רקיקון -

כא שמעך לן - ר' פפא דכל מנחות דמנחתין
 עשר (והא) נהדו, דהך חלות - עשר חלות
 ודך דיקרא) - עשר רקיקון, ודתי נחתי מנחה
 דתי, כלן שאתא טוריטא: כל היבא דתתן ער
 בבא ארטא דמנחתין, וברפך "אלו מנחות"
 שתו ואתי סידרי מנחות, ודתיקן אתה

עשר תנו. ומנחת הסלת עד מנחת העומר,
 לאפוקי מרביי שמוקו דאמר כו, ולדידה
 איבא אחד עשר, דברמתו נמאה איבא כיה
 שלש מנחות אי בעי - כולה מנחה, ואי בעי
 רבולה רקיקון, ואי בעי - תמש חלות והנשה
 רביקין. ומתניתין מרין שאר מנחות. ונתת עליה
 שמן - במנחת העומר קמי, אה מנחת מוסכ

שאינה מעונה לבונה - כדקתני לקמן. עליה
 לבונה, ולא על מנחת נסכים לבונה. מעונה
 שכן - כדכתיב (במסכת כהן) "בלולה בשמן
 כתיב", לרבות מנחת שמיני ללבונה - היא
 דכתיב "ויהי ביום השמיני וגו', ותביע 'ישור'
 ואיל 'והיה שמיני לרבותו ומנחה בלולה בשמן'."

ואל על מנחת כתיבי שן ערוף, והוא תהו נמי
 למנחת נשים וגרים, דכל הך לא כתיב בהו שמן
 בהדיא, וחד מיידיה נקט. מסתברא מנחת כתיבי
 תהו ליה לרבווי - בכל דיני מנחת העומר, ולא
 להוציא, שכן דומות יחד, שתיהן באות עשונו.

כדכתיב (שמות טו) "והעומר עשירית האיפה",
 והתם מנחות אבות שניין, אבל לחם הפנים
 כתיב (ויקרא כו) "שני עשונותי היה החלה"
 וגו, כלי - כל המנחות טעונות כלי ללוש, פירש
 "שתי הלחם": שאלו את רבי זו מנין כו, אבל
 לחם הפנים אינו נקדש אלא בתנור. חוץ - כל
 המנחות במנחתן בתנור, אבל לחם הפנים סידרו

בהיכל. ושה, הכל נפסלו כליה דקדשי קדשים
 הם ואין באכלות אלא ליום, אבל לחם הפנים
 עמד על השולחן ונשטה לשבת. [ותשת] - כל
 המנחות טעונות גמשה, ולחם הפנים אין טעון הגשה. כדנתיב במתניתין דאי פירקין. אישים - כל המנחות יש מהן מגופן לאישים, דמנחת העומר נקומעה, כדמפרש ב"אלו מנחות"

(נחמתו ע.ב.), ומנחות כתיבי כליל, לאפוקי לחם הפנים דאין מגופן לאישים. ציבור - לחם הפנים ומנחת העומר - קרין ציבור הם, ומנחת כהן - יחיד הוא. נחפופא - העומר ושתי
 הלחם ולחם הפנים - נזהר, ודוחות נמוגהו. פירק "בכר צולחן" פסחים (ט.ב.): משה דברס באים במוטאה ואין נאכלין במוטאה. העומר. ושתי הלחם, ולחם הפנים כו, אבל קרין
 יחיד - אלא דח טומאה. דאכלי - שרי עמנו נאכלין לבונה, וכן לחם הפנים. אבל מנחת כתיבי - מנין עמונו פיגול, שדרי קומין מתריין. וכלחם הפנים
 נהה פיגול, דביזבין מתירין אותו. וקיימא לן כבמסכת יומא פירק "הוציא לו" (ט.א.): כל דבר שיש לו מתירין, בין לאדם בין למובת, נהנה בו פיגול. אבל מנחת כתיבי - כולה כלי, אבל
 לא מתירין, ואין פיגול נהה בהו. בשבתא - דעומר קרב אפילו בשבת. כדמפרש ר"בי שימאלי (מנחות ט.ב.), ולחם הפנים סידורו בשבת. מסתברא מנחת כתיבי [וחוץ ליה לרבווי]
 עשונו ששבתו כתיב "יפש" למרות דכל מנחת יחיד טעונה שמן. [בולל] - מנחת כתיבי כלול - בלוג - בעל המנחות שין לוג ולעשרון. ומנחת נסכים יש שלשה שמות ולגוןן
 עשירין - מושג - כמו ושאינו טעונה טעונת הטהר ולא מנחת נסכים. כדמפרש במתניתין. בגלל עצם - כמות בוללת עצמן, מנחת נסכים - אבל בגלל ותב.

מנחת נסכים - ציבור היא, שדרי באה עם המתדיין, ועומר נמי ציבור, ושתיהן חובה. ודוחות שבת וטומאה. מסתברא יפש - מנחת סלת כתיב "יפש" ותביע "לבונה", והמתם גמריין
 לכל מנחת יחיד טעונה לבונה. אי אמרת בשלמא לרבות שפיר - דסלקא דעתיך אמינא: שעה מדורות לא ילפינן, קא שמעין לך.

שתי

1 **כתיב** חטא היא – בפרק קמא מנחות ד(א) דרשין ליה לדרשא אחרימי, ועוד דרשין לקמן
 2 בפרק בריא (קמא) דרשה לשליה. ומיהו תרי 'חטאת היא' כתיבי במנחת חוטא.
 3 **ותיהוין** פר' פירוש אמאי פסלה בה מחשבה – לא גרסינן, הכי גרסינן: ותיהו דחוי, בין
 4 אמתניתין ובין באריתא. ותיהו דחוי, אמאי מתבשרא בליקוט לבונה? הויאל
 5 ונחה – דתרוהו ומושוני: 'חטאת' קרייה רחמנא.

6 אפילו כי נתן לה לבונה – חזרת להבשריה.
 7 והבונה בספחים הפירוש ענה. בסמוך דף קשיא
 8 דמקשי 'ותיהו דחוי' אפסול מחשבה קאי, ופרש
 9 גבלין: תספר: אמאי פסלה מחשבה? וכתב למעלה
 10 ומפירושו "פירוש" – לסימן שזה פירוש, הבעתק
 11 טעם וכתב הכי בספר. ועידיה טעם. דאפסול
 12 מחשבה ולא פרך מדי. ויהא לא משליקט לבונה –
 13 אמאי לא תפסיל בה? הכי בשריה להקטרי, וביין
 14 דבשריה היא ארתיא בה מחשבה פיגול, וכל שכן
 15 מחשבה פסול. אם עד שלא ליקט לבונה, דקתי'
 16 'פסול, ואין בו ברת' – והוא לא משום מחשבה
 17 הוא, אלא מפני שהקמיצה פסולה היא בעד
 18 הלבונה עליה, ברקתני 'לא אם ששן – פסול'
 19 לבנה שכן, ולבונה לא מקשה אלא לפי שאפשר
 20 ללוקט, וכן זמן שלא ליקט – כל עבודותיה
 21 בפסול, ולפי גירסת העושים הכי פירוש 'ותיהו'
 22 פר' – אמאי פסל בה מחשבה ברוך מנחה בעד?
 23 שהלבונה בתוכה, הוא באילו נפל עליה פר' שנת
 24 דלא היא חטאי, ולא תיחול לה מחשבת פסול כלל,
 25 ולכי לוקט לה – תיחבשה, אמאי פסלה
 26 במחשבה דחיהו היא! ומושוני: 'חטאת' קרייה
 27 רחמנא, אפילו כי נתן עליה לבונה. והלכך מטיא
 28 ביה מחשבה לפסול, כך הגיה רש"י בפירושו. ולפי
 29 שאינו בכל הפירושים כתבתיו. ויהו רימא הוא:
 30 מאי קפרי' 'ותיהו דחוי', הא בריה דרש דה
 31 ברייתא מדכתבי 'חטאת' ו'רבא נמי, למה דחק
 32 לתרין חזן המצרי היא? **כל** שבדיל לא הוי דחוי
 33 – צריך ללחק בין אל להדיא הובחוס בריש 'קדשי'
 34 קדשים (נט.ט.) דכל הדרשנים שהיו עד שלא נצבם
 35 המזבח ואחר כך נפגם המזבח – פסולין, דאמאי?
 36 פסולין? לא היה דחוי, כיון ובידו לחקן את
 37 המזבח **כוס** היה מנלא מום התערובות – אף
 38 על פי שם התמצית מעורב בו – ובי' יתדה
 39 לטעמה, דאמר: אין דם מנבל עד (בבבס.עא.)
 40 מ'
 41 **אומר:** אפילו דם בפוס, מביא חבירו שלא בתגרלה ומזווג לו. רב אשי אמר: כל שבדיל,
 42 לא הוי דחוי. אמר רב אדא: מותיה דרב אשי מסתפרא, דמאן שמעתי ליה דאית ליה
 43 דחויין? רבי יהודה היה. והיו ועוד אמר רבי יתנהו, איש נשפך הדם – ימות המשתלח, מת
 44 המשתלח. איש נשפך הדם. ואלו היבא דבריו תניא, רבי יהודה אומר: כוס היה המשתלח, מת
 45 מום התערובות ורקוין ו'יקח אחת כנגד היסוד. אמר רב יצחק בר יוסף, אמר רבי יתנהו:
 46 נתן משהו שמן על גבי קזית מנחה – פסל. מאי טעמא? "לא ישים" – שימהו כל דהו,
 47 "עליה" – עד דאיבא שיעורא. ואמר רב יצחק בר יוסף, אמר רבי יתנהו: נתן פזית לבונה
 48 על גבי משהו מנחה – פסל. מאי טעמא? "לא יתן" כתוב – עד דאיבא תניתה, "עליה"
 49 הוי

1 שתי הלחם – אין טעון כל שרת ללוש, אלא תור, בדרקתי בפסול 'שתי הלחם' (מנחות
 2 גזר.ה) לישתן ועריכות – בחוץ, ואי ללוש בבלי שרת – מפיסלי כורבא. עומר ומנחת
 3 (נסכים) וכל המנחת – באות מצוה, ושתי הלחם – חזקן. שתי הלחם – אין באות בגלל
 4 עצמן, אלא בגלל בכשיש. שתי הלחם – אין טעונן הנישה, כדפשוט במנחותין, ואין מוק
 5 לאישים. אבל עומר ומנחת כרתים – אין בגלל
 6 עצמן, וטעונת הנישה, יש מוק לאישים. שתי
 7 הלחם – פיגול נהוג חתן, דבשב מתוך, ורקובין
 8 בשבת כעומר, ובלבד שיאפר מערב שבת. מור
 9 – עומר – מתיר חוש מבינה, ואין הלחם –
 10 במקדש, אבל שאר מנחת – לא שרו מיד.
 11 גופיה – עומר שתי הלחם – בעו תופה,
 12 כדתיב (ויקרא ט"ז) "וזקף את העומר", ובשתי
 13 הלחם כתיב (שם) "וזקף חבוק אותם". שאר
 14 מנחת – לא בעו תופה. כאין – עומר ושתי
 15 הלחם – אין באין אלא מתבואת ארץ ישראל,
 16 בדרקתני לקמן בפרק 'כל הקרבנות העובר'
 17 (פמ.ג) באין מארץ ומחוצה לארץ, חוץ מעומר
 18 ושתי הלחם. נזמן – עומר ושתי הלחם – יקבע
 19 לחן וכן פסח ועצרת. חיש – עומר ושתי הלחם
 20 – אין באין אלא מן החיטה, בפרק 'כל הקרבנות'
 21 (שם) **משנה** וזיב על ששן – אם נתנו על
 22 מנחת חוטא. נתן בלי – ובתוכו שמן על גבי כלי
 23 של מנחת חוטא – לא פסלה. **מלמא** כל המטא
 24 – כלומר, אפילו נתן עליה לבנה – מקרי
 25 'חטאת', ומכפרת. לבונה שחוקה – משפלה
 26 בסלת, אי אפשר ללוקטה, ופסלה. תא ששן –
 27 דקתי במנחותין 'ולקטנה', אלמא משום לקטה
 28 מוכרשתי, אה שחוקה – פסלה, דאינה נלקטת.
 29 חטאי דלא מיכלתא בו' – ולעולם בליעה עיקר,
 30 והכי דליכא כתיבא לקטת – מחבשה נמי משום
 31 דלא מיכלתא. הכי גרסינן: מנחת חוטא ומנחת
 32 קנאת בו. ואין לו ברת – הואיל והיה בזה
 33 פסול אחרני – לא חיל על זה פיגול, דאמר
 34 'בדוקמין ו'חטאת' (מנחות טו.ב) כדיראת כשר,
 35 כך דיראת פסול. משליקט לבונה – חזרה
 36 להבשריה, וחיל עליה פיגול. אלמא מתקמא
 37 'כל זמן שלבנה בתוכה פסולה היא' – טעם
 38 מינה בליקטה תליא מילתא. ותיהו פך – דף
 39 מנחה בעד שהלבונה בתוכה תוא באילו נפל
 40 עליה פר' שמן, דלא היא חטאי, ולא תיחול
 41 עליה מחשבת פסול כלל. ולכי לוקט לה
 42 תיחבשה, הכי נמי אמאי פסולה במחשבה,
 43 דהיה היא מנחת קרייה רחמנא – אפילו כי
 44 נתן לבונה, הלכך מטיא בה מחשבה למפסול.
 45 אפילו דם – שיער העושה בפנים בבוס, ומת
 46 דמשתלה. במאי חבירו – כלומר, שיער מן
 47 השוק ביא. ומזווג ליה – וישלחנו לעזאל.
 48 אלמא לית ליה דחויין, לונבה: מית גושלת –
 49 אידידי ליה דם שבבוס, ושפיכה בעי, וביא
 50 שנים אחרים. רב אשי אמר – אפילו תימא
 51 רבנן, וכל שבדיל – לחקן, כהן נתן לבונה דבידו,
 52 ללוקטה – לא הוי דחוי, ומדינא מחשבת.
 53 נשפך הדם – על הארץ של שיער דבעשה בפנים. ימות המשתלה – במאי שנים אחרים. אלמא, את
 54 ליה דחויין. פרק התערובות – בפרק 'חמדי נשחט' (פסחים סד.א.) כוס היה מנלא מום תערובת של פסחים שנתמצע על הרצפה. מיום דחיישין לאורי שנתקבל הדם, מתו
 55 המנחה נשפך לאות נזק. ודחשא מותר בוריקה אורי, כוס, דקומאן קל נשפך הדם מן הבלי על הרצפה, ואספו – כשר. וזיכין ו'יקח אחת רבי היסוד – רבא דחין
 56 ללוקט – לא הוי דחוי. שימה – דשמן – משמע כל דהו, ומיהו מנחה בעיין כותה, ודכתבי "עליה" – דמשמע: עד דאיבא שיעורא.

מנחות. פרק חמישי – כל המנחות דף ס עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינליץ)" רמ"א תוספות

1 (הוי רבי אהר רבי – דגבי שמן כתיב "עליה" – דרדינו כותי. וגבי לבונה כתיב "עליה"
2 – דמשמע: עד דאיכא שיעורא.) כלבונה – כתיב תנינה. ותנינה – בכיות. כרתיבא ויקרא
3 (כ) "נתן לבקח את הקדש". ובהדיא נתנה כתיבא אבילה. וכל אבילה – בכיות. "עליה"
4 – משמע בדבונה בני בעין כותי. הוי רבי אהר רבי – דגבי שמן כתיב "עליה" דרדינו
5 כותי. וגבי לבונה "עליה". הוי רבי אהר רבי

6 הוי רבי אהר רבוי, ואין רביי אהר רבוי אלא
7 למועט. ואיכא דאמרין: אמר רב יצחק בר יוסף,
8 בעי רבי יוחנן: נתן משהו שמן על גבי כותי
9 מנחה. מהיז? מי בעינן שימיה כתיבתי או לא?
10 תיקוי. "נתן שמן על שרית". תגו רבנן: "לא ישים
11 עליה שמן ולא יתן", יכול בשני כתיב: תלמוד
12 לומר: "עליה" – בנפשה של מנחה הקתוב מדבר
13 ולא ככהו. יכול לא יתן פלי על גבי כלי, ואם
14 נתן – פסלי? תלמוד לומר: "עליה" – בנפשה
15 של מנחה הקתוב מדבר. משנה יש מעונות
16 הגשה ואין מעונות הנגפה. הגשה ותנפה. הנגפה
17 ולא הגשה, לא תנפה ולא הגשה. ואלו מעונות
18 הגשה ואין מעונות הנגפה: מנחת הסולת והמחבת
19 והקרישה, והחלות והרקיקין, מנחת פתנים ומנחת
20 כהן מושי, מנחת גזים, מנחת נשים ומנחת חומא.
21 רבי שמעון אומר: מנחת פתנים ומנחת כהן מושי
22 אין בהן הגשה, לפי שאין בהן קמיצה, וכל שאין
23 בהן קמיצה – אין בהן הגשה. גמרא אמר רב
24 מנחה

6 ואינו אלא למעט – דגבי לבונה לא בעינן כותי
7 מנחה. דעל משהו נמי חיבי. פי בעינן שימי –
8 דשמן דהויא דתנית לבונה דלא מחיבי אלא
9 בכיות, אי אלא יכול בשני כתיב –
10 יתיבוי שני לאון עד שיהו שני כתיב, אחד
11 נתון שמן ואחד נתון לבונה. דלא חד כון לא
12 מחיבי אלא חד לאון בנפשה של מנחה הכתוב
13 מדבר – תלויין שני הלאון. כיון שנתן שמן
14 ולבונה על המנחה – חיבי שתיים. לא שני חד
15 ולא שני תרוי. יכול לא יתן כלי – כו. בנפשה
16 של מנחה – עד שיערב את השמן אז הלבונה
17 במנחה. משנה של שאין לה קמיצה – להחיר
18 שיריים לכתבים. אין לה תנא – כדחנקי
19 בכריתא לקמו, ויבאו אלא מנחת כתיב ומנחת
20 כתיב משהו שאין נתון לכתבים. גמרא קמיצה
21 תגו – בתרי לשני בדפרישת ליעל (נטו).
22 והבאת את המנחה – בהדרא קרא בתרי
23 "והבאת את המנחה. יבוא קומין בלבי" –
24 שנעשה לה. מנחה כ" – שטענה הגשה קודם
25 קמיצה. ודין הוא – דמנחת חומא טענה הגשה.
26 ולא צריך קרא.

1 מ" בעינן שימיה דהויא דתניתה או לא – בפרק קמא דכריתות (דף ג.ה) פליגי רבי יוחה
2 ורבי אבהו בני שמן משהו. דרבי מאיר סבר: "על בשר אדם לא יקר". ותכוב "אשר
3 יתן ממנו על ור", מה סיכה – כל שהיא. אהר נתנה – כל שהיא. ורבי יוחה סבר: לפיכך
4 נתנה דוד מנחתה דעלמא. מה נתנה דעלמא – כותי, אהר נתנה דבאב – כותי. והשתא
5 דך דבאב נתנה נחאי לתרתייהו. ורבי אבהו סבר
6 מאיר דילין דתם – משום דתניתה וסיכה כדורא
7 מילתא כתיב, אלא שם כתוב כדורא וחד כתוב
8 כבוד. ואפילו לרבי יוחה נמי דלא יקר דתם
9 ולמאן הכא מורה. כיון דתניתה ושומא כתיב
10 בחד קרא. והא דמשמע דתניתה בעלמא בכיות,
11 דהיינו משום דילפינן מנחתה דחשולמי רומהו,
12 דהיינו בכיות כרבנן דפרק "כל שעה" (פסחים)
13 (ל.ב). ודלא כאבא שאול, לדרידיה פרישה
14 בעי. וכי איכא שוה פרוטה, אף על פי שאין
15 בו כותי. אי נמי: איכא כאבא שאול, דשני
16 דתם ודילין ממעלה דפרוטה. כדביתא תם.
17 והא דאמר בפרק "אהוב" (בבא מציעא מ.א.):
18 קולן בבלי, אף על פי שאין בו שוה פרוטה, אף
19 על גב דכתיב "נתן לירעה" – "עלעל" כתיב,
20 דמשמע שני דדו. וטו נמי מיתרין (גיטין כ.א.)
21 כתבו על אסוריה תנאה – כשה, "דונתן בידה"
22 דתניתו על עבדא קאמר. כדביתא ספר,
23 אפילו כד דדו. ולמאי דפרשתיה דרביא דבאב
24 שאול משום דילין ממעלה. נחא ספ. דלא שייך
25 למלקי ממעלה אלא תרומה. שהיא בעין מעלה,
26 משמעל קרו חומש. וקצת קשה בתרומה. דכתיב
27 (דברים טו) "נתן לה, אמאי חיטה אחת פוטה
28 את הכרי? ניבעי כותי כתיבא דשמעתון? ואין
29 לומר: דחיטה אחת? לאו וקרא. דחא אמרינן
30 כדמסכת ברכות (ד.ה.ו.ב.ג.). ודעל בכל שווא,
31 דכתריו כן אסורו. דבנכסא פיהא בשמעטא
32 קמייתא כירושלמי משמע דאין לה שיעור כלל
33 והא דלא תני לה כדתי דאין להם שיעור –
34 משום דאין אדם עשה כל גורני תרומה,
35 דכתיב "דאשת" – ששייה נכרין. ומתן בהוות

36 אין שייך להחיר באן, ודלא שייך בהו לא פרוטה ולא כותי. "יכול
37 בשני כתיב תלמוד לומר עליה" – פירש בוקנטרס. למה לא יתייבוי כותי לאון על
38 אחד נתון את השמן ואחד נתון את הלבונה. אבל חד כותי – לא מחיבי אבל חד לאו. וקשה: כיון דכתיב שני לאון, כי
39 מנחות ונעושה בשני כתיב. דהיינו אורחא ומילתא, משום "ברוב עם הדרת מלך", ברלכמן
40 (כ.כ.א.) – כל שכן בשתי מנחות? ודכי קאמר: יכול בשתי מנחות דוקא כתיבי שני לאון. שבואת שני נתון לבונה. דאילו
41 בנפשה של מנחה הכתוב מדבר, לחיבי שני לאון. וקצת קשה דאמיא דקרא מיידי בשנתן השמן ואת הלבונה כתיב אחת ושואמי
42 אורחיה בה אחד. דכומו שרגילין במנחות, שיש בהם שמן ולבונה. ורבינו הם מפרשי: "יכול בשני כתיב" – כלומר, בשני
43 בה אחד. והא אלא משום דאורחא ומילתא ששני כתיב שני בגויה לעשות משום "ברוב עם הדרת מלך". ואומותין קאי,
44 חיבי בה אחד. אף על פי שנפסלה בשמן, מיידי דהוי אסמחין אחר מחגיץ. או כיון שנפסלה – אינו חיבי. ומתניין בשתי מנחות, באחת
45 תלמוד לומר "עליה" – בנפשה של מנחה. וכל שנתן שמן על הלבונה, ואפילו נתן את הלבונה כתיב אחד בנפשה, שאין
46 משמע שאין כלל שכן בל תנחה. אי נמי: בנפשה – משמע: כשרה לאו פסולה. ר"ב שמעון אומר מנחת כתיבא כתיבא
47 מנחת חומא של כתיבא הוה טענה הגשה. דהא עביא קמיצה לרבי שמעון. דרובן פרק "ואלו מנחות" (מנחות ע.ב.), רבי שמעון
48 קרב בפני עמו. ודחשידין קריבין בפני עמו. וכל חיטא: אמר רבי אבהו: רבי שמעון בנפשה גמרא: אשכחתי בהויה בעלמא. ויש
49 מוריא אני שתי הלחם ולחם הפנים – שאין מהן לאישיים. ומנחת נסכים שאינה באה בגלל עצמה. ומנחת כהנים שיש בהן
50 קשה: דשבק הבא נקיי טעמא. דהכי הוה בעי למימר: רבי שמעון אומר: מנחת כתיבא ומנחת כתיבא משהו אחר. והוא הדין
51 שאר מנחות. שיש בהן קמיצה. ומוריא אני כל אלה. שאין בהן קמיצה? ונראה לפרשי: דקמיצה דנקט הבא. אף על גב דלישנא
52 אלא ליללא בעלמא. – משמע: לא למימרה – בנפשה של מנחה. ודשמינין במסלה זה שתי הלחם ולחם הפנים ומנחת נסכים
53 בו קמיצה – יש בו הגשה. דיש שיש בו קמיצה – ואין בו הגשה. כגון מנחת חומא של כתיב. מנחת חומא מנין –
54 (ב) "עשר ישיב מאלו" – משמע: לא במנחת הכהנים. מנחת סולת מנין? מנחת חלות ורקיקין מנין? העומר ומנחת חוטה,
55 ומנחת כהן משהו לא מנחתה. ודאי כתיבא אב – איכא למפרשי. שיש מהן הלחץ והשמן שבו קמיצה. ויש מהן למונב לכתבים
56 משהו. וכולהו כליה ואין להו לכתבים ושמן לא חשיב להו פירבא. אי נמי: מיתא המנחה? נפקא ליה, כי חיבי דנקפא ליה מנחת חומא.
57 משהו. דהוא עיקר פלוגתייהו דפליגי בה במנחתין רבי שמעון ורבנן וגו עריך לירק: אמאי לא נפקי מיתא חורת המנחה –
58 "ודרים ממנו בקומנו מסולת המנחה ומנחת חומא", משמע דאריידי בטענות קמיצה. וטענות שמן ולבונה, ובאה סולת –
59 טענות קמיצה. ולא מנחת חומא ומנחת חומא, שאן טענות שמן ולבונה. ולא מנחת העומר, "דסולת" מיתא חוטיה. וכן באה שריות,
60 מפיצק

פירוק (גנא) יליפין מ'זאת תורת' לענין מצה אפילו מנחת מרחשה, אף על גב ד'בזאת תורת' כתיב 'סולת', זו אינה באה מלת אלא מורשתו ועוד: הא רבי שמעון ברש מביטלין דנפקא לן מ'זאת תורת' כל המנחות דאין מחשבה פוסלת בהן, והכא בעי קרא לרביי מנחת העומר ומנחת קמאת (סוטה), ולא נפקא לן מ'זאת תורת' ו'ראה לפרש: ולא שייך הכא למורש מ'זאת תורת' בלל, משום דכתיבי רביי

ומעושי, דהלתא רביי כתיבי, ותלת מיטעי: 'את המנחות, 'הבאת, 'הקריבה, 'הקריבה – לרבות, 'מאלה, 'הקריב 'הקריבה, 'הזשיג 'הזשיגה' – למעלה, כדכונתא סוואי דשמעון, לפיכך צריך לדון מה יש לנו לתובא ומה יש לנו למעט. והבנן מ'זאת תורת' – למעושי שתי הלחם ולחם הפנים, דרשינן כרבי שמעון, וכן הוא ד"הקריבה" – למעושי מנחת נסכים, אבל היא ד"הגישא – למעושי מנחת כהנים ומנחת כהן משיח, לא לרשינן, ואי לא דרשינן ליה הכא, דרשינן ליה במביטלא אריתוי, ומסכתו להו למעושי הך, טפי ממנחת כהנים ומנחת כהן משיח, מתוך כבודו של רבי שמעון נופה לרשקן, דמעיקרא קמיה להו, והודו אבעט מנחת כהנים ומנחת כהן משיח.

והבאת לרבות מנחת העומר והקריבה לרבות מנחת סוטה – תימה ד'ומב'זאת תורה היה להו למילקן מ'זאת סוטה, דכתיב בה 'ומב'זאת הבאה', כדקאמר רבי יוחנאי: ומה יורה וסברא הוא לאוקמוה בני סולתו, העומר, דאיכא שנין ולבונה ואיכא בני סולתו, וזו קמח. **מנחת** סוטה שבעה העופה אינה דין רוב – ותמימה ולמאן שתי הלחם ויכחה, דטעונים תנופה ולא הגשה. כדקאמר במבשרי קמח, וכן הוא דאיכא למפרך 'מה' שתי הלחם, שיש אלו קמח לאישיש', אך למעשה לוג של מעורר ואשמו יבויחו, וכבשי בערתי ושלמי יחיד – דטעונין תנופה ולא הגשה ולקמן לרבי יהודה קשה טפי, ולא מצריך קרא למנחת העומר מרינא לית, דאיכא למפרך כדפרישתי.

רבי שמעון אומר את המנחה כו – הכא דרש רבי שמעון 'את', ובסוף פרק קמא מנחות (א.ב.) בני 'את כל הלבונה אל דרשי' ומנחת פירשתי.

יבול שאני מרבה את שתי הלחם ולחם הפנים – שני משמע הבא דהוי טפי כבלל 'את המנחה' ממנחת העומר ומנחת סוטה, ולעיל (ג.א.) משמע דבאבן בני מומין, ושם פירשתי, וש' למר: משום דאיכא משמורים – גרע, אי נמי, כתר דמעטעל כל הנהו שתי הלחם ולחם הפנים, כתיבי תגר רביי.

ובאת חומא תוכיה, ו'הודו הדין, לא ראי זה ולא ראי זה פראי זה, הצד השווה שבהן שכן שווה לקמיה וישו להגשה, אף אני אביא מנחת העומר, ששוותה להן לקמיה – השווה להן להגשה, ומאי פרכת? רבי שמעון פריך הכי: מה להצד השווה שבהן, שכן מצויין ורבי יהודה? אדרבה, הא מצוייה טפי, הנהך וימיני דלא משפחת לה כלה או אינו אומר 'והבאת' – אלא ש'חיד מתנדב ומביא מנחה אחרת חוץ במאלה ש'ענגין? ו'הודו

הוא: ציבור מביא מנחה מן החיטין חובה, ומביא מנחה מן החיטין נדבה, וכול יביא מנחה מן השעורין נדבה? תלמוד לומר: 'אלה' – אין לי אלא אלה, או אינו אומר 'אלה' – אלא לאומר 'הרי עלי מנחה', ש'מביא חמשותף? תלמוד לומר: 'מאלה' – רצה אחת מביא, רצה חמשותף מביא. רבי שמעון אומר: 'את המנחה' לרבות שאר מנחות, גזין מנחת גזים, מנחת גשים להגשה, וכול שאני מרבה אף שתי הלחם ולחם הפנים? תלמוד לומר: 'מאלה' – ומה ראיית לרבות שאר מנחות ולהוציא שתי הלחם ולחם הפנים? תלמוד לומר: 'מאלה' – ומה ראיית לרבות שאר מנחות ולהוציא מנחת אומר? תלמוד לומר: 'והקריבה' – והא אפיקתיה! – 'הקריב' 'והקריבה' – ומה ראיית לרבות שאר מנחות ולהוציא מנחת אומר? תלמוד לומר: 'והקריבה' – והא אפיקתיה! – 'הקריב' 'והקריבה' – ומה ראיית לרבות שאר מנחות ולהוציא מנחת אומר? תלמוד לומר: 'והקריבה' – והא אפיקתיה!

מנחת חובה – חוטא, דהא קרא להגשה – במנחת נדבה כתיב, מנחת סוטה תוכיה – שאינה טעונה שכן ולבונה, וטענה הגשה כדאמרין לקמן: 'הקריבה' – לרבות מנחת סוטה להגשה, במנחת סוטה – כתיב (במדבר ה') 'והקרא את המנחה', מנחת חוטא ומנחת נדבה ואין טעונת תנופה, כדקתני במבשרי, כתיב חומא לא חובה **למא אלא בעני** – נדבה בורקא בקרבן עומר ויודו ד'ובאתא אל

הבוק וקמין? וגו. רבי שמעון ותנא קמא לא פליגי, אלא מר דרש חיא, ומר דרש חיא, וכן הוא אומר – במנחת סוטה 'והקריב אותה אל המזבח', והלא דין הוא – ולא בעי קרא למנחת סוטה, מה מנחת חוטא בו' מעונה תגשה – כדברין לעיל מ'זאת המנחה', מנחת העומר באה בשעורין – בפרק רבי שמעון (א.ב.) סוטה, ולא ויתבשיל אלא קמח – אלא סולת, דבמנחת חוטא כתיב 'עשירית האפה סולת' (ויקרא ה') בעומר כתיב (שם ב') 'מגרשה וממנוחה', דהא תרבתין בורקא 'וכי הקריב מנחת בכורים', במנחת העומר כתיב, 'וגרשה' היינו סלת, ובמנחת סוטה כתיב 'קמח שעורים', תלמוד לומר 'והקריבה' – לרבות מנחת סוטה, והואיל לא חיא מרינא, אבל מנחת העומר לא צריכא קרא – ואם האמנה לרבי יהודה 'והקריב' הוא דרשי בייה? תריץ ומוקי לה לרבי דרשה ודרשי רבי שמעון לקמן מן 'הקריב' 'והקריבה' – לדחויא שתי הלחם ולחם הפנים, לרבי עון – דילע אם משתא – לאו, והלכך (לאו) חשיבא אהו, ורבי שמעון דמציין קרא למנחת העומר פריך הכי: מה לדבר שכן מצויין אפילו מאה פעמים בשנה? ומה אומר הדבר, תאמר בעומר דפעם אחת, וכו'! ו'את מצוייה טפי – דבכל שנה היא, וקפיה – תנא: או אינו אומר 'והבאת' לא למנחת סוטה ולא לעומר, אלא למר לרבות שחיד מתנדב מנחה אחרת שאינו מענין אלו חמש מנחות האומר בפירשה (ויקרא א.) סלת, ומנחת ומרחשת, ומנפת שיש בה שתיים, דכל תגר – חטין וק, כדכתיב 'סלת' ו'סלת חטין', וקריב 'והבאת' – לרבות שחיד מתנדב מן השעורין, ומביא מן השעורין – חובת מנחת העומר, (תלמוד לומר אלה) – לך דרשה, אלא למר

על העומר, הרי עלי מנחה – סתם, שמביא כל אלה אמיתותן בעל כבוד, מאלה – מקצת אלה. רבי שמעון אומר את המנחה – אמרתי: לרבות את שאר מנחות, כגון של חטא להגשה, ויבול שאני מרבה דימנא קמי שתי הלחם ולחם הפנים? מאלה – מרבה מנחת סוטה, כלומר, אף שתי הלחם ולחם הפנים, ומה אפיקתיה – לרבות מנחת סוטה, והקריב – מצי למכתב, וכתיב 'והקריבה', משמע מנחת מנחת – דמשמע מיטע – אותה דאריי' בה, ולא אחרת, כתיב 'אני שאר מנחות' – שאין כתיבים בפירשה, מהו כל חוטא ונשים הבאות בבלל עסקן דומות לחמש מנחות שבתורה, ואלא מכלל לניפה – שחיד מנחות האלו טענות הגשה.

מנחת חובה, ונאמר הכא מנחת נדבה, מה מנחת נדבה מעונה הגשה, אף מנחת חובה מעונה הגשה! מה למנחת תוכיה, – מה למנחת סוטה, שכן מעונה תנופה! – מה למנחת תוכיה, ו'הודו הדין, לא ראי זה ולא ראי זה פראי זה, הצד השווה שבהן ששווה לקמיה וישו להגשה, אף אני אביא מנחת חומא, ששוותה להן לקמיה – להגשה! – מה להצד השווה שבהן, שכן מצוייה פכעני, תלמוד לומר: 'את המנחה'.

רבי שמעון אומר: 'והבאת' – לרבות מנחת העומר הקריבה, וכן הוא אומר: 'והקריבה' – לרבות מנחת סוטה הקריבה, וכן הוא אומר: 'והקריבה' – לרבות מנחת חובה, ומה מנחת חוטא שאינה מעונה תנופה, מעונה הגשה, תאמר העומר, ששוותה להן לקמיה – להגשה! – מה להצד השווה שבהן, שכן מצוייה פכעני, תלמוד לומר: 'את המנחה'.

רבי שמעון אומר: 'והבאת' – לרבות מנחת העומר הקריבה, וכן הוא אומר: 'והקריבה' – לרבות מנחת סוטה הקריבה, וכן הוא אומר: 'והקריבה' – לרבות מנחת חובה, ומה מנחת חוטא שאינה מעונה תנופה, מעונה הגשה, תאמר העומר, ששוותה להן לקמיה – להגשה! – מה להצד השווה שבהן, שכן מצוייה פכעני, תלמוד לומר: 'את המנחה'.

מנחות. פרק חמישי - כל המנחות דף סא עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רמב"ה רש"י

מרבח אני שאמר מנחות - שהרי דמות אללה, שיש מן בו ויש מן לבחנים -
השירים. "יהרים" - באהתה פרישה כתוב "יהרים הבחן מן המנחה" וגו'. יכול בכל -
תלמוד לומר במקום אחר (ויקרא ו') "יהרים מנחו בקמצור", וילף הרמה הרמה לגורו
שהו. משה לוי ואשם הלויים כתיב בו (שם יד) "יהקים אותם". והבבאים כתיב

רבי אליעזר בן יעקב - המשמעין לה בעלמא
סוכה (מ"ב). דאמר: בבבאים טענין תנופה,
ואימורי שלמי יחיד והוה ישוק - כתיב ביה
"שוק תרומה חוזה התנפה על אשי החלבים"
יבאר לזכור תנופה" וגו' (ויקרא ו'). אחר שלמי
אנשים ואחד שלמי נשים בישראל ולא באחרים -
כתיב בגמרא. שתי והלם ובכשי עצרת -
מנחות ביה. "יהקים הבחן אותך על לחם הבבאים
תנפה" וגו'. שצנאי במלואים (שמות כז)
"אשר הוקף ואשר הורם", לעיל מניח כתיב
"ותנפה את הנפה" - כל בני חוזה תנפה:
משולך ומביא ומעלה ומוריד. לישאנא אחראי;

מדוהין הורם" ומלואים לישפין לשאר תנופות.
במדיה - כלומר, אפילו במורו על מנחה יכול
לתקוף, וכל שכן במעורב דקרב ויתר להדיכל.
ותנופה קודמת לתנפה - מתחלת מנחה
ואור כך בגישה, ובמנחת העומר ומנחת קנאות
שבת ברת תנופה והנשה. ותנף שנתה קודם
דכתיב מנחת טטה "ותנף את מנחתה סוף
ה' הדר "הדקיב אותה אל המנחה" (במדב'
ה). מנחת העומר קנאות - כתיב בהו תנופה
ולעיל לישפין לחם הנשה. שלשה תיבן - שלמי
ידוד, וישלמי ציבור לחם בכשי עצרת. ואיש
מוצרי - טענין בין שלשתן שלשה מצות.
שרים - עם מנחה. משלשה שן בכל מן ומין.
השלישי אן אתה. אלא בכל מן אלא שותם.
תיד - כתיב בהו טטיבה "ויקרא";
ותנפה שותיין כתיב בפרשת "צ"ו חוזה ישוק
סלקו. [שלמי צבור - טענין תנופה חיים
בפרשה "אמור", ושיתניין לה בשלמי

יחיד אבל טטיבה - לא, כדפרש בגמרא. אשם
מצור - כתיב בהו תנופה חיים, וכתיב "ותנף
אותם" כ"באות תורה תורת". וטטיבה גזרין
כלל קנאות היחיד ברת "שתי מרות" ומנחת
(ג.א.ג.) אבל לא תנופה שותיין. כדפרש בגמרא.
גמרא ותנף אותם - אלו ואשם כתיב
תלמוד לומר ותיקביו ואת לאיש ומת
השמן והנף - דמשמע "ותנף" - אלו לחודיה
קאי. יכול יקב שתייה באחר יחודו ותנף - כל
אחד לעצמו, לתיקב מה שאמאר "זאת לא"
השמן ותנף. תלמוד לומר תנפה - לזבא
דחוד ליה למנחה "ותנף אותם". לפני ה'
במדיה - כלומר, אפילו במורו קרית ביה לפני
ה' - האמרי - דהתניין רבד (שמות א.א.)

גבי הנשה רמנחה לפני ה' - והיינו במעריב.
הני מילי מנחת יחידק הנאת - דכתיב ויקרא
(ו) "קיש קדיש חיה ככתאת". והנאת טענה
יסוד - דכתיב בהו (שם) "זאת כל לחם השם שותין
אל יסוד" וגו'. וקין מורדות דרומית לא היה
לתי יסוד - דהיינו לחם תנפה. וכל לחם
היסוד היה מנחלך על פני כל הצפן ועל פני כל
דבעי, אבל ברום אמה אתה - הייני קין
מעריבת דרומית. דהוה ליה יסוד, ובמורה אמה
אתה - הייני לקין צופנית מורדות. נמצא
של לא היה היסוד לך מן מורדות אמה אלא
אתה לצד קין מורדות צופנית. ולרוח דרומית
נמי אין יסוד אלא אמה אתה לצד מעריב.
נמצא שאין יסוד לקין מורדות דרומית, ומנחה
לא סגי דלא יסיקיב ליה ברום, דכתיב "אל
פני המנחה" - ברום. כדאמר ב"הקומץ רבד" (מנחות ט"ב). הלכך על כרחך בעינן מעריבת דרומית. מעריב - משום יסוד, ודרום - משום "אל פני", הייני דרום שבו הבשש.

ובאותה בגלל עצמן - הוא לא צריך להאי טעמא, דהשתעמו ריש מן לבחנים מיעמטא
מנחת נסכים ממנו בנחת כתיב, וכולן לנחות ואין מן לבחנים. ולא נקשה אלא
משום דנקיטה ברישא, דמשמע זה אחר זה.

ומנחת כתיב ומנחת כות משיה - שאין מן לבחנים. ממנתייהו דהתלי
טעמא לפי שאין ביה קטינה. הני מילי מנחה
דאיכא תחת וזאת טענה יסוד כו - בוודם
בפרק קדשי קדיש"ט (מ"ב). אמרינן תחת קריה
"מנחה", ומנחה קריה "זאת" - מה חזאת
טענה עצמן, אף מנחה טענה עצמן. גמא מנחה
בקרן מעריבת דרומית, אף חזאת בקרן מעריבת
דרומית. ופירש שם בקמסרס דאתה גיטא
מושבת. דלא חזאת הנהך טענה צפון למליקה
דקראמר לעיל: דאתון בוצין, ולא בן עוף טעון
צפון, ולא מנחה לקמינה טענה צפון. ואם האמרי
מנחת חוטא חזיקין מן ישראל, ולקמיה ברמא
פחות כל זהו לאריותא ומנתייהו דזאת
לעיל: המנחה נקצעות בכל מקום בעודה חוץ
ממנחת חוטא ועוד: אפשר חזאת הנהך הבאה
ברלת תרת חזאת ברמא - אינה טענה צפון,
שהרי גשעית בקרן מעריבת דרומית, מנחה הבאה
תחת חזאת הנהך - טעון צפון? ועוד קשה:
דברק "אחינו קומינן" שם (מ"ב). מנחת חזאת
הנהך טענה צפון. מעלה דהי קשקש, אם כי דרבי
אחיא מנחה הדר וילפא מחזאת, וכי רבי הלמד
ברקש חזור מלמור ברוקיש: ופירש שם בקמסרס,

נראה לו דרטינן מן חזאת פסולה. ולא
לשמה, אף מנחה פסולה שלא לטעה, וקשה
לדפוש: הדאי מעיקרא אמרינן לעיל בפרק קמא
דמילתין (ו"א), בשלמא מנחת חזאת, "זאת"
קריה רבנא. אלא מנחת קנאות, אבל
במקטבא אמרינן: אלא מנחת חזאת ומנחת קנאות
דפסולות בשלל לטעון. מנחלך חזאת טעמא נאיא
דכתיב בהו "חיא" - הני נמי כתיב בהו "חיא". דרבי
רבנן חיימי סירי "מה חזאת טענה יסוד". דכתיב
(ויקרא ה') "והנשא בדם מינעו לא יסוד המנחה",
אף מנחה טענה הנשה כנגד היסוד, לאפוקי קין
דרומית מורדות, כדכתיב חזאת כדאמרין קין
"חזאת" נפקא. ואם האמר: וזאת מנחת מנחלך
וכי תימא מדיאקיש כל המנחות לחזאת ואשם
בפרשת "צ"ו את אחיך", ולתנין מיני דרום
שבעינין יסוד, אם כי מנחת חוטא נמי תופי ל'

מתתבו ועוד: מנחלך דמקשינן לשיריים. אקשיינו
לתתלת דמיס, ולא ידעי ביה כתתאנא ושו לומי:
דכתיב לפני ה' "אמרת חזאת", ובכל המנחות נמי
כתיב לפני ה' "כי יחיה הדאי לפני ה'"; כנגד
היסוד, האי נמי - כנגד היסוד. ולא גוריה שיה
מנחה יסוד, דרבי הלמד ברקיש מיבטינן ל' אי
דחוד ומלמד מורה חזאת וזה יא, אלא לפני מלתא
בעלמא. אבל הבא לפני ה' קרינא ביה - חיימה
דבוודים פרק קדשי קדיש"ט (מ"א. ושם) ובוונא
בפרק סוף בבלפי" (מ"ה). גבי גרזליס שם יום
הבחורים, משמע דלא מקרי "לפני ה'" אלא
במעריב, וכי גבי יר מעריבי בפרק "שתי הלחם"
(מנחות צ"ג.א.). חזאת גבי תנפה אמר "לפני ה'";
במדות וכו' בן בייטא כתב (ויקרא א) "לפני ה'";
רש"י בכל מקום בעודה וכו' לומר: והשתיה
ותנפה לזו ואשם כתיב (ד' "לפני ה' -
למעותס בחוץ.

תנפת

משמעין תנפתה, דגרי רבי אליעזר בן יעקב. מאי טעמא דרבי אליעזר בן יעקב? גמך
רבי יוחזר ונוני? תלמוד לומר: "תנפתה" - ולא
תנפתות. "לפני ה'" - במורדה, והיא אמרי: "לפני ה' -
יכול בפועל: אמרי: הני מילי מנחה דאיכא "חזאתו",
וכיין דרומית מורדות לא היה לו,
יסוד. אבל הךא, "לפני ה'" קרינא ביה. "והבבאים,
כדכרי רבי אליעזר בן יעקב" - מאי רבי אליעזר בן
יעקב? תנפתה, "ולקח הכהן תמנא מידך", וכתב תהם "ידיו כביאות",
ע"ד "יד" משלמים, פתיב הכהן וכתב "אלו המנחות הן דתמנא מידך", וכתב תהם "ידיו כביאות",
מה

מנחה. פרק חמישי - כל המנחות דף סא עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רמב"ה רש"י

מנחות. פרק חמישי - כל המנחות דף סא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"
תוספות

1 הדנות פנים מתיים, אבל לפני ה' הדך למה לה, אי לאו משום דבעינן במשרב. ומיהו
2 קשה: דמשמע הבא בני הגשה דאי לא בעי סיוור. והה גשמה פקדן דרומית מוחזית להגשה,
3 אף על גב דכתיב 'לפני ה' והגשה במזבח הוא, ולא אינטרין למעוטי בחוק, אם כן לא אתא
4 אלא לזכרניה משערי עובדו עינין שבת: דההה גופה משמע ב'הדוקמן רבה' (מנחות ט.ו.)

1 מה כאן - בכבודים (וכוונ), ויטא נמי - נתא דמתניין 'הזבוחים כדברי רבי יהודה',
2 דשמעין למה ניהו דאמר דבעי גופת לכבודיה. ונתח - שניחוריה לפני מנחת. הואיל
3 ופתח בו' - ולחכי נקט רבי אליעזר בן יעקב - משום דהוא יליף טעמא מיידיד, דהוא
4 ירשא דקרא. ורב נגריה - שדוא חכם ביותר, דקיימאן לן (יערובין דכ.ב.) משנת רבי
5 אליעזר וכן עקבן בוב וקני. כפי אבן קאמר - רש"י

6 קתני 'איחד ושדא אנשים', וחדר קתני
7 אבל לא בארשים - דמשמע: אנשים ולא נשים.
8 קרבנן טעון תנופה - ושל נשים מניף ליה כון
9 לחדרה. בני ישראל מניפים - ודכתיב ב'זו את
10 אחרי': דבר אל בני ישראל לאמר המקריב וגו'.
11 מצנינו בו' - דהניא בחרות בתנים ברישה: 'בני
12 ישראל וסמך' - בני ישראל סומכין, ואין הגוים
13 סומכין. בני ישראל סומכין, ואין בנות ישראל
14 סומכות. יבול תחלוץ בתנופה - שלא ידא קרבן
15 נשים ועוץ תנופה תנופה - לא - כלומר, מעם
16 לא תחלוץ. ומה לי חלק במיכה - כלומר, מעם
17 יש בסמיכה שהסמיכה בעלים עצמן, כדאמרין
18 בפרק 'שתי מדות' (מנחות עג.ב.) דידר - ולא יד
19 שלוחו, הלכך גרים נשים, אתר שמענן תחוב
20 מלסטמן, אין קרבנן מיכות. תחלוץ בתנופה -
21 בתמה. שהתנופה בכתיבה - וכולים גוים נשים
22 לעשות כון שליח. אם כן - דטעון תנופה. מה
23 תלמוד לומר 'בני ישראל - בני ישראל מניפין כון
24 עצמן, ואין הנשים מניפין עקן עצמן אבל כון.
25 הניא אידך - בתנופה. תלמוד לומר המקריב - כל
26 דהו אינו - אמור 'דמקריב' אלא המקריב את
27 החלב הוא ויקח. ולא בעלים.

6 **מה פאן ביה, אף להלן ביה, ומה להלן בעלים,**
7 **אף פאן בעלים, הא כיצד? ביה מניח ידו תחת**
8 **ידי בעלים ומניף. ולקמא נמי: דכרבי רבי יהודה:**
9 **דתינא, רבי יהודה אומר: 'והתחתו' - זו תנופה,**
10 **אתה אומר: זו תנופה, או אינו אלא תנופה? כשהוא**
11 **אומר 'והתחתו' - הרי תנופה אמור, הא מה אני**
12 **מקיים 'והתחתו'? - זו תנופה! - אומר רבא: הואיל**
13 **ופתח בו תחתו תחלה. רב תנן: רב יצחק אמר:**
14 **הואיל ורב נגריה. 'ואימורו שלמי חדר והיה יתן**
15 **שלמו, אחר אנשים ואחר הנשים, בישאל אלו**
16 **לא בארשים' - מאי קאמר? אמר רב יהודה, הכי**
17 **קאמר: אחר אנשים ואחר נשים קרבנן טעון תנופה.**
18 **ותנופה עצמה - בישאל, אבל לא בידי נשים.**
19 **תנו רבנן: בני ישראל מניפין ואין הגוים מניפין, בני**
20 **ישאל מניפין ואין הנשים מניפות. אמר רבי יוסי:**
21 **מצנינו שחלק תכתוב בין קרבן ישראל לקרבן גוים**
22 **לקרבן נשים בסמיכה, וכול תחלוץ בתנופה, לא,**
23 **מה לי חלק בסמיכה, שהתנופה בפנייה? אם כן, מה תלמוד**
24 **לתנופה, שהתנופה בפנייה? אם כן, מה תלמוד**
25 **לומר 'בני ישראל'? - בני ישראל מניפין, ואין לה**
26 **גוים מניפין, וכן אף בני ישראל, גוים ועבדים משתחררין**
27 **מניפות. תניא אידך: 'בני ישראל' - אין להן חלק בתנופה.**
28 **מניפו: תלמוד לומר: 'המקריב' - או אינו אלא לא ביה**
29 **תקריב? כשהוא אומר 'וידי בעלים, ומניף.**
30 **תביאנה' - הרי בעלים אמור, הא כיצד? - ביה מניח ידו תחת ידי בעלים,**
31 **וכיד**

1 מה כאן - בכבודים (וכוונ), ויטא נמי - נתא דמתניין 'הזבוחים כדברי רבי יהודה',
2 דשמעין למה ניהו דאמר דבעי גופת לכבודיה. ונתח - שניחוריה לפני מנחת. הואיל
3 ופתח בו' - ולחכי נקט רבי אליעזר בן יעקב - משום דהוא יליף טעמא מיידיד, דהוא
4 ירשא דקרא. ורב נגריה - שדוא חכם ביותר, דקיימאן לן (יערובין דכ.ב.) משנת רבי
5 אליעזר וכן עקבן בוב וקני. כפי אבן קאמר - רש"י

6 קתני 'איחד ושדא אנשים', וחדר קתני
7 אבל לא בארשים - דמשמע: אנשים ולא נשים.
8 קרבנן טעון תנופה - ושל נשים מניף ליה כון
9 לחדרה. בני ישראל מניפים - ודכתיב ב'זו את
10 אחרי': דבר אל בני ישראל לאמר המקריב וגו'.
11 מצנינו בו' - דהניא בחרות בתנים ברישה: 'בני
12 ישראל וסמך' - בני ישראל סומכין, ואין הגוים
13 סומכין. בני ישראל סומכין, ואין בנות ישראל
14 סומכות. יבול תחלוץ בתנופה - שלא ידא קרבן
15 נשים ועוץ תנופה תנופה - לא - כלומר, מעם
16 לא תחלוץ. ומה לי חלק במיכה - כלומר, מעם
17 יש בסמיכה שהסמיכה בעלים עצמן, כדאמרין
18 בפרק 'שתי מדות' (מנחות עג.ב.) דידר - ולא יד
19 שלוחו, הלכך גרים נשים, אתר שמענן תחוב
20 מלסטמן, אין קרבנן מיכות. תחלוץ בתנופה -
21 בתמה. שהתנופה בכתיבה - וכולים גוים נשים
22 לעשות כון שליח. אם כן - דטעון תנופה. מה
23 תלמוד לומר 'בני ישראל - בני ישראל מניפין כון
24 עצמן, ואין הנשים מניפין עקן עצמן אבל כון.
25 הניא אידך - בתנופה. תלמוד לומר המקריב - כל
26 דהו אינו - אמור 'דמקריב' אלא המקריב את
27 החלב הוא ויקח. ולא בעלים.

6 קתני 'איחד ושדא אנשים', וחדר קתני
7 אבל לא בארשים - דמשמע: אנשים ולא נשים.
8 קרבנן טעון תנופה - ושל נשים מניף ליה כון
9 לחדרה. בני ישראל מניפים - ודכתיב ב'זו את
10 אחרי': דבר אל בני ישראל לאמר המקריב וגו'.
11 מצנינו בו' - דהניא בחרות בתנים ברישה: 'בני
12 ישראל וסמך' - בני ישראל סומכין, ואין הגוים
13 סומכין. בני ישראל סומכין, ואין בנות ישראל
14 סומכות. יבול תחלוץ בתנופה - שלא ידא קרבן
15 נשים ועוץ תנופה תנופה - לא - כלומר, מעם
16 לא תחלוץ. ומה לי חלק במיכה - כלומר, מעם
17 יש בסמיכה שהסמיכה בעלים עצמן, כדאמרין
18 בפרק 'שתי מדות' (מנחות עג.ב.) דידר - ולא יד
19 שלוחו, הלכך גרים נשים, אתר שמענן תחוב
20 מלסטמן, אין קרבנן מיכות. תחלוץ בתנופה -
21 בתמה. שהתנופה בכתיבה - וכולים גוים נשים
22 לעשות כון שליח. אם כן - דטעון תנופה. מה
23 תלמוד לומר 'בני ישראל - בני ישראל מניפין כון
24 עצמן, ואין הנשים מניפין עקן עצמן אבל כון.
25 הניא אידך - בתנופה. תלמוד לומר המקריב - כל
26 דהו אינו - אמור 'דמקריב' אלא המקריב את
27 החלב הוא ויקח. ולא בעלים.

6 קתני 'איחד ושדא אנשים', וחדר קתני
7 אבל לא בארשים - דמשמע: אנשים ולא נשים.
8 קרבנן טעון תנופה - ושל נשים מניף ליה כון
9 לחדרה. בני ישראל מניפים - ודכתיב ב'זו את
10 אחרי': דבר אל בני ישראל לאמר המקריב וגו'.
11 מצנינו בו' - דהניא בחרות בתנים ברישה: 'בני
12 ישראל וסמך' - בני ישראל סומכין, ואין הגוים
13 סומכין. בני ישראל סומכין, ואין בנות ישראל
14 סומכות. יבול תחלוץ בתנופה - שלא ידא קרבן
15 נשים ועוץ תנופה תנופה - לא - כלומר, מעם
16 לא תחלוץ. ומה לי חלק במיכה - כלומר, מעם
17 יש בסמיכה שהסמיכה בעלים עצמן, כדאמרין
18 בפרק 'שתי מדות' (מנחות עג.ב.) דידר - ולא יד
19 שלוחו, הלכך גרים נשים, אתר שמענן תחוב
20 מלסטמן, אין קרבנן מיכות. תחלוץ בתנופה -
21 בתמה. שהתנופה בכתיבה - וכולים גוים נשים
22 לעשות כון שליח. אם כן - דטעון תנופה. מה
23 תלמוד לומר 'בני ישראל - בני ישראל מניפין כון
24 עצמן, ואין הנשים מניפין עקן עצמן אבל כון.
25 הניא אידך - בתנופה. תלמוד לומר המקריב - כל
26 דהו אינו - אמור 'דמקריב' אלא המקריב את
27 החלב הוא ויקח. ולא בעלים.

6 קתני 'איחד ושדא אנשים', וחדר קתני
7 אבל לא בארשים - דמשמע: אנשים ולא נשים.
8 קרבנן טעון תנופה - ושל נשים מניף ליה כון
9 לחדרה. בני ישראל מניפים - ודכתיב ב'זו את
10 אחרי': דבר אל בני ישראל לאמר המקריב וגו'.
11 מצנינו בו' - דהניא בחרות בתנים ברישה: 'בני
12 ישראל וסמך' - בני ישראל סומכין, ואין הגוים
13 סומכין. בני ישראל סומכין, ואין בנות ישראל
14 סומכות. יבול תחלוץ בתנופה - שלא ידא קרבן
15 נשים ועוץ תנופה תנופה - לא - כלומר, מעם
16 לא תחלוץ. ומה לי חלק במיכה - כלומר, מעם
17 יש בסמיכה שהסמיכה בעלים עצמן, כדאמרין
18 בפרק 'שתי מדות' (מנחות עג.ב.) דידר - ולא יד
19 שלוחו, הלכך גרים נשים, אתר שמענן תחוב
20 מלסטמן, אין קרבנן מיכות. תחלוץ בתנופה -
21 בתמה. שהתנופה בכתיבה - וכולים גוים נשים
22 לעשות כון שליח. אם כן - דטעון תנופה. מה
23 תלמוד לומר 'בני ישראל - בני ישראל מניפין כון
24 עצמן, ואין הנשים מניפין עקן עצמן אבל כון.
25 הניא אידך - בתנופה. תלמוד לומר המקריב - כל
26 דהו אינו - אמור 'דמקריב' אלא המקריב את
27 החלב הוא ויקח. ולא בעלים.

6 קתני 'איחד ושדא אנשים', וחדר קתני
7 אבל לא בארשים - דמשמע: אנשים ולא נשים.
8 קרבנן טעון תנופה - ושל נשים מניף ליה כון
9 לחדרה. בני ישראל מניפים - ודכתיב ב'זו את
10 אחרי': דבר אל בני ישראל לאמר המקריב וגו'.
11 מצנינו בו' - דהניא בחרות בתנים ברישה: 'בני
12 ישראל וסמך' - בני ישראל סומכין, ואין הגוים
13 סומכין. בני ישראל סומכין, ואין בנות ישראל
14 סומכות. יבול תחלוץ בתנופה - שלא ידא קרבן
15 נשים ועוץ תנופה תנופה - לא - כלומר, מעם
16 לא תחלוץ. ומה לי חלק במיכה - כלומר, מעם
17 יש בסמיכה שהסמיכה בעלים עצמן, כדאמרין
18 בפרק 'שתי מדות' (מנחות עג.ב.) דידר - ולא יד
19 שלוחו, הלכך גרים נשים, אתר שמענן תחוב
20 מלסטמן, אין קרבנן מיכות. תחלוץ בתנופה -
21 בתמה. שהתנופה בכתיבה - וכולים גוים נשים
22 לעשות כון שליח. אם כן - דטעון תנופה. מה
23 תלמוד לומר 'בני ישראל - בני ישראל מניפין כון
24 עצמן, ואין הנשים מניפין עקן עצמן אבל כון.
25 הניא אידך - בתנופה. תלמוד לומר המקריב - כל
26 דהו אינו - אמור 'דמקריב' אלא המקריב את
27 החלב הוא ויקח. ולא בעלים.

6 קתני 'איחד ושדא אנשים', וחדר קתני
7 אבל לא בארשים - דמשמע: אנשים ולא נשים.
8 קרבנן טעון תנופה - ושל נשים מניף ליה כון
9 לחדרה. בני ישראל מניפים - ודכתיב ב'זו את
10 אחרי': דבר אל בני ישראל לאמר המקריב וגו'.
11 מצנינו בו' - דהניא בחרות בתנים ברישה: 'בני
12 ישראל וסמך' - בני ישראל סומכין, ואין הגוים
13 סומכין. בני ישראל סומכין, ואין בנות ישראל
14 סומכות. יבול תחלוץ בתנופה - שלא ידא קרבן
15 נשים ועוץ תנופה תנופה - לא - כלומר, מעם
16 לא תחלוץ. ומה לי חלק במיכה - כלומר, מעם
17 יש בסמיכה שהסמיכה בעלים עצמן, כדאמרין
18 בפרק 'שתי מדות' (מנחות עג.ב.) דידר - ולא יד
19 שלוחו, הלכך גרים נשים, אתר שמענן תחוב
20 מלסטמן, אין קרבנן מיכות. תחלוץ בתנופה -
21 בתמה. שהתנופה בכתיבה - וכולים גוים נשים
22 לעשות כון שליח. אם כן - דטעון תנופה. מה
23 תלמוד לומר 'בני ישראל - בני ישראל מניפין כון
24 עצמן, ואין הנשים מניפין עקן עצמן אבל כון.
25 הניא אידך - בתנופה. תלמוד לומר המקריב - כל
26 דהו אינו - אמור 'דמקריב' אלא המקריב את
27 החלב הוא ויקח. ולא בעלים.

6 קתני 'איחד ושדא אנשים', וחדר קתני
7 אבל לא בארשים - דמשמע: אנשים ולא נשים.
8 קרבנן טעון תנופה - ושל נשים מניף ליה כון
9 לחדרה. בני ישראל מניפים - ודכתיב ב'זו את
10 אחרי': דבר אל בני ישראל לאמר המקריב וגו'.
11 מצנינו בו' - דהניא בחרות בתנים ברישה: 'בני
12 ישראל וסמך' - בני ישראל סומכין, ואין הגוים
13 סומכין. בני ישראל סומכין, ואין בנות ישראל
14 סומכות. יבול תחלוץ בתנופה - שלא ידא קרבן
15 נשים ועוץ תנופה תנופה - לא - כלומר, מעם
16 לא תחלוץ. ומה לי חלק במיכה - כלומר, מעם
17 יש בסמיכה שהסמיכה בעלים עצמן, כדאמרין
18 בפרק 'שתי מדות' (מנחות עג.ב.) דידר - ולא יד
19 שלוחו, הלכך גרים נשים, אתר שמענן תחוב
20 מלסטמן, אין קרבנן מיכות. תחלוץ בתנופה -
21 בתמה. שהתנופה בכתיבה - וכולים גוים נשים
22 לעשות כון שליח. אם כן - דטעון תנופה. מה
23 תלמוד לומר 'בני ישראל - בני ישראל מניפין כון
24 עצמן, ואין הנשים מניפין עקן עצמן אבל כון.
25 הניא אידך - בתנופה. תלמוד לומר המקריב - כל
26 דהו אינו - אמור 'דמקריב' אלא המקריב את
27 החלב הוא ויקח. ולא בעלים.

מנחות. פרק חמישי – כל המנחות דף סב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רמ"ט

1 **הא כיצד – ותיקמו** "המקריב" הדינו בהן, וידין תביאנה' הדינו בעליהם הכיבא –
 2 אשתוכן להם, דלחם למעלה? **במילואים** – דרבנן (ויקרא ח) 'ומסל המצות אשר לפני
 3 ה' וגו' עד 'וישם על החלבין ועל שוק המזין'. **מאי עמטא** – אמרונן דבענין חזה
 4 השוק על אימורין? **הואו דבייתו** ליה בהן כמית המפנתיים וימי ליה – החלב על
 5 חזקה, וכי חדר רמי ליה ביד המנח – אישתבח

6 מה שהיה למעלה, היה עבשו למטה. **הואו**
 7 הינו ריחב ליה – בהן המניח לכהן המקריב.
 8 ואשתבח דאימורין שהיו למטה, הוה השתא
 9 למעלה. **ותא קא משמען לן** – הנין שלשה
 10 קראו דבענין שלשה כדגים, דבלאו שלשה לא
 11 משבחת דילתהפני כולו האי. **נישתכל הכותב**
 12 – הדישו, ושני יתיב בסופו. **הה** דהרתי משמעין
 13 מיניה, ולא ידעין בהר הו מנייהו נידול. **לחוציא**
 14 שבעק – שהשבעה בבשים של עולה, הבאין על
 15 הלחם בחובת היום לעצרה, כדכתיב (ויקרא כג)
 16 'והקרבתם על הלחם' וגו' אין טענין מנחה קע
 17 הלחם. **בין וירבותיהן** – שמשכב בבשים על
 18 מתינעים על ידו, ותוח הלחם על ידו התחתון.
 19 לחם על הבשים על ידו התחתון, ובכשי
 20 על הלחם – ידו העליון מוטל על הלחם,
 21 וענדון חיק מקרייא. **אין עושין בן** – לתת לחם
 22 בין ירכיב. **על כסמון** – שיתן הבוכיב של
 23 למנח אצל הסדרים. **כשהוא אויב על הארון**
 24 את הפרוכת – דליבא למיטע על מנש, דהא
 25 פרוכת מחייה היא להבדיל בין הקדש ובין קדש
 26 הקדשים. **היו על כסמון** – שהיה אצל הארון,
 27 דהא נמי על של הבשים – על כסמון. **מוליד**
 28 **ומביא** – לצפון דרום ומזרח ומערב – כדי
 29 לעצור רוחות רעות באות מארבעה רוחות.
 30 מעלה ומוריד לעצור מללים רעים – הבאין
 31 למלעלה למטה. **שירי מיהו** הוא – דלא מעבבא
 32 כפרה, ולא עיקר מצוה, כדאמרונן בפרק "שתי
 33 מרות" (מנחות צגג), שאם עשה תנופה שירי
 34 מצוה – מעלה עליו הכתוב (לענין מצוה מן
 35 המובחר) כאילו לא כפר וכפר. **וכן ללולב** –
 36 בענין מוליד ומביא. **לאגרוי** – שטנא. **מענין**
 37 תנופה שחוקין. **דבדיחן** לא איצטרך ליה
 38 למינתו, ודבעופה כתיב, כמות שחן – שלמים.
 39 **הן**

28 **רבי חייא** פר אבא, **אמר רבי יוחנן**: **מוליד ומביא** – למו שהרוחות שלו, מעלה ומוריד – למו שהשמים והארץ שלו. **במעשרא**
 29 **מתנו הני**, **אמר רב הקא** פר עוקבא, **אמר רבי יוסי** פר רב אבין, **זאת אמרת**: שריו מצוה מעפבים את הפורענות, דהא תנופה שריו
 30 – כדי לעצור מללים רעים. **אמר רבי יוסי** פר רב אבין, **זאת אמרת**: שריו מצוה מעפבים את הפורענות, דהא תנופה שריו
 31 **מצוה היא**, ועוצרת רעות וטללים רעים. **אמר רבא**: **וכן ללולב**, **רב אחא** פר יעקב **מטיב** ליה **מיתויה** ליה **ומתו** הכי
 32 **ואמר**: **גידא** בענין דשטמא. **ולאו מילתא** היא, משום דאתי לאתגרוי ביה. **תנו רבנן**: **זבחי שלמי צבור** מענין תנופה לאחר
 33 שחיטה, ותנופתן כמות שהן, דכרי רבי. **והכמים** אימורים: **בהוה ושוק**. **במאי** קא מפילגי? **אמר** ליה **רב חסדא** לרב המגנא,
 34 **ואמרי** לה **רב המגנא** לרב חסדא: **ברזן מינה ומינה**, **ברזן מינה** ו**ואוקי** פאתרה **קא מפילגי**. **רבנן** **ככרי**: **דון מינה ומינה**, **מה**
 35 **זבחי שלמי יחיד** מענין תנופה לאחר שחיטה, אף זבחי שלמי צבור מענין תנופה לאחר שחיטה. **ומינה**, **מה התם** בהוה ושוק,
 36 **אף הכא** נמי בהוה ושוק. **ורבי סבר**: **דון מינה** ו**ואוקי** פאתרה, **מה זבחי שלמי יחיד** מענין תנופה לאחר שחיטה, אף זבחי
 37 **שלמי צבור** מענין תנופה לאחר שחיטה. **ואוקי** פאתרה, **התם** הוא דהוה ושוק, אכל הכא כמות שהן, כמות שהן בחיים.

1 **במילואים** – דכתיב 'ומסל המצות אשר לפני ה' לקח מצה אחת' וגו' עד 'וישם (את)
 2 (על) החלבין (על החוזה) ועל שוק המזין' ואם תאמר: **הא כתיב** בתורה 'ויתן
 3 הכל על פני ארון ועל פני בנין וגו', ואו ספרך הלחם למטה. **כי יתנו** דבמסוך?
 4 **כדי** לעצור רוחות רעות – שמת לא לכל תנופות עושין כן, אלא דוקא בתנופה של שתי
 5 הלכות דעצרת וכן לולב. **משום** דאמרנן בפרק

6 **קמא** דראש השנה (טו.א) דגור רין נחתם כפסח –
 7 על התבואה, בעצרת – על פירות האילן, בהג –
 8 על המים, ולכך מן היענות שבלולב של בו החלבה
 9 והתבואה. **ובעשר** פורש בערך "ע"י" צריך לנענע
 10 בתולכה הובאה. **והביא** ראה מדרושלמי, **תני**:
 11 צריך לנענע שלש פעמים על כל דבר ודבר, **בעי**
 12 **רבי יוסי**: **כדון** הדין הדין הדין, **הא** דלמא הדין הדין הדין
 13 – פירושו: **כבר** אמרנו צריך יענעו שלש פעמים,
 14 **בעי** רבי יודא: **ההולכה** חתושם פעם אחת הובאה
 15 פעם אחת, או דלמא הולכה הובאה פעם אחת
 16 נחשב וצריך להוליק ולהביא שלש פעמים, **תמן**
 17 **תנינן** **גנדה** פרק תשיעי (סב.א) **בענין** "שבעה"
 18 **סמננים** מעבירים על החכם: "צריך לכססו שלש
 19 **הדין**, או הדין הדין הדין, **ולא** איפשיט. **וידין** דלא
 20 **איפשיט**, **בענין** לדמורא שלש פעמים בכל אחד
 21 **אחד**. **עד** כאן לשוננו. **והדיא** בעיא דהתם איתא
 22 **בגין** בחיתומה שלנו **גנדה** בפרק "האשה" (א.א.א),
 23 **דבעי** רבי ירמיה: **אמטויה** ואיתויה, **הא** דלמא
 24 **אמטויה** חזר ואיתויה חזר, **ויבוא** בה לקמן בפרק
 25 "זאלו מנחות" (ע"א) **גבי** "שלש מאות שלש"
 26 **וחוש** מאות בעיטה, **דבעי** רבי ירמיה: **אמטויה**
 27 **ואיתויה** חזר, **או** דלמא אמטויה ואיתויה חזר.
 28 **רב**

1 **שבעה**. **הנינא** **בן** **כתיבאי** **אמר**: **מניח**
 2 **שתי** **הלחם** **בין** **ירבותיהן** **של** **כבשים** **ומניף**, **ונמצא** **מקיים** **שריו** **מקראות** **תללו**, **לחם** **על**
 3 **גבי** **כבשים** **וכבשים** **על** **גבי** **הלחם**. **אמר** **רבי**: **לפני** **מולד** **בשר** **ודם** **אין** **עושיין** **כו**, **לפני**
 4 **מולד** **מלכי** **המלכים** **הקדוש** **ברוך** **הוא** **עושיין** **כו**? **אלא** **מניח** **זה** **בצד** **זה** **ומניף**. **והא**
 5 **בענין** "על"? **אמר** ליה **רב חסדא** לרב המגנא, **לרב חסדא**: **רבי**
 6 **למעמיה**, **דאמר** "על" **בסמוך**. **דתניא**: **אנתת** **על** **המערכת** **לכנה** **זכה** – **רבי** **אומר**: **"על"**
 7 **בסמוך**. **אתה** **אומר**: **"על"** **בסמוך**, **או** **אינו** **אלא** **על** **ממש** **כשהוא** **אומר**: **"וכפנת** **על**
 8 **הארץ** **את** **הפרכת**, **הו** **אומר**: **"על"** **בסמוך**. **"מוליד ומביא מעלה ומוריד"** [וכו.]. **אמר**
 9 **רבי יוחנן**: **מוליד ומביא** – למו שהרוחות שלו, מעלה ומוריד – למו שהשמים והארץ שלו. **במעשרא**
 10 **מתנו הני**, **אמר רב הקא** פר עוקבא, **אמר רבי יוסי** פר רב אבין, **זאת אמרת**: שריו מצוה מעפבים את הפורענות, דהא תנופה שריו
 11 – כדי לעצור מללים רעים. **אמר רבי יוסי** פר רב אבין, **זאת אמרת**: שריו מצוה מעפבים את הפורענות, דהא תנופה שריו
 12 **מצוה היא**, ועוצרת רעות וטללים רעים. **אמר רבא**: **וכן ללולב**, **רב אחא** פר יעקב **מטיב** ליה **מיתויה** ליה **ומתו** הכי
 13 **ואמר**: **גידא** בענין דשטמא. **ולאו מילתא** היא, משום דאתי לאתגרוי ביה. **תנו רבנן**: **זבחי שלמי צבור** מענין תנופה לאחר
 14 שחיטה, ותנופתן כמות שהן, דכרי רבי. **והכמים** אימורים: **בהוה ושוק**. **במאי** קא מפילגי? **אמר** ליה **רב חסדא** לרב המגנא,
 15 **ואמרי** לה **רב המגנא** לרב חסדא: **ברזן מינה ומינה**, **ברזן מינה** ו**ואוקי** פאתרה **קא מפילגי**. **רבנן** **ככרי**: **דון מינה ומינה**, **מה**
 16 **זבחי שלמי יחיד** מענין תנופה לאחר שחיטה, אף זבחי שלמי צבור מענין תנופה לאחר שחיטה. **ומינה**, **מה התם** בהוה ושוק,
 17 **אף הכא** נמי בהוה ושוק. **ורבי סבר**: **דון מינה** ו**ואוקי** פאתרה, **מה זבחי שלמי יחיד** מענין תנופה לאחר שחיטה, אף זבחי
 18 **שלמי צבור** מענין תנופה לאחר שחיטה. **ואוקי** פאתרה, **התם** הוא דהוה ושוק, אכל הכא כמות שהן, כמות שהן בחיים.

מנחות. פרק חמישי – כל המנחות דף סב עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"

עלוסתא

1 רב פפא אמר דכולי עלמא דון מינה ומינה - הרך מילתא דרב פפא מקמי דלישמעה
2 ליהדיה דוקף "כל התורה" (ובחס צאט.) דפליגי רבי רובא בהגותנו שנתן. ומסקינן
3 דפליגי ברוך מינה ומינה. דרבי סבר: דון מינה ואוקי באתרה, וקאמר רב פפא ההו: אי
4 תנאי - תנאי. וכן הדיא דפסחים בפרק "כל שעה" (לגב.) דליף מיד דבימלע פטור
5 מקרבן מקל וחומר משאר מצות שיש בהן ברית
6 ופטור מיד. וקאמר: בלא אם אמרת בשאר מצות
7 - שכן לא חיוב בהן מיתה כו'. ופריך: האי תנאי
8 מיקרא: אלימא ליה ברית. ולבסוף אלימא לא
9 מיתה: ומשני: דרבי קאמר, לא אם אמרת בשאר
10 מצות - שכן לא חיוב בהן מיתה בפרות מכות,
11 תאמר במעילה - דחייב בפרותה, אף על גב
12 דלית ביה כוית. ופריך: נאן שמעת ד"אי דאמר
13 חידר במעילה במיתה - רבי, דליף: "ותי" דתנאי
14 מותרמה, ומינה: מה תרומה - כבודה, אף מעילה
15 בחיות והשוא. ונאי קשיא - דא רבי היא
16 דאית ליה ברית: ומאי אוקי בארתה ורב פפא דחייב
17 עם לתרין, דרבי סבר ליה כבאב שאול דמדחיב
18 ההם בתרומה בששה פירוטה אף על גב דלית
19 בה כויתו ופריך לומר: דמקמי דלישמעה להדיא
20 דבוחס אמרה. אי נמי יש לומר ונאי ההם דרבי
21 קאמר: דמדני ליבא למשמע מינה.
22 ויהוי: וכן שלמי ידך טעניו תנפה חיים כו'.
23 - כאן נמי שייך לזקדק אמאי צריך
24 קרא, כינאי: כל חד חד תיסק דברוחיה ויש לומר:
25 דמכל מקום היה ליק' מה מיני, דפרשיש
26 ללעל: ומשה דאריך "שלמים", תרע, הדיא איבא
27 למיפרי: וכן שלשמי צבור - כשן חובה, אלא
28 תוא דאריך "שלמים" סמיך. ועוד: כדאמרו
29 לעיל "שלמים" ריבייא הוא.
30 ויהא: אע"פ מצרע טעון תנפה שחוט כו' -
31 ואף על גב דאמרו לעיל (סא:א): "תנפה"
32 - ולא תנפה. הכא לא נמי, כיון דהוא מחיים
33 הדיא לאחר שחטה.
34 וכן השולח קרבנותיו מנודית הים כון מניף
35 על ידו - תימה: דברק "כל הגז" (גיטין כחא.) הני: השולח טהאור מנודית הים - מקריבין אותה בחוקת שהיא קיים. ופריך בגמרא: והא בעימי סמיכה! אמר רב יוסף: ברקבין
36 נשים. והכא לא שייך לשנוי הני, דברב תנאי ליה רשא "האשה" - כון מניף על ידה. וליבא נמי לשנוי כדמישני רב פפא גיטין (שם): בתנאי תהיף ספקינן. דתנאי תהיף לא
37 בעי תנפה. וכמו כן קשיא בפרק "מדיד נשחט" (פסחים סבא.) דאמר: דאילו כל הובחים. על טמא משלחין קרבנותיהם. וליבא לשנוי באשה - ד"עיריל" קתני. וליבא לאוקמי
38 מני ברובא. הוא בעי סמיכה: ומשני דרבי קתני. ו"דוחסין" קתני. וכבר ומעשר ופסח ימי ולא בעי סמיכה וליבא לאוקמי - דהא "כל הובחים" קאמר. וספק מצרע בפרק "דעטרובות" (ובחס ועל) קאמר
39 רבי שמעון: למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומתנה בשלמים. דאתו אשם טעון סמיכה. ולא אפשר למסור אלא בהקפת יד. למאן דאמר סמיכת אשם מצרע לא דאורייתא בפרק
40 "כל הפסולי" (ובחס לגא.) ונבבא איירי, כדבוחס כותופאה. ובפרק תריא מועד טען (טו.) איתא דאכל איז משלח קרבנותיו. משום דרביש "שלמים" - כשדוא שמן, לא לאו
41 הכי - משלח. ומגונה מביעינא ליה אם משלח אל לא. ולא וחישינן למסמינה. ודוחק הוא לתרין באשה או בעוף. ולמקני בפרק תריא (קא.) גבי ששה נעדה. אחד חזק לפי ועל
42 ועד תנן בפרק ידם שחטה" (בכרות בגא.) ותנינחם מביאיין טהאור אחד. ובפרק "שני מידין" (מזר גא.) סמביאיין קרבן על תנאי, ובפרק שני דקדושין (הא.) גבי "בדמה שזמנא
43 מירושלים למגדל ערד": וברים - עלות. ולא וחישינן לסמיכה בכל הני ותריץ דרב רבנא שמעון דלא שייך לאקשויי אלא דוקא תנן בתנאי - משום דאיבא עדיין קשישא אחרת,
44 ופריך הויא ליה טהאור שמוח בעליה, וסמכינן להקריבה בחוקת שהיא קיים. ואם תאמר: והא בפרק "דעטרובות" (ובחס ער.) תנן: בקדשים מין בנימי - קרב לשם מי שהוא,
45 ולמין בגבאי. הא בעי סמיכה: ומשני בשמי ונשיח ויש לומר: דהחם הני דאיבא תקנתא ברעיה. וכן היא לעשות כלל סמיכה. וכי האי גונא מפליגין החם גבי אשם ועל טמא, איבא
46 לאוקמי בדלית ליה תקנתא: ערל - שמתו אחוז מתנת מילה. טמא - זב ומצרע אף רפואתו תלחיה בעצמו. אי נמי: ברקבין הקבוע זמן, כגון עלות ארייה תחניה. או שהיה
47 עובר עליון ק"ב היתרא". ואם תאמר: רחמי ויחשה שנתערבו עורות פסחין בפסחים בפרק "אדשה" (פאה.) ומגנצא אילת בלאח מזו, ופטורין לפסח פסח שני, ולא מיידי מתוך
48 הפסח משום סמיכה: ועוד: כיון שחזא ספק, ודמאן פטור הוא מלפוטח פסח שני, ולא עשו לו חכמים תקנה, ידא אפשח לתקן אם לא יערב מתען סמיכה. ואם תאמר: וכן
49 דסמיכה לא מעבא, מכל מקום ערל וטמא שאין יכולין למסור - לימא: כל שאין ראוי לביילה, ביילה מעבבא בהן וכן בהדיא דשקלים (יא.) ודכריתות (בגא.) ודנודי (גא.) דכל הני
50 נמי דאין יכולין למסור משום ספק - חשיב שפיר "אין ארייין לביילה", כדאיבעיא בפרק "דמוכר את הספיע" (בבא תריא פא.) גבי כיבויור' ויש לומר: ונפקא לן מנא דאמינן
51 בפרק תריא מועד טען (טו.) "זבים בואו אל הקודש אל החצר הפנימית לשרת בקודש יקריב טהאור" - זו ועשירית האיפה. פירוש: שהבן כגון כשעה שמותרין לעבודת.
52 ודרש בהי שפיר קטין: "בבואו יקריב" - כגון שראוי לביאה, כגון שאינו ראוי להקריבה. כגון שאינו ראוי לביאה - אינו ראוי להקריבה. כגון טמא מת ומצרע. משמע: דוקא עשירית האיפה,
53 אבל שאר קרבנות - משלחו ומיחו אף כל כך ראייה מזה, דלילמא תא דומשל שאר קרבנות - היינו בהני דלא בעי סמיכה, דומיא דעשירית האיפה. ויש לזקדק מהא דדרשינן
54 בתורת דכני: "חומר" - לא ניגנונו. ועוד מינה: דטמא משלח קרבנותיו, ומביאה תקין איירי: ועוד יש לזקדק דוממשינין בפרק קטן דתניא (ד.) חס סמא מריאה, דכניס "ובחבתי" ובחבתי
55 שמה: - דכל שישע וביאה, ועוד בהבאה. ועוד מינה: דשאר קרבנות - ומביאה תקין לענין סמיכה (רש"י) לא לסמיכה: ומתא דאמר בפרק "כל הפסולי" (ובחס לגב.)
56 דמאן רב סמיכה, דאישע דומייל דליה סמיך, ולא בעינו דמירדש מתוך קריא. ושמא יש לומר ומאן ראתא (שם) ביאה במקטע - לא שמח ביאה, קמבר: כל שחוט - ראשו
57 רובו הוא מנכינס. אי ימני אית ליה דמרחק צפון. ומאן דסבירא ליה דלא בעינן ראשו ורובו - סקריה ביאה במקטע שמה ביאה. ומיחו אחתי קשה אי תינף למיכה שחטה לאו
דאורייתא

1

2 דון מינה - שלמי צבור משלמי ידה: מה שלמי יחיד טעניו תנפה שחוטין, וברחין לב
3 איצטריך ליה למיתני, (מה שלמי יחיד טעניו תנפה אף שלמי צבור כו'), דבגופיה כתוב.
4 ואוקי באתרה - כדון שמנינו לשלמי ציבור עצמן שטעניו תנפה שלמים, מה מחיים -
5 תנפה שלמים. אף לא ארור שחטה - תנופתן שלמים. מה לחילי בשלמי יחיד - רבי שמחנה
6 לבחן טעון תנפה אף כו'. וחינה, בולן
7 שלמים. אבל משלמי יחיד אף לבחן אלא חזה
8 ושוק. שלמים - בשלמי יחיד כתוב (ויקרא ז)
9 "את חזה התנפה ואת שוק התרומה לקחתי
10 מנאת בני ישראל מחובר שלמים" - דבשמש
11 לשון רבים, והוה ליה למיכתב לשון יחיד,
12 דבחדר משתעי. ולמכתב לשון רבים - לומר
13 על חזה ושוק של שלמי צבור שינפו. נפריי -
14 מסיני שתי סמיכות בבוור: פ' העלם דבר של
15 צבור, דכתיב (ויקרא ד) "וסמכו וקני העדה,
16 ושערי המתחלה, ודכתיב (שם טו) "וסמך אתהן
17 את שתי ידיו" וגו', ומבוצר הוא, ותו ליבא שם
18 סמיכה בבוור. אותו - (שם ז) "את חזה
19 התנפה לתנף אותו" וגו'.
משה

1 **ויחוי** - כן שלמי ידך טעניו תנפה חיים
2 חיים! - מיעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור "אתחם" - "אוהם", למעוטי זבחי שלמי יחיד.
3 ויהוי זבחי שלמי צבור מעוניו סמיכה, מקל וחומר: ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים
4 חיים - מעוניו תנפה חיים. וזבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
5 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור "אתחם" - "אוהם", למעוטי זבחי שלמי יחיד.
6 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים.
7 מעניו תנפה חיים. ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
8 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
9 מעניו תנפה חיים. ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
10 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
11 מעניו תנפה חיים. ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
12 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
13 מעניו תנפה חיים. ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
14 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
15 מעניו תנפה חיים. ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
16 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
17 מעניו תנפה חיים. ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
18 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
19 מעניו תנפה חיים. ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
20 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
21 מעניו תנפה חיים. ומה זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.
22 מעט רחמנא גבי זבחי שלמי צבור, שאין טעניו סמיכה חיים. ומה זבחי שלמי יחיד, שאין טעניו סמיכה חיים - מעוניו תנפה חיים.

1 על ידו - תימה: דברק "כל הגז" (גיטין כחא.) הני: השולח טהאור מנודית הים - מקריבין אותה בחוקת שהיא קיים. ופריך בגמרא: והא בעימי סמיכה! אמר רב יוסף: ברקבין
2 נשים. והכא לא שייך לשנוי הני, דברב תנאי ליה רשא "האשה" - כון מניף על ידה. וליבא נמי לשנוי כדמישני רב פפא גיטין (שם): בתנאי תהיף ספקינן. דתנאי תהיף לא
3 בעי תנפה. וכמו כן קשיא בפרק "מדיד נשחט" (פסחים סבא.) דאמר: דאילו כל הובחים. על טמא משלחין קרבנותיהם. וליבא לשנוי באשה - ד"עיריל" קתני. וליבא לאוקמי
4 מני ברובא. הוא בעי סמיכה: ומשני דרבי קתני. וכבר ומעשר ופסח ימי ולא בעי סמיכה וליבא לאוקמי - דהא "כל הובחים" קאמר. וספק מצרע בפרק "דעטרובות" (ובחס ועל) קאמר
5 רבי שמעון: למחרת מביא אשמו ולונו עמו ומתנה בשלמים. דאתו אשם טעון סמיכה. ולא אפשר למסור אלא בהקפת יד. למאן דאמר סמיכת אשם מצרע לא דאורייתא בפרק
6 "כל הפסולי" (ובחס לגא.) ונבבא איירי, כדבוחס כותופאה. ובפרק תריא מועד טען (טו.) איתא דאכל איז משלח קרבנותיו. משום דרביש "שלמים" - כשדוא שמן, לא לאו
7 הכי - משלח. ומגונה מביעינא ליה אם משלח אל לא. ולא וחישינן למסמינה. ודוחק הוא לתרין באשה או בעוף. ולמקני בפרק תריא (קא.) גבי ששה נעדה. אחד חזק לפי ועל
8 ועד תנן בפרק ידם שחטה" (בכרות בגא.) ותנינחם מביאיין טהאור אחד. ובפרק "שני מידין" (מזר גא.) סמביאיין קרבן על תנאי, ובפרק שני דקדושין (הא.) גבי "בדמה שזמנא
9 מירושלים למגדל ערד": וברים - עלות. ולא וחישינן לסמיכה בכל הני ותריץ דרב רבנא שמעון דלא שייך לאקשויי אלא דוקא תנן בתנאי - משום דאיבא עדיין קשישא אחרת,
10 ופריך הויא ליה טהאור שמוח בעליה, וסמכינן להקריבה בחוקת שהיא קיים. ואם תאמר: והא בפרק "דעטרובות" (ובחס ער.) תנן: בקדשים מין בנימי - קרב לשם מי שהוא,
11 ולמין בגבאי. הא בעי סמיכה: ומשני בשמי ונשיח ויש לומר: דהחם הני דאיבא תקנתא ברעיה. וכן היא לעשות כלל סמיכה. וכי האי גונא מפליגין החם גבי אשם ועל טמא, איבא
12 לאוקמי בדלית ליה תקנתא: ערל - שמתו אחוז מתנת מילה. טמא - זב ומצרע אף רפואתו תלחיה בעצמו. אי נמי: ברקבין הקבוע זמן, כגון עלות ארייה תחניה. או שהיה
13 עובר עליון ק"ב היתרא". ואם תאמר: רחמי ויחשה שנתערבו עורות פסחין בפסחים בפרק "אדשה" (פאה.) ומגנצא אילת בלאח מזו, ופטורין לפסח פסח שני, ולא מיידי מתוך
14 הפסח משום סמיכה: ועוד: כיון שחזא ספק, ודמאן פטור הוא מלפוטח פסח שני, ולא עשו לו חכמים תקנה, ידא אפשח לתקן אם לא יערב מתען סמיכה. ואם תאמר: וכן
15 דסמיכה לא מעבא, מכל מקום ערל וטמא שאין יכולין למסור - לימא: כל שאין ראוי לביילה, ביילה מעבבא בהן וכן בהדיא דשקלים (יא.) ודכריתות (בגא.) ודנודי (גא.) דכל הני
16 נמי דאין יכולין למסור משום ספק - חשיב שפיר "אין ארייין לביילה", כדאיבעיא בפרק "דמוכר את הספיע" (בבא תריא פא.) גבי כיבויור' ויש לומר: ונפקא לן מנא דאמינן
17 בפרק תריא מועד טען (טו.) "זבים בואו אל הקודש אל החצר הפנימית לשרת בקודש יקריב טהאור" - זו ועשירית האיפה. פירוש: שהבן כגון כשעה שמותרין לעבודת.
18 ודרש בהי שפיר קטין: "בבואו יקריב" - כגון שראוי לביאה, כגון שאינו ראוי להקריבה. כגון שאינו ראוי לביאה - אינו ראוי להקריבה. כגון טמא מת ומצרע. משמע: דוקא עשירית האיפה,
19 אבל שאר קרבנות - משלחו ומיחו אף כל כך ראייה מזה, דלילמא תא דומשל שאר קרבנות - היינו בהני דלא בעי סמיכה, דומיא דעשירית האיפה. ויש לזקדק מהא דדרשינן
20 בתורת דכני: "חומר" - לא ניגנונו. ועוד מינה: דטמא משלח קרבנותיו, ומביאה תקין איירי: ועוד יש לזקדק דוממשינין בפרק קטן דתניא (ד.) חס סמא מריאה, דכניס "ובחבתי" ובחבתי
21 שמה: - דכל שישע וביאה, ועוד בהבאה. ועוד מינה: דשאר קרבנות - ומביאה תקין לענין סמיכה (רש"י) לא לסמיכה: ומתא דאמר בפרק "כל הפסולי" (ובחס לגב.)
22 דמאן רב סמיכה, דאישע דומייל דליה סמיך, ולא בעינו דמירדש מתוך קריא. ושמא יש לומר ומאן ראתא (שם) ביאה במקטע - לא שמח ביאה, קמבר: כל שחוט - ראשו
רובו הוא מנכינס. אי ימני אית ליה דמרחק צפון. ומאן דסבירא ליה דלא בעינן ראשו ורובו - סקריה ביאה במקטע שמה ביאה. ומיחו אחתי קשה אי תינף למיכה שחטה לאו
דאורייתא

מנחות. פרק חמישי – כל המנחות דף סג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

דאורייתא, אם כן יכול לסמוך אברא! ויש לומר: בדפרק 'כל תפולין' (ובחסד לגא) מסקינן:
 דתיבין לסמיכה שתייה דאורייתא.
מספקא להו – אי על שם כליון נקראו מחבת ומרחשת, שמרחשת בעי לאורייתא,
 ונפקי, או על שם מעשיהן, על שם רחשה (רחשת) הלכא או רחשת (שתיים).
 וכין דלא ידענן להו נבין. אי ארוחשי חלב לא ארוחשת שפתים – היא מנח עד שיבא אלהו.
 כך פירש בקונטרס. ועל עונם נטקו לפירוש אי על
 שם כליון נקראו, אדפלוו פסיטא ליה לשם
 מעשיהן. ואיכא לוספיקי אי ארוחשי חלב נחבון
 – ומביא במרחשת, אי ארוחשי הפה – ומביא
 במחבת. לפיכך נראה דנטק 'על שם כליון'
 לנימה. דמספקא קל, אי בלי נדר לא למנחה
 נחבון, ואם תאמר: ואמאי ידא מנח? ביאי
 מרחשת ומנחת מרחשת מספקא, כדאשכחן לקמן
 (קרא). 'פירשה', ואיני יודע מה פירשה! – שיש
 לו להביא – על הפסקתו לפיכך עצמו מנחו ויש
 לומר: דמיידי נבין דאמר 'מנחת הללו או סולת זה
 למרחשת'. מיהו קשה: דלדוקן מנחת הללו –
 ביאי מעתה על חולין, ויקנה מרחשת, ואמר: דאם
 בלי נדר – היא הבלו קני ביהוין קני לומר: כגון
 שהפריש מעתה הקדישן למרחשת. כמו שירשו
 חבמת הלשון.

א על שם מעשיהן – לית להו לכיח שמאי הא
 דאמר רב אשי בריש מכלילין ג'ב. מחבת
 לשם מרחשת – במנא קא מחשב, ומחשבה במנא
 לא פסלה.

ובכשרות אביה פאני – פירש בקונטרס:
 אלמא, דאין תנור מקדש, מרבשרות
 אביה פאני, ואין נפלות בירצא. ואין נראה לפרש
 כן, כדפירשתי בפרק קמא מנחות ג'א. דיבור
 ומתחיל ריש לקיש. ויש ללמוד: מאי קא מדמיא
 אפית שתי הלחם ולחם הפנים לאפית מנחת
 מאפה תנור, לא אמר בסוף 'החבלת' (מנחות
 ג'א). אמר רבא: 'על מחבת' – תלמוד שמעון
 כלי, ואי אפי לה מאתמול – איפסלה לה בלינה.
 הבלו בני 'מאפה תנור' תיב – תלמודן שבעל
 הכלי, ולימא: דתנור של מנחות – מקדש, אבל על
 שתי הלחם ולחם הפנים – לא מקדשו ויש לומר:
 בדפרק 'דם טאת' (ובחסד ע'ה). מוכח דלא היה
 במקדש אלא חד תנור של מחבת שהיה לשתיה
 הלחם ולחם הפנים ולמנחות. ולא דמי להדיא
 ד'חבלת' – דגבי מנחות לא אמר רחנא: עשה
 במחבת, עשה בתנור, עשה במרחשת. אבל
 בחתיקין אמר רחנא: 'על מחבת בשמן תעשה'
 (ויקרא ב).

הדרן עלך כל המנחות

לרבי שמעון האי סברא? והתנן: רבי שמעון אומר, לעולם היו רגיל לומר: שתי הלחם
 ולחם הפנים פשרות בעורה וכשרות בבית פאני! אמר רבא: אימא "שיהא הקדישן
 לשום תנור". "הרי עלי מנחת מאפה" – לא יביא מחצה [וכו.]. תנו רבנן: "וכי תקריב"
 כשתקריב לעשות דבר רשות. קרבן מנחה – אמר רבי יהודה: מעין לאומר "הרי
 עלי מנחת מאפה", שלא יביא מחצה חלות ומחצה רקיקין? תלמוד לומר: "קרבן
 מנחה" – קרבן אחר אמרתי לך, ולא שנים ושלשה קרבנות. אמר לו רבי שמעון:

ובי
 כבוד ובכשרות אביה פאני – חץ לחומת העורה חומה אחת, וכן שמה. ויהי סלקא דרעת תנור מקדש – איפסלו בירצא. לשם תנור – שכביקדישנה לסולת יאמר "על מנחת מאפה
 בתנור אני מקדישה". ובי תקריב – 'קרבן מנחת מאפה תנור', כשתרצה לעשות מדעתך. דבי רשות – כלומר, דבר זה רשות הוא ולא חובה שאם לא ירצה – לא יקריב מנחת.

משנה רוחשין – שהובלי עמוק, והיה כל השמן במקום אחד, וכשמניח אדם אצבע
 על המנחה – נד השמן נכרש. מרחשת – תלשון 'רוש', דמתרגמינן: רחשין. צפה –
 שאינה עמוקה, אלא שוליה צפין אצל אוננה, ומתפרד השמן באוננו הבלו, ולהכי קשה.
 וכמו שכתב הר"ב: אף על פני הדין. **גמרא** מאי עמפא רבי יוסי – המרחשת יש לה
 כוסו, ומנחת ח"ב לו כוסיה אי נימא –

דממשנתא, דמדנקיאת 'מרחשת', דמשמע:
 דתאיא ארוחשי חלב, שהוה רב מכוסה. לפיכך
 מעשיה מכוסין, ומחבת באת אמחבוי הפה?
 לשון נביח, שהוה בגבול. רוחשי חלב – ודדור
 עבירה. מחבוי הפה – נבדוד הפה, כגון
 שהרכיל. נחבאי – טמונה, ולב – חבוי ומטון
 הדא. אלא נמא – דזו מכוסה וזו מנחה.
 במרחשת – משמע: בחובה. אלמא יש לה חולת.
 ועל מחבת – מעיני עמיה ולא בחובה. דאין לה
 תוך. האומר רבי יוסי? מרחשת – דלא אמר
 'במרחשת'. אי מנח – דנדר עד שיבא אלהו?
 מספקא להו – אי על שם כליון נקראו מחבת
 ומרחשת, שיש בלי שמו 'מחבת' ויש בלי
 שמו 'מרחשת'. או על שם מעשיהן –
 נקראו שזו מעשיה רוחשין וזו מעשיה קשין,
 הליכך, איבא למינה: מנחה נדר, ואיבא למינה:
 על התנוד מנחה אלא כלי שרת עצמו. אי על
 שם הכלי קנה ליה קרא קנה מנחה העשייה
 במרחשת. אבל מנחה נופה לא איקראי
 מרחשת, האי – כלי נדר. ואנו מביא מנחה
 אלא אם כן אמר 'הרי עלי מנחת מרחשת' או
 'הרי עלי במרחשת'. ואיבא למינה: נהי על שם
 מעשיה איקראי 'מרחשת' ולא על שם כלי.
 אלא ומנחה עצמה זה שמה, וזה – מנחה
 התנוד, אלא כלי. היא מנחה עד שיבא אלהו.
 כלום – גלוארין, שם בלי עשו כיען מחבת
 שלנו, והדוקן באמצעות
 כלים פנים כזה ומצויה תוכו
 עומת עומת, ומשחבצת מנח
 בתוכו – הבצע בגומות. דומה
 כפי פסחי הברית – בליתו גלגין. הגדילים
 באלונים שרקיין קטענייא, כדמתרגמינן
 (שערי ר' א) 'באלה ובאלה' – כדמתרגמינן
 ובבלוונא. ואמר: וכל ענינה וגי' – אלמא
 מדרכא כתיב 'במרחשת' והבא כתוב 'על
 מחבת' – שנוע מית על שם כליון נקראו. דזו
 צעה וזו עמוקה. **משנה** כופה – מין תנור
 קטן, מקום פסית קרייה אתה. רעפים –
 טיבלים. יורות הערביים – יורות של אותו
 מקום, ומסיקים אותו ואופין בתן חלות. רבי
 יהודה אומר כו' – דרפח מין תנור הוא. מנחת
 מאפה – כתיב בהו חלות רקיקין ב'ירקאי'. לא
 יבא אחר, מיהו ב' – דאמרינן בפרק 'אלו
 מנחות' (מנחות ע"א). כל המנחות באות עשה,
 והוה לא יביא משל חלות ודמשה רקיקין, אלא
 הבל חלות או הבל רקיקין. מפני שהן קרבן אחד
 – ששניהם כותפים במנחת אחת. **גמרא** אמר
 תנור – ואין רביא אחר רביא אלא למנחה. חד
 ב'ירקאי – 'קרבן מנחת מאפה תנור', ובי' את
 אודין' כתיב 'ועל מנחת אשר תאפה בתנור'.
 הקדישן בתנור – שהתנור מקדשן. ופי אית ליה
 לרבי שמעון – דתנור מקדש שום קרבן, כשרות

מנחה **הרי עלי במחבת** – לא יביא
במרחשת. **במרחשת** – לא יביא במחבת. מה בין
 מחבת למרחשת? **מרחשת** יש לה פסיו, מחבת
 אין לה פסיו, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי הנינא
 בן גמליאל אומר: **מרחשת** עמוקה ומעשיה רוחשין
 (רפין), מחבת צפה ומעשיה קשין. **גמרא** מאי
 עמפא רבי יוסי? אולימא: **מרחשת** – דתאיא
 ארוחשי חלב, דקתיב: "רוחש לבי דבר טוב",
 ומחבת – דתאיא אמחבוי הפה, דתאמרי אינשי:
 מנחב נבוחי. אימא איפכא: מחבת – דתאיא
 אמחבוי חלב, דקתיב: "למה נחבאת לברה",
מרחשת – דתאיא ארוחשי, דתאמרי אינשי: הוה
מרחשן שפיתותיה! אלא גמרא גמורי לה. "רבי
 הנינא בן גמליאל אומר" כו'. **מרחשת** עמוקה –
 דקתיב: "וכל נעשה במרחשת", מחבת צפה – דקתיב
 "ועל מחבת". תנו רבנן, בית שפאוי אוקרים: האומר
 "הרי עלי מרחשת" – יהא מנחה עד שיבא אלהו.
מספקא להו: אי על שום כלי נקראו, או על שום
 מעשיהן. ובית הלל אוקרים: כלי היה במקדש
 ו"מרחשת" שמה, ודומה כמין תפוחים ומשפצק
 מנחה בתוכו – ודומה כמין תפוחים ויבשן
 בלומי היוונים, ואומר: "וכל נעשה במרחשת ועל
 מחבת", אלמא על שום הפלים נקראו, ולא על
 שום מעשיהם. **משנה** "הרי עלי בתנור" – לא
 יביא מאפה כופה, ולא מאפה רעפים ומאפה יורות
 הערביים. רבי יהודה אומר: רצה – מביא מאפה
 כופה. "הרי עלי מנחת מאפה" – לא יביא מחצה
 חלות ומחצה רקיקין. רבי שמעון מתיר, מפני שהוא
 קרבן אחד. **גמרא** תנו רבנן: מאפה תנור – ולא
 מאפה כופה, ולא מאפה רעפים, ולא מאפה יורות
 הערביים. רבי יהודה אומר: "תנור" שני
 פעמים – רבי הכשרי מאפה כופה. רבי שמעון אומר:
 "תנור" "תנור" שני פעמים – אחר, שתהא אפיקתן
 בתנור. ואחר, שתהא הקדישן בתנור. ומי אית ליה

במנחה ובכשרות אביה פאני – חץ לחומת העורה חומה אחת, וכן שמה. ויהי סלקא דרעת תנור מקדש – איפסלו בירצא. לשם תנור – שכביקדישנה לסולת יאמר "על מנחת מאפה
 בתנור אני מקדישה". ובי תקריב – 'קרבן מנחת מאפה תנור', כשתרצה לעשות מדעתך. דבי רשות – כלומר, דבר זה רשות הוא ולא חובה שאם לא ירצה – לא יקריב מנחת.

מנחות. פרק חמישי – כל המנחות דף סג עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינדלץ)"

רש"י

1 ובי נאמר קרבן קרבן – אחד לחלות ואחד לרקוקו, דלדידי שמענו דשני קרבנות
 2 הם. והלא לא נאמר אלא קרבן אחד – ואף על פי כל כתב בו שני מינין – אלמא,
 3 שנתון נקראין קרבן אחד. וכולן – דלאחר אפייתן פותחין ומערבין עד שחזרין לסלתו,
 4 כדאמר ב"אלו מנחות" (מנחות עה.א). ואחד כך בוללן כאחת בשמן. ורבי יוסי בריבי
 5 יהודה מאבות בבירא ליה – כדמפרש לקמן. מה
 6 וכל האמור למטה שני מינין – געשה במרחשת
 7 ובמחבת – שתי מינין קרבן דזאב, ואם הביא
 8 מחצה מזה ומחצה מזה – לא יצא. וכול מנחה
 9 בלולה בשמן וחריבה' – שני מינין הן. איך כל
 10 וכו' – שני מינין הן. כלומר, 'הלות' ורקוקו
 11 האמורים ב'ויקרא' – שני מינין, ואין מופתרין.
 12 שפיר קאמר רבי שמעון – וכו' נאמר 'קרבן'
 13 'קרבן'. בשמן בשמן – הפסיק הענין – שאין
 14 באין כאחת. ורבי שמעון אבר לך – אי לא
 15 כרת 'בשמן' לכל דת. הוה אמינא – והאל
 16 ואין הפסק – דוקא קאמר: מחצה חלות ומחצה
 17 רקוקו. איכא בנייהו דיעבר – לרבי יהודה,
 18 דליף טעמא מ'קרבן' אחד – דיעבר, שרית.
 19 לרבי יוסי, דליף מ'בלולה וחריבה' – כי דרבי
 20 ד'בלולה' דהיא מנחת נדבה, ו'חריבה' דהיא
 21 מנחת חוטא. אפילו דיעבר ארבע ערבין – פסולת.
 22 כדאמר (ויקרא ה) 'לא ישים עליה שמן', ואם
 23 שם – פסולת. הכי נמי, חלות ורקוקו, דיעבר
 24 – לא.

הדרן עלך כל המנחות

25 משנה רבי ישמעאל אומר עשירי היה
 26 בא בשבת בו' – אם חל ששה
 27 עשר לזהית בשבת – דזה עומר בא עשרון
 28 משלשה סאין. שהו קורבין שלשה סאין
 29 ושערים, ומניפין אותן בנפת, עד שניפין אותן
 30 עד עשרון מוכרח. ובחול – אם חל ששה
 31 עשר בחול – קוצרין חמשה סאין, ומניפין
 32 מכל סאה מעט. אותו סלה דק הוציא ראשון,
 33 שהו מוכרח. ומציאין מן חמש סאין עשרון,
 34 כדכתוב (שמות טו) 'והעומר עשירית האפה
 35 הוא'. בשלשה – בשלשה מגלות – לפיכך
 36 הדבר מפני הביתוסין. גמרא אפילו
 37 בשבת נמי – ליתיה, דהא דוד שבת, כדמפרש
 38 בסוף פירקין. בלא שירא – שאינו עריך
 39 לפתו כל כך. כמירא – שינפו פעמים הרבה.
 40 בחול מיתנין חמשה רביעי שביתא מילתא
 41 – כך כרובתא דרבה, דהוה עשרון מוכרח טפי
 42 שאין מציאין מכל סאה אלא מעט, אותו סלה
 43 דק הוציא ראשון, מוכב שירבה במלאכה אחת
 44 – מוכב שידלל פעמים הרבה שבת במלאכה
 45 אחת, כגון שירקו השלש סאין פעמים הרבה.
 46 ואל ירבה במלאכות הרבה – שיקרו יורה
 47 ויברור ויטחון וירקד שתי סאין יותר. עד החוה – שיכול להוציא את האמורים. לא מרחינן – יותר בשבת. ביוון קרישים – חציו מופשט ועומד כך עד הלילה, דומה בבבילה. אבל

1 רבי ישמעאל והבבאים אומרים: אחד שבת ואחד חול משלשה היה בא – שבת, ומורה רבי
 2 ישמעאל, מוכר ברשא. ובסוף פרק קמא דסוכה (כא.) ופליגי רבי אליעזר ורבנן
 3 במזולת, ואמר רבא: בגזולה – דבולי עלמא לא פליגי דסתמא לסיכור, כי פליגי – בקטנה.
 4 ומשקי אביי: אי הכי, "אחת גזולה ואחת קטנה" אחת קטנה ואחת גזולה? מבעי ליה: –
 5 אין גזיטא זו נבונה, ואיפכא נרשינן, כדמנכח
 6 הכא. וההוא דמודו רבנן, מבעי ליה למתני
 7 ברישא. וכן הדיא חנן בפרק בתרא דראש השנה
 8 (כט.ב.) אחת יבינה ואחת כל מקום שיש בו בית
 9 דין.
 10 מופשיט את הפסח עד החוה – דרך רגלי
 11 מתחיל, והולך ומפשיט עד החוה
 12 לישול אמירור. ולא דמי לזהיא דהניא בבבירוח
 13 בפרק 'כל פסולי הדימוקדיש' (ג.ב.) ובתמורה
 14 פרק 'ולך חטאת' (כ.ב.) אין מרגילין ביום טוב.
 15 ואין מרגילין בבביר, דהתם – במפשיטו לעשות
 16 נוד שלם, וצריך להוציא רגליו מצוארו. ולא
 17 דוקא נקט פסח הכא, דבכל קרבן ציבור של שבת
 18 הוה מצי לאשמעינן. ונקט פסח לרבותא: אף על
 19 פי שיש פסחים מרובים, ונראין מוטלין בבבילה. אי
 20 נמי: משום רבותא דרבנן, דאפילו לצורך יחיד
 21 התיירו. אי נמי: דוקא בפסח שרר רבנן. דהושע
 22 שלא יתקבל בהשה, משום דעיקרו לאבילה.
 16 הנה אמינא: דווקא מנחה חלות ומנחה רקוקו, אבל חלות לחודיהו ורקוקו לחודיהו –
 17 אימא: לא, קא משמע לן. רבי יוסי בריבי יהודה, היינו אבויא: איכא בנייהו, דאי עבר.

הדרן עלך כל המנחות

18 רבי ישמעאל אומר: עומר הנה בא בשבת משלש סאין, ובחול – מחמש. והבבאים אומרים:
 19 אחד שבת ואחד חול – משלש הנה בא. רבי חינאי סגן הכהנים אומר: בשבת היה
 20 נקצר ביחוד, ובמגל אחד ובקופה אחת, ובחול – בשלשה, בשלש קופות ושלש מגלות.
 21 והבבאים אומרים: אחד שבת ואחד חול – בשלשה, בשלש קופות ובשלש מגלות. גמרא
 22 ולא שניא בחול ולא שניא בשבת, אלא רבי ישמעאל מאי קסבר? אי קסבר: עשרון מוכרח
 23 לא אתי אלא מחמש, אפילו בשבת נמו' או משלש אתי, אפילו בחול נמו' אמר רבא,
 24 קסבר רבי ישמעאל: עשרון מוכרח בלא מירחא אתי מחמש, כמירחא אתי משלש. בחול
 25 מיתנין מחמש, דהכי שביחא מילתא. בשבת – מוכב שירבה במלאכה אחת בהקדשה,
 26 ואל ירבה במלאכות הרבה. אמר רבה: רבי ישמעאל ורבי ישמעאל גנו של רבי יוחנן
 27 בן ברוקה אמרו דבר אחד. דתניא: ארבעה עשר שחל להיות בשבת – מפשיט את
 28 הפסח עד החוה, דברי רבי ישמעאל גנו של רבי יוחנן בן ברוקה. והבבאים אומרים: עד
 29 שפשיט את כולו. מי לא אמר רבי ישמעאל גנו של רבי יוחנן בן ברוקה היום: כל
 30 הויכא דאפשר, לא מרחינן? הכא נמי ביוון דאפשר, לא מרחינן. ממיא? הלא עד כאן
 31 לא קאמר רבי ישמעאל הכא, אלא דליפא ביוון קדשים, אבל היום דאיפא ביוון קדשים,
 אימא

מנחות. פרק שישי - רבי ישמעאל דף סד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)" רנ

הסופות

1 אב - גבי עמק דלא איתעביד צורך גבוה, כדאמרין (רבי ישמעאל) לעיל דבמש
 2 שבוא מילתא פסי - אימא: כרבנן סבירא ליה, דאמר דבשבת עבדין כל מה דבעי
 3 ליה כבחול, וזה הוא בעי טפי - עברין, ובחול - בשלשה. אבל תם - מילתיה דרבי
 4 תנאי, דאביא פרומו מילתא שבטא גבי אדם טפי מבידוי - אימא: רבי ישמעאל
 5 כרבנן סבירא ליה, ועברין בשלשה בלפרסם
 6 הדבר שקצירת העומר מוציא משה עשה של
 7 בנין, מפני הביתוס שאומרים אין העומר
 8 בא אלא באחד בשבת. אבל הכא - לגבי
 9 שלש סאק - לא איתעביד צורך גבוה בחלכות
 10 אליבא דרבי ישמעאל, דקאמר בחמש שבועא
 11 מילתא. בין שניאה הלכנה בעליל - לכל
 12 העולם. אם נראה בעליל אין מחללין עליו
 13 את השבת - ולכן ולתמיד לבית דין
 14 אין צריך. כיון דבעלל נראה - בית דין נמי
 15 הראיה. אבל תנאי - גבי לגבה, דאיבא מבשילין
 16 לעתיד, אלא קא דומעין גלא דראה בעליל, ואבטרי
 17 העדים; כמו שראינוהו אנו, כן ראוהו בדין.
 18 ולא נחלל שבת. ואיבא מבשול, דלא דא
 19 חדש נקבע חלכותו. דליבא צורך גבוה -
 20 דאנו קרבן, ולא ניתנה שבת לדחות אתו דחיים
 21 משום דבר אחר. אבל הכא דאיבא צורך גבוה
 22 דהמשל שבטא מילתא, וניתנה שבת לדחות
 23 אצל בעליל סאק, ונגז דגדהו מפני השלש
 24 נדחות נמי אצל החמש. שהם בשבת שהי
 25 המאות של ציבור - כגון חדר מן שיערי
 26 עבודה וזה השעיר רגל בשבת שבתוך הרגל.
 27 חייב על השעיר - וטאתו, ושגגה וזאת
 28 כסבור. מותר לשוחטן בשבת, הואיל ושל
 29 ציבור הוא. וטעה, דכיון דשחט ארשו - ות
 30 לא חיי אתי לציבור. ואפילו נתפטר בשניה
 31 לא כגון שנשפך דם הראשונה לאחר שחטת
 32 שנה, דאיבא למיטה לפרטיה לגמרי, משום
 33 דקמיתא בשחט שחט, אף על גב דסוף לא
 34 כפר אלא בשניה, ושכיה נמי הואיל ובה כפר -
 35 ליפטר עליה. אפילו הכי, חייב - אשניה, ופטור
 36 הראשונה, דבתר שחטתא אוליק, אפילו
 37 נמצאת הראשונה בחישה - קודם שחטת
 38 שנה, ואיבא משום (מלביא א' הקריבוהו כג'
 39 לפתח, ושחט שניה - דחייב - לפניו - בשבת,
 40 לא יקר - וזה אפילו בחתולה אמרין לו
 41 לאחר שחטת בחישה הבא שמינה בחתולה
 42 ושחטו. כמי בחישה - ממילתא קמיתא דרבה.
 43 ואיבעית אימא - לא קמיתא ובי אמרה
 44 וסמי רבה מניה. כגני עינין - מחתולה היה
 45 נראה שמינה, והטאת והדמיה ומשחבת חיה
 46 ומעיקא כי שחט לשניה, לא שחטה ברשות
 47 דדא עדיק אל נמצאת ראשונה בחישה. מיה
 48 - ואליבא דרבה קמיתא בעל, לה דפטור חייב
 49 דנמצאת ראשונה בחישה קודם שניה. הכא
 50 מאי? לא יסוריא קמיתין - כי שחט שניה -
 51 מילתיה קמיתין, דעדיין לא נרעה כל בחישה
 52 ראשונה. האג' אלסוריא איבירך - לאו דוקא
 53 דדא שחט, סבור מותר לעשות, הואיל ושל
 54 ציבור הוא, ואלא לרשותא אסורה איבירך. בתר
 55 מעשה - ואיגלא למפטר דשפיר עבד. לאו
 56 הינו דרבה ורבי - כלומר, לתרתייהו חייב
 57 דבתר משחבת אוליק, דעד כאן לא פטר
 58 רבה, מלא כיון דשמעו טבעו תינק - איבא
 59 למימה; מחשבה כיון איתעיק הואי. לאו הינו
 60 פלוגתייהו - כלומר, לרבה - פטור, ולרבי -
 61 לא שמת, והאי נקט "שמע" - לאשמועינן דאפילו שמע כי העלה דגים בלא תינק - חייב. הולא שאמרוהו ליערית - ואם יאכל אתה - ירפא. ואפילו
 62 בזה אחי' זה - דבולין למצוה נתכותו - פטורין, דהריוו לחולה - משובת, עוקין = גב שהוא תולה בו. דקפסמם קצירה - דאין קציר אלא תלש אתה.

1 **שחט** שחי טהור של ציבור - לא נקט עולות, משום דאיתא עולות טובא, (כמו
 2 שפירשת), אבל טהור ליבא אלא אתר ברוב פרימיהם. **דאיבא** נתפבר בשניה -
 3 לא דמיא לבקיא דבסמך בתר מחשבתו אוליקו או בתר מעשיו - דהתם אם יבא אליו
 4 ויאמר שהיא בחישה בני עמיים, היה מביא עולות, ולא דמי נמי לטעה דבר מזה ועשה
 5 מצוה. **להעלות** דגים חללה דגים ותוקרבא
 6 אמר ריב - לא דמי לאופה מום סוב דחיל
 7 דבפרק 'אלו עברין' (פסחים מה). דפטורין,
 8 מימעט 'הואיל ומקצתו ליה אורחין, ונימא אבא
 9 גמיר, הואיל ופטור ליה איתעוק, פטור נמי אדגים -
 10 דהתם הוא דאפיתו חויא לצורך יום טוב, אבל
 11 בבת דגים לא חויא בשבת. **שתיים** מיתעין
 12 בו - לא מצי למיפשטה מהא דרנאי בפרק שני
 13 דביצה (ז'א), ממלאה אשה קודיה בשר, אף על
 14 פי שאנה צריכה אלא לחיכה אתר. ממלא
 15 נחתום חבית של שמים, אף על פי שאינו צריך אלא
 16 לחתום אתר - ודביים בזה קולא, לא חישינן. לא
 17 דמי לשבת, דלא ניתן לדחות. הוא נמי דשרינן גבי
 18 ניקא דאשפרך תמימה לחם אנב אימיה
 19 בערבין (סחא) - היינו על ידי גוי, כדפירש שם
 20 בקבוצתו, וכן (פרש"ש רבינו תנאל, ואפילו מיידי
 21 על ידי ישראל, נחא, דהבא ליבא אלא אסורא
 22 דרבנן, ובמקום מילה דחיי גופא דחייא שבת -
 23 לא נזכר.
 24 **משום**
 25 - אימא פרבנן סבירא ליה! אי נמי, עד פאן לא קאמר רבי הנינא סגן הפהנים תהם, דאי
 26 בחד אי בשלשה צורך גבוה מיתעביד פהלקתו, אבל הכא דלא איתעביד פהלקתו צורך
 27 גבוה - אימא פרבנן סבירא ליה! אלא אמר רב אשי: רבי ישמעאל ורבי יוסי אמרו דבר
 28 אחר. דתנן: בין שפראה בעליל ובין שלא נראה בעליל - מחללין עליו את השבת. רבי
 29 יוסי אמר: אם נראה בעליל - אין מחללין עליו את השבת. מי לא אמר רבי יוסי תהם:
 30 בין דאמר רבי - לא קאמר רבי. הכא נמי בין דאמר רבי - לא קאמר רבי. דלא עד פאן
 31 לא קאמר רבי וישמעאל הכא, אלא דליבא נמצאת אתה מכשילן לעתיד. אבל תהם
 32 דנמצאת אתה מכשילן לעתיד לבא - אימא פרבנן סבירא ליה! אי נמי, עד פאן לא קאמר
 33 רבי יוסי תהם, אלא דליבא צורך גבוה ולא ניתנה שבת לדחות, אבל הכא דאיבא צורך
 34 גבוה וניתנה שבת לדחות - אימא פרבנן סבירא ליה. אימא: שחט שחי טהור של ציבור
 35 ואינו צריך אלא אחת - אמר רבה, ואיתומא רבי אמי: חייב על השניה, ופטור על הראשונה.
 36 ואפילו נתפבר לו בשניה, ואפילו נמצאת ראשונה בחישה, ומי אמר רבה הכי? והא אמר
 37 רבה: היו לגניו שתי טהורות, אחת שמינה ואחת פחושא, שחט שמינה ואחר כך שחט
 38 פחושא - חייב. פחושא ואחר כך שמינה - פטור. ולא עוד, אלא שאמרום לו: הכא שמינה
 39 לבתחלה ושחטו! איבעית אימא: כמי פחושא מקפחיתא. ואיבעית אימא: ההיא רבי אמי
 40 אמרה. אמר ליה רבינא לרב אשי: נמצאת הראשונה בחישה כגני מעינין, מהו? בתר מחשבתו
 41 אוליקו ונבדא לאיפסרא קא מיפיקו. או דנמצאת בתר מעשיו אוליקו? אמר ליה: לאו הינו דרבה
 42 ורבא? דאימיה: שמע שפבע תינק בים, ופרש מצודה לתעלות דגים, ותהילת דגים - חייב.
 43 לתעלות דגים ותהילת דגים ותינק - רבא אמר: חייב, ורבא אמר: פטור. ועד פאן רבא לא קא
 44 פטר, אלא בין דשמעו, אמרין נמי דעמיה איתניקו, אבל לא שמע - לא. ואיבא דאמרי, אמר
 45 ליה: היינו פלוגתייהו דרבה ורבא. דאימיה: שמע שפבע תינק בים, ופרש מצודה לתעלות
 46 דגים ותהילת דגים - חייב. לתעלות דגים ותהילת דגים ותינק ודגים - רבא אמר: פטור, ורבא אמר:
 47 חייב. רבא אמר פטור, ויל בתר מעשיו. ורבא אמר חייב, ויל בתר מחשבתו. אמר רבה:
 48 הולא שאמרוהו לגזירת אתה, ורצו עשרה בני אדם והביאו עשרה גזירות בבת אחת -
 49 פטורין, אפילו בזה אחר זה, אפילו קדם ותברא בראשונה. כעני רבא: הולא שאמרוהו לשתי
 50 גזירות, ויש שתי גזירות בשתי עוקצין ושלש בעוקצין אחת, הי מנייהו מיתעין? שתיים
 51 מיתעין, דהווי ליה. או דלמא, שלש מיתעין, דקא מבעמא צקרה? פשיטא שלש מיתעין,
 52 דעד

1 **משום** כרמל - "תקריב" - פירושו רך ומלא, ואין לו גורעין ומוסיפין באמזעו תיבה,
 2 דהיי כמו "שעלה" - "שעלה", **איבעית** אימא אין מעבירין על המצות -
 3 בפרק "איהו מקומן" (נחום מ"א), בגיב פריס הפנימיים, דתגן שירי דהם היה שופר על
 4 יסוד מערבי של מבה החצוץ, מפרש בגמרא: מאי טעמא? דאמר קרא "אי יסוד מבה
 5 העולה אשר פתח אתל מועד" - הווא דפגע

6 ברישא, פירש בקונטרס: דמאשר פתח אוהל
 7 מועד דרשי, דמשמע: יסוד שבגג הפתח, והוה
 8 מערבי של מבה שהוא כנגד פתח החיכל, ו
 9 גסינן "הווא דפגע ברישא", דמשמע: משמע
 10 שאין מעבירין על המצות, ובפירושו נראה,
 11 מדיקאמו (נחום ג"א) בני שירי דהם של תנאים
 12 הציבור החיצון, רבי ישמעאל אומר: הוה חוה יסוד
 13 מערבי, דקסבר: ילמד סתום מן המפורש ומחטאת
 14 פנימין - משמע, המפורש בהדיא, ועוד ללמאן
 15 דאמר (ס"ג): יסוד דרומי קאמר, ולמד ירידתו
 16 מן הבבש ודאימאנו מן החיכל, מחיבן פשוט לו
 17 זה יותר מזה; ועוד אמר בפרק "קדשי קדשים"
 18 (שם נ"ב), שיריים בהדיא כתיב בדו "אשר פתח
 19 אתל מועד", והתנא קשיא: הווא נשפח למת
 20 לו קרא? תיפוק ליה דאין מעבירין על המצות
 21 כדאשכחן הבא ונכח בפרק שליש דיומא (ל"א),
 22 דפריך: מאי שני דהיבן מורדות צפונית ברישא
 23 וכו', ונבי דישון מן הפנימי המצודה אמרינן
 24 (ירושון) דמזבח קודם משום ד'אין מעבירין, וכן
 25 עברי דרעא אנטופחא אסורו ומתריץ; וכן
 26 שייך 'אין מעבירין על המצות' אלא כבש שתי
 27 מצות לפניו, כגון דישון מזבח המצודה, אשר כגון
 28 מצות קרנת שאין ידוע מחיבן יתחילו, וכן כרך
 29 דשמעתין שנטול מן הקרבן, אבל לקבע מקום
 30 אשפית שיריים - לא קבע מהאי טעמא, אי
 31 לא דגלי קרא בהדיא.

32 **א"ר** ארם אשר ילמד את בנו הבנת יונית
 33 וכו' - הווא דמשמע לקמן בסוף פ"ג
 34 ה"לחם" (ג"ט), שני שלמד כל הנהגה, כגון
 35 כל דמא בן אחוהו של רבי ישמעאל שרי, אי
 36 לא משום תרביית "לא ימוש", ולמאן דאמר
 37 אפילו לא קרא אדם אלא קריאת שנת שרית
 38 וערביה - קים מצות "לא ימוש", משמע
 39 דשרית היינו היבא דאיבא עורך, דרמאן היה
 40 קרוב למלכות, כדאשכחן בסוטה (מ"ב), דשל
 41 בית רב, נגליאלי התירו להם ללמד הבנת
 42 יונית מפני שקרובין למלכות, ומה שלא התיר
 43 לו רבי ישמעאל - אשנא לא היה כל שמואל
 44 עור ציבור כמו ברבן גמליאל, ורבינו שמואל
 45 מפרש: דקודם גזירה היה, ואי אפשר להיות,
 46 דרבי ישמעאל - לאו דחרבן היה, שדרא
 47 רבי יהושע, בפרק "התקין" (גיטין נ"א), ותיסק
 48 היה, ואפילו רבי ישמעאל אור שרית משעבד הרוגי
 49 מלא שנה, ומלכות בית חשמונאי קדמו טובא, כדאיבא בפרק קמא דעבודה זרה (ט"א), דמלכות בית חשמונאי פסק בפני הבית מאה ושלוש שעמד הורדוס, ואם האמר
 50 והלא בפולמוס של טיטוס גורו, כדאיבא בפרק בתרא דסוטה (מ"טא), דגורו על עריות כלות, ושלא ילמד אדם את בנו הבנת יונית, ופולמוס של טיטוס היה בשעת
 51 חורבן, ומלכות בית חשמונאי קדמו טובא, כדאיבא בפרק קמא דעבודה זרה (ט"א), דמלכות בית חשמונאי פסק בפני הבית מאה ושלוש וחמשי חרב רבתי עיקר רבבי שמועך;
 52 דמעיקרא גורו, ולא קיבלו מנייהו, ובסוף גורו וקיבלו מנייהו, ועד יש לומר: דמעיקרא קאי "בארו" בעלמא, ואי בעי לקבולי עילוי לטוואן דרבו - שייך, ולבסוף גורו
 53 ואסרו לגמרי, ומיחו קשה: דמאן אמרינן (שבתות ל"א): "ארו" - בו קללה, בו נדו, **ועל** אותה שעה ששני משעבד שבא עומר מנגות צירפין - בירושלמי שקילסן פרק
 54 חמישי הלכה ב' תני לא איידך עובדא שפעם אחת נשדפה ארץ ישראל בו, ובמסכת עריות (פרק שיש ששני משעבד א) תניא עובדא דהבא על ההוא דרמדיל של חור קרב
 55 בארבע שנות, ורשי פירש ב"רפלת השרד" (ברכות ב') דבימי שלמה היה כמשעבד בת פרעה, שיש על ארבע שנות, והוה מפתחות של בית דמקדש שנת מראשנותיו,
 56 והכי נמי איבא בפסיקא, **אמר** לזו מרדכי - פירש בקונטרס הווא מרדכי שהיה בימי אחשורוש, ותימה הוא לומר שהארץ ימים כל כך, ונראה על שם מרדכי
 57 דראשון הוה נקראן המצומים על שמו, לפי שאינם מנמים אלא בקיאים בעלי שכל ומדע, **אמריבא** - פירש בקונטרס: חור שבמנות הדלת, שחתיבין בו הבריה לנעיל,
 58 וכן פירש בירושן, ועד יש לפרש: סיבא - קבר, כמו (נגילה ט"א): מאבולא עד סיבא, ועד יש לפרש: מקום סכר הנהר, כמו (שעיה יט) "עושי שכר אבתי נפש,
 בעלי

רעך כן לא קאמר רבי ישמעאל - במתניתין למיכר קטע התבואה, אלא משום
 רבי מנעם באבילה - כלומר, בתבואה ממוענת קצירה - ולא קטע אלא שלשה סאיך,
 אבל תבא, דכי ממועט בתנאה דאביל, מופש בקצירה, דתליש שתי עוקצין - לא אמר
 דלמעט באביל, **משנה** (בשלהם) כשלש מנלות) לא כיבר - לא בישר כל צרכו,
 ונתן זבובין מנא - דרוק מירושלמי מנא.

6 **נמרא** מאי טעם - בעינן מן הקרוב, כרמל
 7 הקריב רך ומלא - שרתאה התבואה וכה
 8 הנמללת ביה, ואי מייחי מרוקח - נשיב לה
 9 זיקא, דקא תחשקא בדרך, האי "כמלא" מנגות
 10 העומר כתיב (תקרא ג'), ואין מעבירין בו
 11 והלכך כשיצא מירושלים לבקש עומר -
 12 אותה שמועט ראשון ונטל, דאין מעבירין על
 13 המצות, הווקעין ואריסטובולוס - שני אחים
 14 הוה, והוה שם זקן אחד - מנפנים, הבנת
 15 יונית - רמיות, על אותה שעה בו -
 16 שאותן החיילות החריבו כל סביבות ירושלים,
 17 פטא עיבר - זמן עומר, אברו - הכריחו; כל
 18 מי שרדעו תבואה, שידועה, הווא חישא -
 19 חרש, שמועט ואינו מדבר, **אמריבא** - גג צריפא
 20 - דברדלי, שאין לו גג אלא חד מלמעלה, ומן
 21 ערבה הוא, מרדכי - שהיה בימי אחשורוש,
 22 שתי הלחם - של חטין, אע"כ - בעינן
 23 סיבא - חור שבמנות הדלת, שבו תבנית
 24 הבריה לנעיל, קן - שני עופות, לזיבתי
 25 "איני מבאי תקן הו", וכן "לפית", וכן
 26 "לענתני", לזיבתה פפש - הווא מבאי לאור,
 27 ימי ספירא קן אחד, ליבתי פפש - היינו
 28 זבוב ששופעת כים, לענתה פפש - היינו
 29 נמיל לענת קרבן ידבתה, ליום שמיני שלה,
 30 דגמלאו - תלאת קנין, חוה פרידה תמאת וחוה
 31 עולה, דקן יולדת חבה - אחד תמאת ואחד
 32 עולה, כזוב סיבת - שהיתה שופעת דם וחד
 33 ותסתבה למות, ונרבה לקינה להבאי, דרוין
 34 תריחיהו עלת כרבה, וזו שאמרה "לפית" - בים
 35 סיבתה, וזו שאמרה "לענתני" - בעינת סיבתה,
 והיינו

או "צירפין נגות" ברוקו ואשכחיהו, כי פגי לאתניו שמי הלחם, לא הוה ידעי מתיבא
 לאתניו, אכרוו, אתא הווא נגברא חרשא, אתיב יהיה אעניוה, ותדא ידא אסיבא, אמר
 להו מרדכי: ומי איבא דוקתא דשומה "עין סופר" או "סוכר עין"? ברוקו ואשכחו,
 הנהו שלש גישים דאייתו שלש קניין, תדא אמרה "לזיבתי", ותדא אמרה "לפית",
 ותדא אמרה "לענתני". סבור מיה: "זכותי" - זכה ממש, "לפית" - לפיתו ממש,
 "לענתני" - לענתנה, דכיליהו, תדא תמאת ותדא עולה, אמר להו מרדכי: שמוא בזוב
 סיבתה? שמוא כים סיבתה? שמוא בעיניה סיבתה, דכיליהו עולות וניחו? ברוקו ואשכחו,
 והיינו

קרא הגבר – אומר: "ברוך חכם הרזים. (איוב לח) מי שת בשחות חכמה וגו'. אומר רבי לוי: בערכיא קורין לאימרא – יובלא. (יהושע ו) והיה במשך בקרן היובל. באפריקא קורין לנידה – גלמודה. (ישעיה טט) ואני שכולה וגלמודה. ברומי צוהוין לתרנגולא – שקוי. (איוב לח) או מי נתן לשכוי בינה.

הרואה אוכלוסין – אומר: "ברוך חכם הרזים". כשם שאין פרצופיהן דומין זה לזה – כך אין דעתן דומה זה לזה. בן זומא כשהיה רואה אוכלוסין בירושלים – אומר: "ברוך שברא כל אלו לשמיני". כמה יגע אדם הראשון עד שלא אכל פרוסה? חרש, זרע, ניבש, עיזר, קצר, עימר, דש, זרה, בירר, טחן, הרקיד, לש, וקיטף, ואפה, ואחר כך

[דף ס"ד ע"א]

אכל פרוסה. ואני עומד בשחרית ומוציא כל אלו לפני.

ראה כמה יגיעות יגע אדם הראשון עד שמצא חלוק ללבוש. גזו וליבו, וניפס, וצבע, וטווה, וארג, כבס, ותפר, ואחר כך מוצא חלוק ללבוש. ואני עומד בשחרית ומוציא כל אלו מתוקן לפני. כמה בעלי אומניות משכימים ומעריכים! ואני עומד בשחרית ומוציא כל אלו לפני.

וכן היה בן זומא אומר: אורח רע מהו אומר? וכי מה אכלתי משל בעל הבית, וכי מה שתיתי משל בעל הבית? התיבה אחת אכלתי לו, כוס יין שתיתי לו, וכל טורח שטרח – לא טרח אלא בשביל אשתו ובניו! אכל אורח טוב אומר: ברוך בעל הבית, וזכור בעל הבית לטובה. כמה יין הכיח לפני, כמה התיבות הכיח לפני, כמה טורח טרח לפני! כל מה שטרח – לא טרח אלא בשבילי! וכן הוא אומר (איוב לח): זכר בי תשגיא פעלו אשר שדרו אנשים.

הלכה ב'

מתני' על הויקים, ועל הזועות, ועל הכרקים, ועל הרעמים, ועל הרוחות – הוא אומר: "ברוך שכחו מלא עולם". על התרים, ועל הנבעות, ועל הפנים, ועל הנזרות, ועל המדברות – הוא אומר: "ברוך עושה כראשית".

רבי יהודה אומר: הרואה את הים הגדול – אומר: "ברוך שעשה את הים הגדול". בזמן שהוא רואה לפרכים.

על השמים ועל בשורות טובות – הוא אומר: "ברוך הטוב והמטיב". ועל שמועות הרעות – הוא אומר: "ברוך דיין האמת".

גמרא תני בר קפרא: מתריעין על הזועות. שמואל אמר: אין עבר ההן זיקא בכסיל – מהריב העולם. מתיבון לשמואל: ואנן חמיון ליה עבר! אמר להון: לית איפשר! או לעיל מינה, או לרע מינה.

שמואל אמר: הכים אנא בשקמי שמיא בשקמי נהרדעי קרתי, בר מן ההון זיקא לית אנא ידע מה הוא. וכי שמואל עלה לשמים? אלא על שם (איוב לח): מי יספר שחקים בחכמה.

אלהו זכור לטוב שאל לרבי נהוריי: מפני מה באין ונעות לעולם? אמר ליה: בעון תרומה ומעשרות. כתוב אחד אומר (דברים יא): תמיד עיני ה' אלהיך בה. וכתוב אחר (תהילים קד): המביט לארץ ותרעד יגע בהרים ויעשנו. הא כיצד יתקיימו שני בתוכי הללו? בשעה שישאל עושי רצונו של מקום, ומוציאין מעשרותיהן בתיקנן – תמיד עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה, ואינה ניזוקת כלום. בשעה שאין ישראל עושי רצונו של מקום ואינן מוציאין מעשרותיהן בתיקנן – המביט לארץ ותרעד.

אמר ליה: בני, היך, כך היא סברא דמילתא? אבל כך עיקרו של דבר: אלא בשעה שהקדוש ברוך הוא מביט בכתי תיטויות ובכתי קרקסיות יושבות בטח ושאנן ושלוח, ובית מקדשו חרב, הוא אפילו לעולמו להחריבו. הך הוא דכתיב (ירמיה כה, ל): שאג ושאג על נהו – בשביל ניהו.

אמר רבי אחא: בעון משפב זכור. אמר הקדוש ברוך הוא: אתה זועעתה איכרך על דבר שאינו שלך, תיך שאני מועזע עולמי על אותו האיש. ורבנן אמרי: מפני הפחלוקת. ונסתם גיא הרי פי יגיע גי הרים אל אצל (וכריה יד, ח).

אמר רבי שמואל: אין רעש אלא הפסק מלכות. כמה דאת אמר (ירמיה נא): ותרעש הארץ ותחל. מפני מה? בי קמה על בבל מחשבות ה'.

אלהו זכור לטוב שאל לרבי נהוריי: מפני מה ברא הקדוש ברוך הוא שקצים ורמשים בעולמו? אמר לו: לצורף נבראו! בשעה שהבריות חוטאין – הוא מביט בהן ואומר: מה אלו שאין בהן צורף – הרי אני מקיימן, אלו שיש בהן צורף – לא כל שפון? אמר ליה: עוד הן יש בהן צורף! זכוב – לצירעה. פשפש – לעלוקתה. נחש – לחפפית. שבלון – לחזיות. סממית – לעקרב.

פיסקא, על הברקים וכו'. רבי ירמיה ורבי זעירא בשם רב חסדאי: דיו פעם אחת בכל היום. אמר רבי יוסי: מה אגן קיימין? אם בטורדין – דיו

[דף ס"ד ע"ב] פעם אחת ביום. אם במפסקין – מברך על כל אחת ואחת!

היליה דרבי יוסי מן הדא: היה יושב בחנותו של בשם כל היום – אינו מברך אלא אחת. אבל אם היה נכנס ויוצא נכנס ויוצא – מברך על כל פעם ופעם. אתא אמר רבי אחא ורבי חנינא בשם רבי יוסי: אם בטורדין – דיו פעם אחת ביום. אי במפסקין – מברך על כל אחת ואחת.

היה יושב בבית הכפא או בבית ספיקריא, אם יכול לצאת ולברך בתוך כדי דיבור – יצא. ואם לאו – לא יצא.

רבי ירמיה בעי: היה יושב בתוך ביתו ערום, מהו שיעשה ביתו כמו מלבוש ויוצא ראשו חוץ לחלון ויברך? היה יושב במגדל ערום, מגדל מהו שיעשה לו כמין מלבוש ויוצא ראשו חוץ לחלון ויברך?

פיסקא, על הרחות מהו אומר? "ברוך שפחו מלא עולם". מתניתא – בשבאין בזעף. אבל שבאים בנחת – אומר: "ברוך עושה בראשית".

אמר רבי יהושע בן חנניה: בשעה שהרוח יוצא לעולם – תקדוש ברוך הוא משברו בקהרים ומרשלו בגבעות, ואומר לו: תן דעתך שלא תזיק בריותי מזה טעם? (ישעיה נז) **כי רוח מלפני יעטוף – משלהי ליה**. כמה דאת אמר (תהילים קמב): **בהתעטף עלי רוחי**. כל כך למה? רבי הונא בשם רבי אחא: **ונשמות אני עשיתי** – בשביל נשמות שעשיתי.

אמר רבי הונא: בשלשה מקומות יצא הרוח שלא במשקל ובקיש להחריב את העולם כולו. אחת בימי יונה, ואחת בימי אליהו, ואחת בימי איוב. בימי יונה – (יונה א) **וה' הטיל רוח גדולה**. בימי איוב – (איוב א) **והנה רוח גדולה באה מעבר המדבר וגו'**. בימי אליהו מניין? (מלכים א, יט) **והנה ה' עבר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים**. אמר רבי יודן בר שלום: נימר, אותו של איוב – בשבילו היה. ושל יונה – בשבילו היה. אין לך אלא של אליהו, שהיה קוסמיקון, **והנה ה' עובר וגו'**. ואחר כך רעש, ואחר הרעש אש, לא באש ה'.

פיסקא, **רבי יהודה אמר: הרוח את הים הגדול – אמר: 'ברוך שעשה את הים הגדול'. בזמן שרואהו לפרקים**. וכמה הוא פרק? אחד לשלשים יום. שמעון קמטריא שאל לרבי חייא בר בא: בגין דאנא חמור וסליק לירושלים בכל שנה, מהו שנקרע? אמר ליה: אם בתוך שלשים יום – אי אתה צריך לקרוע. לאחר שלשים יום – צריך אתה לקרוע.

רבי הונא, שמעון קמטריא בשם רבי שמואל בר נחמן: (שופטים יח, ז) **ויהונתן בן גרשם בן מנשה**. נון תלוי. אם זכה – בן משה. ואם לאו – בן מנשה.

חברייא בעון קומי רבי שמואל בר נחמן: כומר היה לעבודה זרה, והארץ ימים? אמר לון: על ידי שהיה עינו צרה בעבודה זרה שלו. ביצד היתה עינו רעה בעבודה זרה שלו? הוה בר נש אתא למיקרבה תור או אימר או גדי לעבודה זרה, ואמר ליה: פייסיה עליו והוא אמר ליה: מה זו מועילה לך? לא רואה, ולא שומעת, לא אוכלת, ולא שותה, לא מטיבה, ולא מריעה, ולא מדברת! אמר ליה: תייד, ומה נעביד? ואמר ליה: אזיל עביד ואייתי לי חד פינג דסולת, ואתקין עלוי עשר בעיני, ואתקין קומוי, והוא אכל מכל מה דאתי, ואנא מפייס לה עליה. מבין דאזיל ליה – הוה אכיל לון. זימנא תדא אתא חד בר פחין, אמר ליה בן. אמר ליה: אם אין מועילה כלום, את מה עביד תכא? אמר ליה: בגין תיי.

בין שעמד דוד המלך, שלח והביאו, אמר ליה: את בן בנו של אותו צדיק, ואת עובד עבודה זרה? אמר ליה: כך אני מקובל מבית אבי אבא: מכור עצמך לעבודה זרה ואל תצטרף לבריות. אמר ליה: חס ושלום, לא אמר בן אלא מכור עצמך לעבודה שהיא זרה לך ואל תצטרף לבריות! בין שראה דוד כך שהוא אוהב כמון, מה עשה? העמידו קומום על תיספרות שלו. תדא הוא דכתיב (דברי הימים א, כו): **ושבאל בן גרשום בן משה נגיד על האצרות**.

[דף ס"ה ע"א]

שבואל – ששב אל אל בכל לבו ובכל כחו. נגיד על האצרות – שמינהו על תיספרות שלו.

מתיבין לרבי שמואל בר נחמן: והא פתיב עד יום גלות הארץ! אמר לון: בין שמת דוד, עמד שלמה וחילף סנקליטין שלו, חזר לקלקלו הראשון. הדיא הוא דכתיב (מלכים א, יג, יא): **וַנְבִיא אֶחָד זָמַן יֵשֵׁב בְּבֵית אֵל יְגוֹי. אֲמַרְיִן: הוּא הָיָה.**

הרואה את החמה בתקופתה, ואת הלכנה בתקופתה, ואת הרקיע בטיהרו – אומר: "ברוך עושה בראשית". אמר רבי חינה: הדיא דתימר, בימות הגשמים בלבד לאחר שלשה ימים. הדיא הוא דכתיב (איוב לו): **וְעַתָּה לֹא רָאוּ אוֹר יְגוֹי.**

הרואה את הלכנה בהידושה – אומר: "ברוך מחדש חדשים". עד איכא? רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוסי: עד שתראה פחצי המטה. רבי אחא ורבי חיננא בשם רבי יוסי: עד שתמלא פגימתה. רבנן דקיסרין אמרין: עד ארבעה עשר יום. אמר רבי יוסי בי רבי בון: ויאות, כלום מתמלאת פגימתה אלא עד י"ד יום! הא כל י"ד יום – צריך לברך.

בתפילה, רבי יוסי בר גהורייא אמר: "מקדש ישראל מחדש חדשים". רבי חייה בר אשי אמר: "מקדש ישראל וראשי חדשים". שמואל אמר: צריך לומר "והשיאנו". רב אמר: צריך להזכיר בה זמן. תני רב הושעיא: (בראשית א) **וַהֲיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם.**

העובר בין הקברות מהו אומר? "ברוך אתה ה' מחיה המתים". רבי חייה בשם רבי יוחנן: "ברוך נאמן בדברו ומחיה מתים". רבי חייה בשם רבי יוחנן: "היודע מספרכם, הוא יעזר אתכם, הוא יגלה את העפר מעל עיניכם, ברוך אתה ה' מחיה המתים". רבי אליעזר בשם רבי חיננא: "אשר יצר אתכם בדיו, וכלכל אתכם בדיו, וסילק אתכם בדיו, ועתיד להחיותכם בדיו, היודע מספרכם הוא יגלה עפר מעיניכם, ברוך מחיה המתים". הדיא הוא דאמרת במתי ישראל, אבל במתי אומות העולם – אומר: **בוֹשָׁה אִמְכֶם מְאֹד חֲפָרָה יוֹלְדֵתְכֶם יְגוֹי** (ירמיהו ג).

הרואה הקשת בענן – אומר: "ברוך אתה ה' זוכר הברית". רבי חייה בשם רבי יוחנן: "נאמן בבריתו וזוכר הברית".

רבי חזקיה בשם רבי ירמיה: כל ימיו של רבי שמעון בן יוחאי – לא נראתה הקשת בענן! רבי חזקיה בשם רבי ירמיה: בן תהו רבי שמעון בן יוחאי אומר, "בקעה בקעה התמלאי דיגרי זהבי!" והיתה מתמלאה.

רבי חזקיה בשם רבי ירמיה: בן תהו רבי שמעון בן יוחאי אומר: אני ראיתי בני העולם הבא ומעוטים הן. אין תלתין אינון – אגא וכרי מנהון. אין תרין אינון – אגא וכרי אינון. רבי חזקיה בשם רבי ירמיה: בן תהו רבי שמעון בן יוחאי אומר: יקרב אברהם מן גביה ועד גביי, ואגא מיקרב מן גביי ועד סוף כל דרי. ואין לא – יצרף אחיה השילוני עמי, ואגא מקרב כל עמא.

וכי מה ראו לסמוך בשורות טובות לגשמים? רבי ברכיה בשם רבי לוי: על שם (משלי כח): **מִיָּם קָרִים עַל נֶפֶשׁ עֹשֶׂה, וְשִׁמּוּעָה טוֹבָה מֵאַרְצָן מֵרַחֵק.** וכמה גשמים ירדו ויהא אדם צריך לברך? רבי חייה בשם רבי יוחנן: בתהילה – בדי רביעה, ובסוף – בדי שיזדחו פניה. רבי ינאי בר ישמעאל

בשם רבי שמעון בן לקיש: בתחילה – כְּדִי רביעיה, ולבסוף – כְּדִי שתשרה המגופה. ויש מגופה נשרית? אלא רואין אותה פאלו היא שרויה. רבי יוסי בשם רבי יהודה, ורבי יונה ורבי יהודה בשם שמואל: בתחילה – כְּדִי רביעיה, ולבסוף – אפילו כל שהוא. רבי יוסה בשם רבי זעירא: להפסיק תענית נאמרה.

רבי חזקיה ורבי נחום ורב אדא ורב בימי הווין יתכין. אמר רבי תנחום לרב אדא

[דף ס"ה ע"ב] בר אבימי: לא מסתברא לברכה נאמר? אמר ליה: הוין. אמר רבי חזקיה לרב אדא בר אבימי: לא מסתברא להפסיק תענית נאמר? אמר ליה: אין. אמר ליה: למה אמרת ליה הוין הכין? אמר ליה: בשטות רבי. אמר רבי מנא לרבי חזקיה: מני רביה? אמר ליה: רבי זעירא. אמר ליה: ואנן אמרינן, רבי יוסי בשם רבי זעירא: להפסיק תענית נאמרה.

רבי יהודה בר יחזקאל אמר: אבא מברך על ירידת גשמים, יתגדל ויתקדש ויתברך ויתרומם שמך מלבינו על כל טיפה וטיפה שאת מוריד לנו, שאת ממניעין זו מזו, (איוב לו) **כִּי יִגַּרַע נַטְפֵי מַיִם**, כמה דאת אמר (ויקרא כז): **וְנִגְרַע מֵעֲרֶבֶד**. אמר רבי יודן: ולא עוד, אלא שהוא מורידן במידה, שנאמר (איוב כח): **וּמַיִם תִּבְּרַן בְּמִידָה**.

רבי יוסי בר יעקב סלק מבקרא רבי יודן מגדליא. עד דהוא תמן נחת מיטרא ושמע קליה אמר: אלף אלפין ורבי ריבון חייבין להודות לשמך מלבינו על כל טיפה וטיפה שאת מוריד לנו, שאת גומל טובה לחייבים. אמר ליה: הדיא מנא לך? אמר ליה: הכין הוה רבי סימון מברך על ירידת גשמים.

וכמה גשמים ירדו ויהא בהן כְּדִי רביעיה? מלא כלי מחזיק שלשה טפחים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אמר: בתחילה – טפה, ובשנייה – שני טפחים, ובשלישית – שלשה טפחים.

תני, רבי שמעון בן אלעזר אומר: אין לך טפה יורד מלמעלה שאין הארץ מעלה פנגדו שני טפחים. מאי טעמא? (תהלים מב) **תהום אל תהום קורא לקול צנוריה**.

ואמר רבי לוי: תמים העליונים – זכרים, ותחתונים – נקבות. מה מעם? (ישעיה מה) **תפתח ארץ – כננקה הזאת שהיא פותחת לפני הזכר. ויפרו ישע – זו פריה ורבייה. וצדקה תצמיח יחד – זו ירידת הגשמים. כי אני ה' בראתי – לך בראתיה לתקונתו וליישובו של עולם.**

רבי אחא תני לה בשם רבי שמעון בן גמליאל: ולמה נקרא שמה רביעיה? שהיא רובעת את הארץ.

רבי חנינא בר יקא בשם רבי יהודה: שורשי חטה בוקעין בארץ ג' אמה. שורשי תאניה רבים בוקעין בצור. תני, רבי ישמעאל בן אלעזר אומר: אין הארץ שותה אלא לפי היפומה. אם בן, מה יעשה שורשי חרוב? מה יעשו שורשי שקמה? אמר רבי חנינא: אחת לשלשים יום תהום עולה ומשקה אותו. ומה טעמא? (ישעיה כז) **אני ה' נצרה, לרגעים אשקה**.

אָמַר רַבִּי זְעִירָא: תַּנִּי תַמּוֹן, רָאָה זוּל בָּא לְעוֹלָם, וְשׁוֹבֵעַ בָּא לְעוֹלָם, נִהַר מִסְפִּיק לְמִדְיָנָה – אָמַר: “בְּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב”. אָמְרוּ לוֹ: מַת אָבִיו – אָמַר: “בְּרוּךְ דֵּינֵי הָאָמֶת”. מַת וְהוֹרִישוּ – אָמַר: “בְּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב”.

הַלְכָה ג'

מַתְנִי' בְּנָה בֵּית חֲדָשׁ, וְקָנָה פְּלִים חֲדָשִׁים – אָמַר: “בְּרוּךְ שֶׁהִגִּיעֵנוּ לְזִמְנוֹ תַּחֲזֵה”. מְבָרַךְ עַל הַרְעָה מֵעֵין הַטּוֹבָה, וְעַל הַטּוֹבָה מֵעֵין הַרְעָה, וְהוֹעֵק לְשַׁעֲבֵר – הָרִי זֶה תְּפַלֵּת שְׂוֹא. בִּיצֵדָה הֵיטָה אֶשְׁתִּי מְעוּבֶרֶת, וְאוֹמַר: יְהִי רְצוֹן שֶׁתִּלְד אֶשְׁתִּי זָכָר – הָרִי זֶה תְּפַלֵּת שְׂוֹא. הֵיטָה בָּא בְּדַרְדָּר וְשָׁמַע קוֹל צְוֹנָהּ בְּעֵיר, אָמַר: יְהִי רְצוֹן שְׁלֵא יִהְיֶה בְּתוֹךְ בֵּיתִי – הָרִי זֶה תְּפַלֵּת שְׂוֹא.

גְּמָרָא אָמַר רַבִּי חֵיִיא בַר בָּא: לֹא סוֹף דְּכָר חֲדָשִׁים, אֲלָא אֶפְיִלוּ שְׁחָקִים – בְּאִילוּ הֵם חֲדָשִׁים לוֹ. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר זְבָדִי בְּשֵׁם רַבִּי חֵיִיא בַר אָבָא אָמַר: קָנָה – אָמַר: “בְּרוּךְ שֶׁהִחְיִינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לְזִמְנוֹ תַּחֲזֵה”. נִיתַן לוֹ – אָמַר: “בְּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב”. רַבִּי בָּא אָבוּהּ דְּרַבִּי בָּא מֵאָרִי בְּשֵׁם רַבִּי אַחָא: קָנָה – אָמַר: “בְּרוּךְ שֶׁהִגִּיעֵנוּ לְזִמְנוֹ תַּחֲזֵה”. נִיתַן לוֹ – אָמַר: “בְּרוּךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב”. לְבַשׁ בְּגָדִים – אָמַר: “בְּרוּךְ מַלְבִּישׁ עֲרוּמִים”.

[דף ס"ו ע"א]

הַעוֹשָׂה סוּכָה לְעַצְמוֹ – אָמַר: “בְּרוּךְ אֲשֶׁר קִידְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ לַעֲשׂוֹת סוּכָה”. לְאַחֵרִים – “לַעֲשׂוֹת לוֹ סוּכָה לְשִׁמּוֹ”. נִכְנָס לִישָׁב בָּהּ – אָמַר: “בְּרוּךְ אֲשֶׁר קִידְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ לִישָׁב בַּסּוּכָה”. מִשָּׂהוּא מְבָרַךְ עָלֶיהָ לִיל יוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן – אֵינוּ צָרִיךְ לְבָרַךְ עָלֶיהָ עוֹד מֵעַתָּה.

הַעוֹשָׂה לֹלֵב לְעַצְמוֹ – אָמַר: “בְּרוּךְ אֲשֶׁר קִידְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ לַעֲשׂוֹת לֹלֵב”. לְאַחֵר – לַעֲשׂוֹת לֹלֵב לְשִׁמּוֹ. בְּשָׂהוּא נוֹטֵלוֹ – אָמַר: עַל נְטִילַת לֹלֵב, וְאֲשֶׁר הִחְיִינוּ. וּמְבָרַךְ בְּכָל שְׁעָה וְשְׁעָה שֶׁהוּא נוֹטֵלוֹ.

הַעוֹשָׂה מְזוּזָה לְעַצְמוֹ – אָמַר: “לַעֲשׂוֹת מְזוּזָה”. לְאַחֵר – “לַעֲשׂוֹת מְזוּזָה לְשִׁמּוֹ”. בְּשָׂהוּא קוֹבְעָה – אָמַר: “בְּרוּךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ עַל מִצְוֹת מְזוּזָה”.

הַעוֹשָׂה תְּפִלִּין לְעַצְמוֹ וְכוּ'. לְאַחֵר וְכוּ'. בְּשָׂהוּא לֹבֵשׁ – אָמַר: “עַל מִצְוֹת תְּפִלִּין”. הַעוֹשָׂה צִיצִית לְעַצְמוֹ וְכוּ'. לְאַחֵר וְכוּ'. נִתְעַמֵּף וְכוּ'.

הַתּוֹרֵם וְהַמְעַשֵּׂר – אָמַר: “בְּרוּךְ אֲשֶׁר קִידְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר”. לְאַחֵר – “לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר לְשִׁמּוֹ”. הַשּׁוֹחֵט – צָרִיךְ לוֹמַר: “בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הַעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ עַל הַשְׁחִיטָה”. הַמְכַסֶּה – אָמַר: “עַל בִּיסוּי הַדָּם”.

הַמָּל – צָרִיךְ לוֹמַר: “בְּרוּךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ עַל הַמִּילָה”. אָבִי הַבֵּן – אָמַר: “בְּרוּךְ אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוְּנוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ”. הַעוֹמְדִים שָׁם – צָרִיכִין לוֹמַר: בְּשֵׁם שֶׁהַכְּנַסְתָּנוּ לְבְרִית בֵּן תַּכְנִיטְהוּ לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה.

המְבָרָךְ – צְרִיף לומר: "ברוך אֲשֶׁר קִדְּשׁ יְדִיד מִבְּטֶן, וְחֹק בְּשִׁאֲרוֹ שֵׁם, וְצִאֲצְאוֹ הַתָּם בְּאוֹת בְּרִית קִדְּשׁ, עַל בֶּן בְּשֶׁכֶר זֹאת, אֵל הוּא הַקְּלִינּוּ צוֹרִינּוּ, צוּה [צוּה] לְהַצִּיל יְדִידוֹת שִׁאֲרֵנוּ מִשַּׁחַת. בְּרוּךְ אַתָּה ה' בִּזְרַת הַבְּרִית".

מִצּוֹת, אִימַת מְבָרָךְ עֲלֶיהָ? רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: עוֹבֵר לְעִשְׂיִיתָ. רַב הוּנָא אָמַר: בְּשַׁעַת עִשְׂיִיתָ. אַתְּיָא דְרַב הוּנָא – בְּשִׁמוּאֵל. דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן בְּשֵׁם שִׁמוּאֵל: כָּל הַמִּצּוֹת טְעוּנוֹת בְּרַכָּה בְּשַׁעַת עִשְׂיִיתָ, חוּץ מִתְּקִיעָה וּמִבִּילָה. וְגַם אוֹמְרִים: קְדוּשִׁין בְּבִיעִילָה. אָמַר רַבִּי יוֹנָה: אִית לָךְ חוֹרֵי, תְּפִילִין שֶׁל יָד עַד שְׁלֵא יִחְלוּץ. וְשֶׁל רֹאשׁ? עַד שְׁלֵא יִיבָה – לֹא יִיבָה. מִן דְּיִיבָה – הָא יִיבָה.

שְׁחִיטָה אִימַתִּי הוּא מְבָרָךְ עֲלֶיהָ? רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: עוֹבֵר לְשַׁחוּט. יוֹסִי בֶּן נְהוֹרָאִי אָמַר: מִשִּׁיִּשְׁחוּט, לְמַה? שֶׁמָּא תִּתְנַבֵּל שְׁחִיטָתָה. מַעֲתָה, מִשִּׁיבְדוּק הַסִּימָנִין.

[דף ס"ו ע"ב]

חֻזְקַת בְּנֵי מַעֲיִים – בְּשָׂרִים. תְּנִי שְׁחָטָה, וְנִטְלוּ הַזֹּאכִים מַעֲיָה – בְּשִׁירָה. וְחוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא נִיבְכוּ? רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַבִּינָן דְּתַמּוּן: בְּנֵי מַעֲיִים – בְּחֻזְקַת בּוֹשֵׁר.

פִּיִּסְקָא, הַצּוּעֵק לְשַׁעֲבֵר בּוֹ. דְּבֵית יַנָּאי אָמַר: בְּיוֹשֻׁבְתָּ עַל הַמִּשְׁבֵּר הִיא מִתְנַתָּא. הָא קוֹדֵם בֶּן – יִצְלִי. אָמַר יְהוּדָה בֶּן פְּזִי: אַף הַיּוֹשֻׁבְתָּ עַל הַמִּשְׁבֵּר – יָכוֹל לְהַשְׁתַּנּוֹת, עַל שֵׁם (ירמיה יח): הִנֵּה כַחֲמֹר בְּיַד הַיּוֹצֵר. רַבִּי בְּשֵׁם דְּבֵית יַנָּאי: עֵיקַר עֵיבוּרָה שֶׁל דִּינָה – זָכַר הָיָה. מֵאַחַר שֶׁנִּתְפַּלְּגָה רְחֵל – נַעֲשִׂית נִקְבָּה. הֲדָא הִיא (בראשית ל) וְאַחַר יְלִדָהּ בַּת וְהִתְקַרָּא אֶת שְׁמָהּ דִּינָה. מֵאַחַר שֶׁנִּתְפַּלְּגָה רְחֵל, נַעֲשִׂית נִקְבָּה. וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פְּזִי בְּשֵׁם דְּבֵית רַבִּי יַנָּאי: אֲמַנּוּ רְחֵל – מִנְּבִיאוֹת הַרְאשׁוֹנוֹת הַיְהוּדָה. אָמְרָה: עוֹד אַחַר יְהִיָּה מִמְּנִי. הֲדָא הוּא דְּבָרְתִּיב (סו): יִסַּף ה' לִי בֶּן אַחֵר. בְּנִים אַחֵרִים לֹא אֲמַרְהָ, אֲלֵא עוֹד אַחֵר יְהִיָּה מִמְּנִי.

הִיָּה בָּא מְדַרְךָ מַהוּ אוֹמְרָ? בְּטוּחַ אֲנִי שְׂאִין אֵלּוּ בְּתוֹף בֵּיתִי. הִלֵּל הִלְקֵן אוֹמְרָ: (תהילים קיב) מִשְׁמוּעָה רַעָה לֹא יִירָא.

הַלְבָּה ד'

מִתְנִי' הַנְּכַנְס לְכֶרֶךְ – מִתְפַּלֵּל שְׁתִּים, אַחַת בְּכְנִיסָתוֹ וְאַחַת בִּיצִיאָתוֹ. בֶּן עֲזַאי אוֹמְרָ: אַרְבַּע, שְׁתִּים בְּכְנִיסָתוֹ, וְשְׁתִּים בִּיצִיאָתוֹ. וְנוֹתֵן הוֹדָאָה לְשַׁעֲבֵר, וְצוּעֵק עַל הַעֲתִיד לְבֹא.

גְּמָרָא נְכַנְס לְכֶרֶךְ – מִתְפַּלֵּל שְׁתִּים, אַחַת בְּכְנִיסָתוֹ וְאַחַת בִּיצִיאָתוֹ. בְּכְנִיסָתוֹ מַהוּ אוֹמְרָ? יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּכַנְסֵנִי לְכֶרֶךְ זֶה לְשָׁלוֹם. בִּיצִיאָתוֹ אוֹמְרָ: מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְכֹב.

בֶּן עֲזַאי אוֹמְרָ: מְבָרָךְ אַרְבַּע, שְׁתִּים בְּכְנִיסָתוֹ וְשְׁתִּים בִּיצִיאָתוֹ. בְּכְנִיסָתוֹ הוּא אוֹמְרָ: יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתְּכַנְסֵנִי לְכֶרֶךְ זֶה לְשָׁלוֹם. נְכַנְס – אוֹמְרָ: מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁנְּכַנְסֵתִי לְשָׁלוֹם. בֶּן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁתּוֹצִיאֵנִי מִתּוֹכוֹ לְשָׁלוֹם. בְּשִׁיבָא – אוֹמְרָ: יְהִי

רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי שְׁתוּצִיאָנוּ מִכְרָךְ זֶה לְשָׁלוֹם. יוֹצֵא – אוֹמֵר: מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי שְׁתוּצִיאָתִי לְשָׁלוֹם, כִּן יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ שְׁתוּלִיכֵנִי לְבֵיתִי לְשָׁלוֹם אוֹ לְמָקוֹם פְּלוּנִי לְשָׁלוֹם.

הַדָּא דְאָמַר – בְּמִדּוּרוֹת עֲבוּ"ם. אֲבָל בְּיִשְׂרָאֵל – אִין צְרִיךְ לְכַרְךָ. אִם הִיךְ מָקוֹם שְׁהוֹרְגִין שָׁם, אֲפִילוּ מִדּוּרוֹת יִשְׂרָאֵל – צְרִיךְ לְכַרְךָ.

נִכְנָם לְבֵית הַכֶּסֶף – מִכְרָךְ שְׁתִּים, אַחַת בְּכִנְיִסְתוֹ וְאַחַת בְּיִצִיאָתוֹ. בְּכִנְיִסְתוֹ מַהוּ אוֹמֵר? כְּבוֹד לְכֶם הַמְכַוְּבִים מִשְׁרְתֵי קוֹדֶשׁ, דְּרַךְ אֶרֶץ הוּא, פִּנּוּ דְרַךְ, בְּרוּךְ הָאֵל הַכְּבוֹד. כְּשֶׁהוּא יוֹצֵא מַהוּ אוֹמֵר? "בְּרוּךְ אֲשֶׁר יוֹצֵא אֶת הָאָדָם בְּחֻמְכָּה".

נִכְנָם לְמִרְחִין – מִתְפַּלֵּל שְׁתִּים בְּכִנְיִסְתוֹ, וְאַחַת בְּיִצִיאָתוֹ. בְּכִנְיִסְתוֹ מַהוּ אוֹמֵר? יְהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי שְׁתוּצִיאָתִי מִשְׁרִיפַת הָאֵשׁ, וּמִהַיּוֹק הַחַמּוּן, וּמִן הַמְפּוֹלֶת, וְאֵל יִצְרָע דְּכַר בְּנַפְשִׁי. וְאִם יִצְרָע – תִּהְיֶה מִיתַתִּי בְּפִרְהָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי. וְתִצְלִנִי מוֹז וּמְכִיּוֹצֵא בּוֹ לְעֵתִיד לְבוֹא. כְּשֶׁהוּא יוֹצֵא – אוֹמֵר: מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי שְׁתוּצִיאָתִי מִן הָאוּר.

אָמַר רַבִּי אֶבְרָהָם הַדְּו"א – בְּמִרְחִין שֶׁהִיא נִיבּוּקַת. אֲבָל בְּמִרְחִין שְׁאִינָה נִיבּוּקַת – אִינּוּ אוֹמֵר אֱלֵא מִהַיּוֹק חַמּוּן בְּלִבְד. רַבִּי חֶלְקִיָּה וְרַבִּי סִימּוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לׁוֹי: תְּפִלַּת הַמִּרְחִין – אִינָה טְעוּנָה עֲמִידָה.

[דף ס"ז ע"א]

הַלְכָה ה'

מִתְנַיִן חַיִּיב אָדָם לְכַרְךָ עַל הַרְעָה כְּשֵׁם שֶׁהוּא מִכְרָךְ עַל הַטּוֹבָה. שְׁנָאֵמַר (דברים ז): **וְאַהֲבַת אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדְךָ. בְּכָל לִבְבְּךָ** – בְּשֵׁנֵי יִצְרִיךָ, בְּיִצְרָ מוֹב וּבְיִצְרָ רַע. **בְּכָל נַפְשְׁךָ** – אֲפִילוּ נוֹטֵל אֶת נַפְשְׁךָ. **בְּכָל מְאֹדְךָ** – בְּכָל מְמוּנָה.

דְּכַר אַחַר: **בְּכָל מְאֹדְךָ** – בְּכָל מִידָה וּמִידָה שֶׁהוּא מוֹדֵד לָךְ, בְּכָל הַיּוֹ מוֹדָה לּוֹ מֵאֵד מֵאֵד.

לֹא יָקַל אָדָם אֶת רֵאשׁוֹ כִּנְגַד שְׁעַר הַמְּזוּרָה שֶׁהוּא מְכוּוֹן כִּנְגַד בֵּית קֹדֶשׁי הַקְּדָשִׁים. וְלֹא יִכְנָם לְהַר הַבַּיִת בְּמַקְלוֹ, וּבְמַנְעֵלוֹ, וּבְאִפְסוּדוֹתוֹ, וּבְאֲבָק שְׁעַל רַגְלָיו, וְלֹא יַעֲשֶׂנוּ כַּפְּנֵדְרִיא. וְרַקִּיקָה – מַקַּל וְחוֹמֵר. כָּל הוֹתָמֵי הַבְּרֻכּוֹת שֶׁהִיוּ בְּמַקְדָּשׁ – הִיוּ "מִן הָעוֹלָם". וּמִשְׁקַלְקְלוֹ הַמִּינִים, וְאָמְרוּ אִין עוֹלָם אֱלֵא זֶה – הַתְּקִינוּ שֶׁיְהִי אוֹמְרִים: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם" לְהוֹצִיא מִלֵּב הַמִּינִים.

וְהַתְּקִינוּ שֶׁיְהִי אָדָם שׂוֹאֵל אֶת שְׁלוֹם חֲבִירוֹ בְּשֵׁם, שְׁנָאֵמַר (רות ב): **וְהִנֵּה בָעוֹ בָּא מִבֵּית לָחֶם, וַיֹּאמֶר לְקוֹצְרִים: ה' עִמָּכֶם. וְאוֹמֵר (שופטים ז): ה' עִמָּךְ גְּבוּר הַחַיִל.** וְאוֹמֵר (משלי כג): **אֵל תְּבוֹז בִּי זָקְנָה אִמְךָ.** וְאוֹמֵר (תהילים קט): **עַתָּה לַעֲשׂוֹת לַה' הַפְּרוּ תוֹרַתְךָ.** רַבִּי נֶתָן אוֹמֵר: הַפְּרוּ תוֹרַתְךָ, עַתָּה לַעֲשׂוֹת לַה'.

גְּמָרָא רַבִּי בְּרַכְיָה בְּשֵׁם רַבִּי לׁוֹי: עַל שֵׁם (תהילים צב) **וְאַתָּה מְרוֹם לְעֵלָם ה'** – לְעוֹלָם יָדָךְ עַל גְּלוּיָנָה. כִּנְהוּגָה שְׁבַעֲוֹלָם, מְלַךְ בְּשֶׁר וְדָם יוֹשֵׁב וְדָן. כְּשֶׁהוּא נוֹתֵן דִּימוּם – הַכָּל מַקְלָסִין אוֹתוֹ. וְכְשֶׁהוּא

נותן ספקולא - הפל מרננים אחריו. למה? ששטף בדינו. ואתה מרום לעלם ה' - לעולם ידך על עליונה.

רבי הונא בשם רבי אחא: (תהילים קא) לדוד מזמור, חסד ומשפט אשירה, לך ה' אומרה. אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: אם חסד אתה עושה עמי - אשירה. ואם משפט אתה עושה עמי - אשירה. בין כך ובין כך - לה' אומרה.

אמר רבי תנחומא בן יהודה: (תהילים נ) באלהים אהלל דבר, בה' אהלל דבר. בין על מדות הדין בין על מדות הרחמים - אהלל דבר.

ורבנן אמרי: (תהילים קטו) כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא. צרה וגון אמצא ובשם ה' אקרא. בין כך ובין כך - ובשם ה' אקרא.

אמר רבי יודן בן פילה: הוא שאיוב אמר (איוב ט): ה' נתן וה' לקח, יהי שם ה' מברך. בשנתן - ברחמים נתן. ובשלקח - ברחמים לקח. ולא עוד, אלא בשנתן - לא נמלך בבריה. ובשלקח - נמלך בבית דינו.

אמר רבי אלעזר: כל מקום שנאמר וה' - הוא ובית דינו. בגין אב שבכולם - (דברי הימים ב, יח) וה' דיבר עליך רעה.

עשה מאהבה, ועשה מיראה. עשה מאהבה, שאם באת לשנוא - דע כי אתה אוהב, ואין אוהב שונא! עשה מיראה, שאם באת לבעט - דע שאתה ירא, ואין ירא מבעט!

שבגה פרושין הן: פרוש שייכמי, ופרוש ניקפי, ופרוש קיזאי, פרוש מה הנפוי, פרוש אדע חוכתי ואעשנה, פרוש יראה, פרוש אהבה.

פרוש שייכמי - טעין מצוותא על פיתפא. פרוש ניקפי - אקוף לי ואנא עביד מצוה. פרוש קיזאי - עביד תדא חובה ותדא מצוה, ומקוזה תדא בחדא. פרוש מה הנכביה - מאן דאית לי מה נא מנפי עביד

[דף ס"ז ע"ב]

מצוה. פרוש אדע חוכתי ואעשנה - הי דא חוכתה עבדית, דאעבד מצוה פוותה. פרוש יראה - באיוב. פרוש אהבה - באברהם. אין לך חביב מפולס, אלא פרוש אהבה באברהם.

אברהם אבינו עשה יצר הרע - טוב! דכתיב (נחמיה ט): ומצאת את לבבו נאמן לפניך. אמר רבי אחא: והפסיד? אלא, וברות עמו הברית והחסד וגו' (שם). אכל דוד לא היה יכול לעמוד בו והרגו בלבבו. מאי טעמא? ולפי חלל בקרבי (תהילים קט).

רבי עקיבא הוה קיים מיתדון קומי טונסטרופים הרשע. רחמת ענתה דקרית שמע. שרי קרי קרית שמע, ונתן. אמר ליה: סבא! אי הרש את, אי מבעט ביפורין את! אמר ליה: תיפח רוחיה דהווא גברא! לא הרש אנא, ולא מבעט ביפורין אנא. אלא כל יומי קריתי פסוק זה, והייתי מצטער ואומר: אימתי יבואו שלשתן לידו! ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך (דברים

ו. רחמתייה בכל לבי. ורחמתייה בכל ממוני. ובכל נפשי לא הוה בדיק לי. וכדון דמטת בכל נפשי, והגיעה זמן קרית שמעי, ולא אפליגא דעתיה, לפום פן אנא קרי וגהד! לא הספיק לומר, עד שפריקה נשמתו.

נהמיה עימוני שימש את רבי עקיבא עשרים ושתים שנה, ולמדו אתים וגמים ריבויין, אכין ורקין – מיעוטין. אמר ליה: מהו הוא ההן דכתיב (דברים ו): **את ה' אלהיך תירא!** אמר ליה: אותו ואת תורתו.⁶

פיסקא. לא יקל אדם את ראשו וכו'. תני: המטיל מים – הרי זה הופך פניו כלפי צפון. המיסך את רגליו – הרי זה הופך פניו כלפי דרום. אמר רבי יוסי בי רבי בון: הדיא דאמר מתניתא – מן הצופים ולפנים. רבי עקיבא אומר: בכל מקום, ובכלבד במקום שאין שם פותל.

תני: המיסך את רגליו – לא יתן פניו למזרח ואחוריו למערב, אלא לצדדין. רבי יהודה אומר: בשעת המקדש. רבי יוסי אומר: מן הצופים ולפנים. רבי עקיבא אומר: בכל מקום, ובכלבד במקום שאין בו פותל.

אמר רבי עקיבא: נכנסתי אחרי רבי יהושע לראות המעשה. אמר לו, מה ראית? אמר להן: ראיתיו יושב וצידו כלפי מערב, ולא פירע עד שישב. ולא ישב עד ששפשוף. ולא קינח בימין אלא בשמאל.

אף שמעון בן עזאי היה אומר בן: נכנסתי אחר רבי עקיבא לראות את המעשה. אמרו לו: מה ראית? וכו'.

תני: לא יפגם אדם בהר הבית במנעלו, ובאבק שעל רגליו, ומעויותיו צרורין בסדינו, ואפונדתו עליו מבחוץ. מה טעם? (קהלת ד) **שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים.**

רבי יוסי בר יהודה אומר: הרי הוא אומר (אסתר ד) **ויבוא עד לפני שער המלך, כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק.** אמר: לפני ליתח סרוקה בן, על אחת כפה וכפה לפני שער המקום.

לא יעשנו קפנדריא, ורקיקה מקל ודומר. מה אם נעילה שהוא של כבוד – את אומר אמר. ורקיקה שהוא של ביון – לא כל שבן.

תני: לא היו עונין אמן בבית המקדש. מה היו אומרים? "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד". מניין שלא היו עונין אמן במקדש? תלמוד לומר (נחמיה ט): **קומו ברכו את ה' וגו'.** מניין על כל ברכה וברכה? תלמוד לומר (שם): **ומרום על כל ברכה ותהלה.**

אמר רבי יהושע דרומיא: שלשה דברים גזרו בית דין שלמטון, והסבים בית דין שלמעלו עסקו. ואילו הן: הרמה של יריחו, ומגילת אסתר, ושאיילת שלום בשם.

הַרְמוּהָ שֶׁל יְרִיחוֹ – (יהושע ז, יא) **חָטָא יִשְׂרָאֵל**. וְלֹא יְהוֹשֻׁעַ גָּזַר? אֵלֶּא מִלְּמוֹד שֶׁהִסְכִּימוּ בֵּית דִּין שֶׁלְּמַעְלָן עִמָּהֶן.

מְגִילַת אֶסְתֵּר (אסתר ט) קִיָּמוּ וְקִבְּלוּ וְגו'. רַב אָמַר: וְקִבַּל כְּתִיב, מִלְּמוֹד שֶׁהִסְכִּימוּ.

וּשְׂאִילַת שְׁלוֹם בְּשֵׁם. – (רות ב) וְהִנֵּה בָּעוֹז בָּא מִבֵּית לֶחֶם. וּמִנֵּין שֶׁהִסְכִּימוּ בֵּית דִּין שֶׁלְּמַעְלָן עִמָּהֶן? תְּלִמּוֹד לִזְמוֹר (שופטים, ו): **וַיֵּרָא אֵלָיו מִלְּאֵךְ ה' וַיֹּאמֶר אֵלָיו ה' עִמָּךְ גְּבוּר הַחַיִּל**.

רַבִּי אָבוּן בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי: אַף הַמַּעֲשֵׂרוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (מלאכי ג, י'): **הִבִּיאוּ אֶת כָּל הַמַּעֲשֵׂר וְגו'.** מִהוּ עַד בְּלִי דִּי? רַבִּי יוֹסִי פֵר שֶׁמְעוֹן פֵּר בָּא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: דְּכָר שְׂאִי אֶפְשָׁר לוֹ לִזְמוֹר דִּי – הוּא בְּרַכָּה.

רַבִּי בְּרַכְיָה וְרַבִּי הֶלְבֹו וְרַב אֶבְיָא פֵּר עִילָאֵי

[דף ס"ח ע"א]

בְּשֵׁם רַב: עַד שֶׁיָּבִילוּ שִׁפְתוֹתֵיכֶם מִלִּזְמוֹר: "דִּיֵּינוּ בְּרֻכּוֹת דִּיֵּינוּ בְּרֻכּוֹת".

(משלי כג) **אַל תִּבְּזוּ בִּי זְקֵנָה אִמְךָ**. אָמַר רַבִּי יוֹסִי פֵּר בּוֹז: אִם נִתְיַשְׁנוּ דְּבָרֵי תוֹרָה בְּפִיךָ – אַל תִּבְּזוּהָ עֲלֵיהֶן. מַה טַּעְמָא? **וְאַל תִּבְּזוּ בִּי זְקֵנָה אִמְךָ**.

אָמַר רַבִּי זְעִירָא: אִם נִזְדַּקְנָה אִימְתָךְ – עֲמוּד וְגוֹדְרָה, בְּשֵׁם שֶׁעָשָׂה אֶלְקָנָה, שֶׁתִּיהַ מְדֻרִיךְ אֶת יִשְׂרָאֵל לְפַעְמֵי רְגָלִים. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (שמואל א, א): **וְעַלָּה הָאִישׁ מַעִירוֹ וְגו'.**

(תהילים קיט) **עַת לַעֲשׂוֹת לַה' הִפְרוּ תוֹרַתְךָ**. רַבִּי נֶתָן מְסַרְס קְרָאֵי, הִפְרוּ תוֹרַתְךָ, עַת לַעֲשׂוֹת לַה'.

רַבִּי הֶלְקִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי סִימוֹן: הַעוֹשֶׂה תוֹרַתוֹ עֵתִים – הֲרִי זֶה מִיפֵּר בְּרִית. מַה טַּעְמָא? הִפְרוּ תוֹרַתְךָ, עַת לַעֲשׂוֹת לַה'.

תַּנִּי: רַבִּי שֶׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי אָמַר: אִם רְאִית אֶת הַבְּרִיּוֹת שֶׁנִּתְיַאֲשׁוּ יְדִיָּהֶן מִן הַתּוֹרָה מֵאֵד – עֲמוּד וְהִתְחַזַּק בָּהּ, וְאַתָּה מְקַבֵּל שֶׁכֶּר כּוֹלֵם. מַאי טַעְמָא? הִפְרוּ תוֹרַתְךָ, עַת לַעֲשׂוֹת לַה'.

הֲלַל תִּזְמֵן הִיָּה אָמַר: בְּשִׁעָה דְּמַכְנָשִׁין – בְּדַר. וּבְשִׁעָה דְּמַכְבְּרִין – בְּנוֹשׁ.

וְכֵן הִיָּה הֲלַל אָמַר: אִם רְאִית אֶת הַתּוֹרָה שֶׁהִיא חִבִּיבָה עַל יִשְׂרָאֵל וְהַכֵּל שֶׁמְחִיז בָּהּ – בְּדַר. וְאִם לֹא – בְּנוֹשׁ!

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: מַה הַתִּינּוֹק הַזֶּה – צְרוּךְ לִינָק בְּכָל שְׁעָה שֶׁבַיּוֹם, כִּף כָּל אָדָם שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל – צְרוּךְ לִינָק בַּתּוֹרָה בְּכָל שְׁעוֹת שֶׁבַיּוֹם.

רַבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי בֶּן גְּזִירָה: כָּל פִּיטְטָא – בִּישׁוּן, וּפִיטְטָא דְּאוּרִיָּתָא – טְכוּין. כָּל כְּדַבְּיָא – בִּישׁוּן, וְכְדַבְּיָא דְּאוּרִיָּתָא – טְכוּין.

אָמַר רַבִּי שֶׁמְעוֹן בֶּן לְקִישׁ: בְּמְגִילַת חֲסִידִים מְצִאוּ כְּתוּב: יוֹם תַּעֲזוּבִינִי, יָמִים אֶעֱזוּבְךָ. לְשָׁנִים שֶׁיִּצְאוּ, אֶחָד מִמְּבָרְיָא, וְאַחַד מִצִּיפּוּרִין, וּפְגַעוּ זֶה בְּזֶה בַּחֲדָא מִשְׁבְּנָא. לֹא הִסְפִּיקוּ לְפָרוֹשׁ זֶה מִזֶּה עַד שֶׁהֲלַף

זה מיל וזה מיל – נמצאו רחוקין זה מזה שני מילין. ואשה שהיתה יושבת וממתנת לאיש, כל זמן שהיתה בדעתו להינשא לה – היתה יושבת וממתנת לו. כיון שהפליג דעתו ממנוה – היא היתה הולכת ונשאת לאהר.

תני בשם רבי מאיר: אין לך אהד מישראל שאינו עושה מאה מצות בכל יום! קורא את שמע – ומברך לפניה. ולאחריה. ואכל את פתו – ומברך לפניה ולאחריה. ומתפלל שלשה פעמים של שמונה עשרה. וחזור ועושה שאר מצות – ומברך עליהן.

וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצות מקיפות אותו. תפילין בראשו, ותפילין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בכשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהילים קיט): **שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך**. וכן הוא אומר (תהילים לד): **חנה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם**.

נכנס לפרהו, ראה את עצמו ערום, אמר: אוי לי שאני ערום מן המצות. כיון שהביט בפולה שלו – התחיל לקלם להקדוש ברוך הוא: **למניצח על השמינית מזמור לדוד** (תהילים יב).

אמר רבי אלעזר בשם רבי חנינא: תלמידי חכמים – מרבים שלום בעולם. מה טעם? (ישעיה נד) **וכל בניך למודי ה' ורב שלום בנך**.

הדרן עלה הרוואה וחפלות מסכת ברכות בריה רחמנא דסייען מריש ועד כען

הדרן עלה מסכת ברכות והדרן עלה, דעתן עלה מסכת ברכות ודעתן עלה, לא נתגיש מן מסכת ברכות ולא נתגיש מן, לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי: (ג' סעמיס)

יהי רצון מלפניך וי אלהינו ואלהי אבותינו, שתהא תורתך אמנותנו בעולם הזה, ותהא עמנו לעולם הבא:

חנינא בר פפא. רמי בר פפא. נחמן בר פפא. אחאי בר פפא. אבא מרי בר פפא. רבין בר פפא. רכיש בר פפא. סורקב בר פפא. אדא בר פפא. דרו בר פפא:

הערב נא וי אלהינו את דברי תורתך בפנינו ובפיפיות עמך בית ישראל, ונהיה בלנו אנוחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל בלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאזכי תחכמי מצותך, כי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקך, למען לא אבוש: לעולם לא אשפח פקודיך, כי כם חיינני: ברוך אתה וי, למדיני חקך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אנו לפניך וי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש, ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משכימים והם משכימים. אנו משכימים לדברי תורה, והם משכימים לדברים בטלים. אנו צמלים והם צמלים. אנו צמלים ומקבלים שכר, והם צמלים ואינם מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת, שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת, אנשי דמים ומרמה לא יתצו ימיהם, ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך וי אלהי, כשם שעזרתני לסיים מסכת ברכות, כן מעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה:

זכות כל המתאים ואמוראים ותלמידי חכמים, יעמוד לי ויזרעי, שלא תמוש התורה מפי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם.

ותתקם בי, בהתהלךך בפתח אהרן, בשכבך משמר עליך, ונתקיעות היא תשיחך: כי בי ירבו ימך, ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה, בשמאלה עשר וקבוד: וי עז לעמו יתן, וי יברך את עמו בשלום:

בְּמִסְכַּת פֶּאֶה

פֶּרֶק רֵאשִׁוֹן

הַלָּכָה א'

מתני' אלו דברים שאין להן שעור, הפיאה, והפפורים, והראיון, וגמילות חסדים, ותלמוד תורה. אלו דברים שאדם אוכל מפרותיהן בעולם הזה, והקרן קיימת לו לעולם הבא: כיבוד אב ואם, וגמילות חסדים, והקאת שלום בין אדם לחבירו, ותלמוד תורה – כנגד כולם.

גמרא רבי בנימין בר לוי אמר: רבי יצחק ורבי אימי הוון יתיבין מקשיי: למה לא תנינן תרומה עמהון? אמר רבי אימי: מפני המחלוקת. אמר רבי יוסי: אדם עושה כל שדהו ביכורים, ואין אדם עושה כל שדהו תרומה.

התיבון: הרי הוא אומר פיאה, והרי אין אדם עושה כל שדהו פיאה ותניתה! אמר רבי יוסי: קצירת שיבולת הראשונה – דומה למירוהו. עד שלא קצר שיבולת הראשונה – לא נתחייבה שדהו פיאה. משקצר שיבולת הראשונה – נתחייבה כל שדהו פיאה. ביקש לעשות כל שדהו פיאה – עושה! ברם הבא, עד שלא נתמרה הכרי – לא נתחייב כריו תרומה. נתמרה, ביקש לעשות כל כריו תרומה – אינו עושה! דתנינן תמן: האומר: כל גורני תרומה, וכל עיסתי חלה – לא אמר כלום עד שישויר מקצת.

שיבולת הראשונה מהו שתהא חייבת בפיאה? איפשר לומר כן? היא חייבת כל שדהו פיאה, והיא חייבת בפיאה!

קצר שיבולת הראשונה ונשרפה, מהו שיהא צריך לקצור פעם שנייה? נשמעינה מן הדא: קצר חציה, ומכר חציה. ומכר – מה שקצר. קצר חציה, והקדיש מה שקצר – נותן מן המשוואר על הכל. והקדיש לאו בשרוף הוא?

[דף א' ע"ב]

הדא אמרה: קצר שיבולת הראשונה ונשרפה – אינו צריך לקצור פעם שנייה. כילה את שדהו, את אמר: "הורה פיאה לעמרין". מהו שתחזור פיאה לקצירת שיבולת הראשונה? אמר רבי יוסי: גילף פיאת עמרין מפיאת קמה, מה פיאת קמה – לא הורה קמה לקצירת שיבולת הראשונה. אף פיאת עמרין – לא תחזור פיאה לקצירת שיבולת הראשונה.

הפּיָאָה – יש לָהּ שיעור מִלְמָטוֹן וְאִין לָהּ שיעור מִלְמַעְלָן. **הַבִּיבּוּרִים וְהָרְאִיזוֹן** – אִין לָהֶם שיעור לא מִלְמַעְלָן וְלֹא מִלְמָטוֹן. אִית תַּנִּי תַנָּא: הַפּיָאָה וְהַבִּיבּוּרִים וְהָרְאִיזוֹן – אִין לָהֶם שיעור, לא לְמַעְלָן וְלֹא לְמָטוֹן. מַה נִּפְיָק מִן בִּינִיחוּזָא? וְהֵן חַד מִן שְׂשִׁים. מִן דְּמַר דְּפִיָאָה יש לָהּ שיעור מִלְמָטוֹן, וְאִין לָהּ שיעור מִלְמַעְלָן מַה שְׁנַתָּן נִתְּן, חֲזוֹר וְהוֹסִיף – חַיִּיב בְּמַעֲשֵׂר עַד שְׁעָה שִׁישְׁלִים. מֵאַן דְּמַר הַפּיָאָה וְהַבִּיבּוּרִים וְהָרְאִיזוֹן אִין לָהֶן שיעור לא מִלְמַעְלָן וְלֹא מִלְמָטוֹן, מַה שְׁנַתָּן – כְּבַר נִפְטַר. חֲזוֹר וְהוֹסִיף – חַיִּיב בְּמַעֲשֵׂרוֹת.

רַבִּי בְּרַבְּהִי בְּעַי: וְלָמָּה לא תַנִּינָן עַפְר סוּמָה? וְלָמָּה לא תַנִּינָן אֶפְרָה? וְלָמָּה לא תַנִּינָן רוֹק יִבְמָה? וְלָמָּה לא תַנִּינָן דָּם צִיפּוֹר שֶׁל מִצּוֹרָע? לָא אֲתִינָן מִתְּנִיתִין, אֲלֵא דְבָרִים שְׁהוּא מוֹסִיף עֲלֵיהוֹן, וְיֵשׁ בְּעִשְׂיֵיתָן מִצּוֹת. אֵלֹא, אִף עַל פִּי שְׁהוּא מוֹסִיף עֲלֵיהוֹן –

[דף ב' ע"א]

אִין בְּעִשְׂיֵיתָן מִצּוֹת.

וְהָרְאִיזוֹן, מִתְּנִיתִין – בְּרֵאִיתָ פְּנִים. אֲכַל בְּרֵאִיתָ קֶרֶן – יש לָהּ שיעור. וְאֲתִיָּא כִּי דְמַר רַבִּי יוֹחֲנָן: מְעָה כְּסָף שְׁתֵּי כְּסָף – דְּבַר תּוֹרָה.

תַּנָּא רַבִּי יִסָּא קוּמִי רַבִּי יוֹחֲנָן: רֵאִיָּה – כֹּל שְׁהוּא, חֲכָמִים הֵן שְׂאֲמָרוּ: מְעָה כְּסָף שְׁתֵּי כְּסָף. אָמַר לֵיהּ: וְיֵשׁ כֵּן זֹו? אָמַר רַבִּי יוֹנָה: וְכֹל הַשִּׁיעוּרִין לֹא חֲכָמִים הֵן שְׁנַתְּנוּ? פְּזִית מִן הַמֵּת וְכַזִּית מִן הַנְּבִילָה, וְכַעֲדָשָׁה מִן הַשְּׂרָץ? לָא אֲתִיָּא מִישְׂאֹל אֲלֵא כְּהָדָא דְתַנִּי רַבִּי הוֹשְׁעִיא: לָא יֵרְאוּ פְּנֵי רִיקָם (שמות כג, טו), אֲפִילוּ כֹל שְׁהוּא. חֲכָמִים הֵן שְׂאֲמָרוּ: מְעָה כְּסָף שְׁתֵּי כְּסָף. וְכַזִּיא מִן דִּי, סְמוּךְ לְדְבַר תּוֹרָה הוּא? חֲכָמִים הֵן שְׁנַתְּנוּ פְּזִית מִן הַמֵּת, וְכַזִּית מִן הַנְּבִילָה, וְכַעֲדָשָׁה מִן הַשְּׂרָץ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בִּי רַבִּי בּוֹן: רַבִּי יוֹחֲנָן בְּדַעַתִּיהּ. דְּרַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר: כֹּל הַשִּׁיעוּרִין – הִלְכָה לְמַשָּׂה מִסִּינֵי. דִּי אָמַר: מְעָה כְּסָף שְׁתֵּי כְּסָף – דְּבַר תּוֹרָה!

דְּרַבִּי הוֹשְׁעִיא בְּדַעַתִּיהּ, דְּרַבִּי הוֹשְׁעִיא אָמַר: הַאֲוֹכַל אִיסוּר בְּזִמְן תַּזָּה – צְרִיד לְרִשּׁוּם עֲלִיו אֵת הַשִּׁיעוּרִין, שְׁמַא יַעֲמוּד בֵּית דִּין אַחַר וְיִשְׁנָה עֲלִיו אֵת הַשִּׁיעוּרִין, וְיִהְיֶה יוֹדַע מֵאַי זֶה שִׁיעוּר אֲכַל.

אָמַר: חֲזוֹר בִּיהּ רַבִּי יוֹחֲנָן מִן הָדָא. רַבִּי יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסִי תְרוּוִיחוּן אִמְרִין: לֹא חֲזוֹר בִּיהּ! וְעוֹד מִן הָדָא דְאָמַר רַבִּי לָא בְּשֵׁם רַבִּי אִמּוּי: אֵיתְפַּלְגוּן הַזְקִיָּה וְרַבִּי יוֹחֲנָן. הַזְקִיָּה אָמַר: אָדָם חוֹלֵק אֵת חוֹכְתּוֹ לְשְׁתֵּי בְּהֵמוֹת. רַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר: אִין אָדָם חוֹלֵק אֵת חוֹכְתּוֹ לְשְׁתֵּי בְּהֵמוֹת. אֲלֵא צְרִיד שְׁיָהָא בְּיָדוֹ שְׁתֵּי כְּסָף לְכָל אַחַת וְאַחַת.

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ בְּשֵׁם הַזְקִיָּה: אָדָם טוֹפֵל בְּהֵמוֹת לְכַחֲמָה,

[דף ב' ע"ב]

וְאִין אָדָם טוֹפֵל מַעוֹת לְמַעָה. הִיךְ עֵבִידָא? הִיךְ לְפָנָיו עֲשֵׂר בְּהֵמוֹת וְהַקְרִיב חֶמֶשׁ בְּיוֹם טוֹב הָרֵאשׁוֹן, וְהַמּוֹתֵר מַהוּ שְׁיִדְחָה לְיוֹם טוֹב אַחֲרוֹן? רַבִּי קְרִיסְפָּא אָמַר: אֵיתְפַּלְגוּן רַבִּי יוֹחֲנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ. חַד אָמַר: דוֹחָה. וְהַרְנָא אָמַר: אִינּוּ דוֹחָה. וְלֹא יִדְעִין מֵאַן אָמַר דָּא, וּמֵאַן אָמַר דָּא.

אָמַר רַבִּי זְעִירָא: נִפְרַשׁ מִיְלִיהוּן דְּרַבְּנָן מִן מִיְלִיהוּן. דְּרַבִּי יוֹחָנָן דְּהוּ אָמַר: אָדָם טוֹפֵל מְעוֹת לְמְעוֹת, וְאִין אָדָם טוֹפֵל בְּהַמּוֹת לְבַהֲמָה – הוּי: דוּ אָמַר דּוּחָה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ דְּהוּ אָמַר: אָדָם טוֹפֵל בְּהַמּוֹת לְבַהֲמָה וְאִין אָדָם טוֹפֵל מְעוֹת לְמַעָה – הוּי: דוּ אָמַר: אִינוּ דּוּחָה.

אֲתָא שְׁמַעוֹן בַּר ווּה בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, לְעוֹלָם הוּא מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ וְדוּחָה אֶת יוֹם טוֹב עַד שְׂיֵאמַר: "אִין בְּדַעְתִּי לְהוֹסִיף".

וּגְמִילוּת הַסְּדִיּוֹם. הֵדָא דְתִימַר – בְּגוֹפּוֹ, אֲבָל בְּמִמוֹנֵו – יֵשׁ לֹו שִׁיעוּר. וְאֲתֵיִיא בִּינֵי דְמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן חֲנִינָא: נִמְנֵו בְּאוּשָׂא, שְׁיֵהָא אָדָם מִפְּרִישׁ הוֹמֵשׁ מִנְכָּסֵי לְמַצוֹת.

עַד הֵיכָן? רַבִּי גְמִלְיָאֵל בֶּן אֵינִינְיָא וְרַבִּי אַבְבָּא בַר כְּהֵנָא. חַד אָמַר: עַד בְּדֵי תְרוּמָה וְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר. וְחֲרַנָּה אָמַר: **כִּבְדֵּךְ אַתְּ ה' מֵהוֹנָךְ וּמְרֵאשִׁית כָּל תְּבוּאָתְךָ.**

רַבִּי גְמִלְיָאֵל בֶּן אֵינִינְיָא בְּעָא קוּמִי רַבִּי מָנָא: מַה? הוֹמֵשׁ בְּכָל שְׁנָה וְשְׁנָה, לְחֹמֵשׁ שָׁנִים הוּא מִפְּסִיד כּוֹלָא! אָמַר לֵיהּ: בְּתַחֲלוּךְ – לְקַרְנֵי. מִכָּאֵן וְאִילָךְ – לְשַׁכְרֵי.

רַב הוֹנָא אָמַר: לְמַצוֹת עַד שְׁלִישִׁי. מַהוּ? לְכָל הַמַּצוֹת עַד שְׁלִישִׁי, אוּ לְמַצוֹת אַחַת? סְבָרִין מִימַר: לְכָל הַמַּצוֹת עַד שְׁלִישִׁי. רַבִּי אַבּוֹן אָמַר: אֲפִי לְמַצוֹת אַחַת.

רַב חֲבִיבָא בְּשֵׁם רַבְּנִין דְתַמּוּן: מַהוּ שְׁלִישִׁי? לְדַמִּים! הֵיךְ עֵבִידָא? לְקַח אָדָם מַצּוֹת, וְרָאָה אַחֲרַת נְאֻחַ הַיּוֹמִינָה, עַד כְּפֹה מִטְּרִיהוּן עֲלוּיָו עַד שְׁלִישִׁי.

תַּנִּי רַבִּי יִשְׁמַעְיָאֵל: זֶה אֵלֵי וְאֵנְהוּ. וְכִי אֲפָשֵׁר לֹו לְאָדָם לְנוּוֹת אֶת בּוֹרָא? אֵלָּא, אֲנֵנוּה לְפָנֵי בְּמַצוֹת. אֲעֻשָׂה לְפָנֵי לֹולֵב נְאֻחַ, סוּבָה נְאֻחַ, שׁוֹפֵר נְאֻחַ, צִיצִית נְאֻחַ, תְּפִילִין נְאֻחַ.

[דף ג' ע"א]

אַבְבָּא שְׂאוּל אוּמַר: אֲדַמָּה לֹו! מַה הוּא – חֲנוּן וְרַחוּם, אֲף אַתְּ – תַּנְהָא חֲנוּן וְרַחוּם.

מַעֲשָׂה בְּרַבִּי יִשְׁכָּב שְׁעָמֵד וְהַחֲלִיק אֶת כָּל נְכָסָיו לְעַנְיִים. שְׁלַח לֹו רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל, וְהִלָּא אָמְרוּ הוֹמֵשׁ מִנְכָּסָיו לְמַצוֹת! וְרַבֵּן גְּמִלְיָאֵל לֹא קוֹדֵם לְאוּשָׂא הֵיחָ? רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי בּוֹן בְּשֵׁם רַבִּי לֹוי: כִּד הֵיחָה הַלְכָה בְּיָדָם, וְשָׁכְחוּהָ, וְעָמְדוּ הַשְּׁנַיִים וְהַסְּבִימוּ עַל דַּעַת הָרֵאשׁוּנִים, לְלַמְּדָהּ, שְׁכָל דְּבַר שְׁבִית דִּין נּוֹתְנִין נִפְשָׁן עֲלוּי – סוּף הוּא מִתְקַיִים, כְּמָה שְׁנַאֲמַר לְמַשָּׂה מִסִּינֵי.

וְאֲתֵיִיא בִּינֵי דְמַר רַבִּי מָנָא: **בִּי לֹא דְבַר רַק הוּא מַכְּסֵי** (דְּבָרִים ל"ב), וְאִם הוּא רַק – מַכְּסֵי. לְמַה? שְׂאִין אַתְּם יִגְיעִין בּוֹ. **בִּי הוּא חֲטִיבְכֶם.** אִימַתִּי הוּא חֲטִיבְכֶם, בְּשַׁעָה שְׂאֲתֶם יִגְיעִין בּוֹ.

רַבִּי תַנְחוּמָא בְּשֵׁם רַב הוֹנָא: וּבְצִלְאֵל בֶּן אוּרִי בֶּן חוּר לְמַטֵּה יְהוּדָה עָשָׂה. אֶת כָּל אֲשֶׁר צִוָּה אוֹתוֹ מִשָּׁה – אִין כְּתִיב כָּאֵן, אֵלָּא, אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מוֹשֶׁה: אֲפִילוּ דְבָרִים שְׁלֵא שְׁמַע מִפִּי רַבּוֹ – הַסְּבִימָה דַּעְתּוֹ כְּמָה שְׁנַאֲמַר לְמַשָּׂה מִסִּינֵי.

מִסְכַּת חֲלִין פְּרָק רְבִיעִי

א. בהמה המקשה לילד, הוציא העבד את ראשו, והחזירו, ואחר כך שחטה, שחטה ואחר כך החזירו - אסור. חתכו ואחר כך שחטה - היא מתרת באכילה, והעבד - אסור. הוציא ראשו ורבו והחזירו - הרי הוא כילוד. הוציא ידו וחתכה, ואחר כך שחטה, מה שיוצא אסור, ושכפנים - מתר. חמר באברין מה שאין בעברין, ובעברין שאין באברין, שהעבד הוציא ראשו והחזירו - אסור, הוציא ידו והחזירה - מתר. חמר באברין, שהמתחך את העבד במעי אמו - מתר באכילה, מן הטחול ומן הפליות - אסור. בהמה המקשה לילד והוציא העבד את ידו והחזירה, ואחר כך שחטה - מתר. שחטה ואחר כך החזירה - אסור. חתכה ואחר כך שחטה, מה שיוצא - אסור. ושכפנים - מתר. שחטה ואחר כך חתכו, מה שיוצא - אסור. ושכפנים - מתר. בשר - במגע נבלה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: מגע טרפה שחוטתה. אמר להן רבי מאיר: מי טהר את העבד הזה מן המגע? אמרו לו: שחיטת אמו מטהרתו! אמר להן: אם טהרתו שחיטתו מן המגע, לא תטהרנו לאכילה? אמרו לו: טרפה טהרתו מן המגע, ולא תטהרנו לאכילה. אמר להן רבי מאיר: לא! אם טהרה שחיטה אותה, דבר שגופה! תטהר את העבד שאינה גופה? אמרו לו: מצינו שיפה כחה להציל מדבר שאינו גופה, על דבר שגופה, שמחתך את העבד במעי אמו - מתר באכילה. מן הטחול ומן הפליות - אסור באכילה.

ב. השוחט את הבהמה ומצא בה בן תשעה חי - טעון שחיטה וחיב במתנות, ואסור משום "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד"; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין אסור משום "אותו ואת בנו", שנאמר (ויקרא כב, כח): "אתו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד", את שטעון שחיטה - אסור משום "אותו ואת בנו", ואת שאין טעון שחיטה, מתר משום "אותו ואת בנו" ופטור

מן המתנות, שנאמר (דברים יח, ג): "מאת זכחי הזבח", את שטעון זביחה - חיב במתנות. ואת שאין טעון זביחה - פטור מן המתנות. רבי שמעון שזורי אומר: אפלו עומד וחרש על גבי מענה, קורע ומוציא את דמו, חותך ואוכל בשר. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי יוסי הגלילי: טמא טמאת אוכלין ומטמא טמאת אוכלין, וצריך הכשר. רבי אומר: אין מטמא טמאת אוכלין מפני שהוא חי, וחי אין מטמא טמאת אוכלין.

ג. בהמה שמתה וקרעה, ומצא בה בן תשעה חי - טעון שחיטה וחיב במתנות ופסול לגבי מזבח. השוחט את הטרפה, ומצא בה בן תשעה חי, טעון שחיטה וחיב במתנות. ואם מת - טהור מלטמא במשא, מפני ששחיטת אמו מטהרתו. השוחט את החטאת ומצא בה בן ארבעה חי, אפלו לאחר שלשה, ואפלו יצא חוץ לקלעים - מתר באכילה. המבכרת שהפילה שליא - ישליכנה לכלבים, ובמקדשין - תקבר, מפני שגדולה קדש. שליא אין מפגלת את הזבח, לא לחוץ לזמנו ולא לחוץ למקומו, ואין מחשבה פוסלת בה משום פסול, והמעלה אותו בחוץ - פטור.

מִסְכַּת חֲלִין פְּרָק חֲמִישִׁי

א. אותו ואת בנו נוהג בכלאים וכוי. רבי אלעזר אומר: הכלאים, מן הרחל ומן הגדי - נוהגין בו, ומן הכוי - אין נוהגין בו. השוחט אותו ואת בנו חלין בפנים וקדשים בחוץ, השוחט את הטרפה, וכן השוחט ונמצאת טרפה, רבי מאיר אסר משום "אותו ואת בנו". ורבי שמעון מתיר משום "אותו ואת בנו". השוחט לרפואה, לאכילת עובדי כוכבים, לאכילת כלבים - אסור משום "אותו ואת בנו". השוחט ונתנגלה בידו, הנוחר, והמעקר, ושחיטת עובד כוכבים - מתר משום "אותו ואת בנו". חרש שוטה וקטן ששחטו, בזמן שאחרים רואין אותן - אסור משום "אותו ואת בנו". אין אחרים רואין אותן - מתר משום "אותו ואת

בְּנוּ; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ לֹא יִשְׁחַט, וְאִם שָׁחַט - פְּטוּר. הַלּוֹקֵחַ מִבְּעַל הַבַּיִת, הוּא קֹדֶם לְבַעַל הַבַּיִת, שְׁמַתְחִלָּה לֹא לִקְחוֹ אֲלֵא עַל מִנַּת כֶּן. שְׁנַיִם שְׁלִקְחוּ פָּרָה, אֵיזָה שְׁלִקְחָה רֵאשׁוֹן - יִשְׁחַט רֵאשׁוֹן, וְאִם קֹדֶם הַשְּׁנַיִם וְשָׁחַט - הָרִי זֶה זְרִיז וְנִשְׁכָּר. שְׁחָטָה וְאֵת אִמָּהּ, אֶפְלוּ עַד חֲמִשָּׁה דוּרוֹת - אֵינּוּ חַיִּב אֲלֵא אַחַת. שְׁחָטָה וְאֵת בְּנָהּ וְאֵת בַּת בָּתָּהּ, אֶפְלוּ עַד חֲמִשָּׁה דוּרוֹת - חַיִּב עַל הָאֲחֻרָנוּהָ. שְׁחָטָה, וּבֵא אַחֵר וְשָׁחַט אֶת בָּתָּהּ - שְׁנַיִם הָאֲחֻרָנוּגִים חַיִּבִּין, וְהֶאֱמַצְעֵי פְטוּר. שָׁחַט אֶת חֲמִשָּׁה בְּנֵיהָ - חַיִּב מִשׁוּם חֲמִשָּׁה לְאוּרִין. שָׁחַט חֲמִשָּׁה בְּנֵיהָ וְאֲחֵר כֶּךָ שְׁחָטָה, סוּמְכוֹס אֹמֵר מִשׁוּם רַבִּי מֵאִיר: חַיִּב מִשׁוּם חֲמִשָּׁה לְאוּרִין. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: אֵין חַיִּב אֲלֵא מִשׁוּם לְאוּ אַחַד בְּלַבַּד. שָׁחַט אֶת בָּתָּהּ וְאֲחֵר כֶּךָ שְׁחָטָה, וְאֲחֵר כֶּךָ שָׁחַט אֶת אִמָּהּ, הַשּׁוֹחֵט אֶת הָאֵם - חַיִּב, וְאֵת הַבַּת פְּטוּר. שְׁחָטָה עַד שְׁלֹשָׁה חֲשֻׁכָה - מִתָּר לְשָׁחֹט אֶת בָּתָּהּ בְּלֵילָהּ. מִשְׁחָשְׁכָה - אֶסוּר לְשָׁחֹט אֶת בָּתָּהּ, כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה.

ב. בְּאַרְבַּעַה פְּרָקִים בַּשְּׁנָה הַמוּכָר בַּהֵמָה לְחַבְרוֹ צָרִיף לְהוֹדִיעַ: 'אִמָּהּ מִכְרַתִּי לְשָׁחֹט' וּבַתָּהּ מִכְרַתִּי לְשָׁחֹט'. אִלוּ הָיָה: עֶרֶב יוֹם טוֹב הָאֲחֻרָוֹן שֶׁל חַג, וְהָאֲחֻרָוֹן שֶׁל פֶּסַח, וְעֶרֶב עֲצֻרַת, וְעֶרֶב רֵאשׁ הַשְּׁנָה, וְכַדְבְּרֵי רַבִּי יוֹסֵי הַגָּלִילִי אָף עֶרֶב יוֹם הַכַּפּוּרִים בְּגָלִיל, מִפְּנֵי שֶׁהוּא יוֹם טוֹב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְן שֶׁחָל יוֹם הַכַּפּוּרִים לְהֵיוֹת בַּשְּׁנָה, אָבֵל אִם חָל לְהֵיוֹת בְּאַחַד מִפְּלֵי מוֹת הַשְּׁבִיט - אֵין צָרִיף לְהוֹדִיעוֹ, מִפְּנֵי שֶׁזֶה יָכוֹל לְשָׁחֹט הַיּוֹם הַזֶּה, וְזֶה יָכוֹל לְשָׁחֹט לְמָחָר.

מִסְכַּת חֲלִין פְּרָק שִׁישִׁי

א. כִּסּוּי הַדָּם נוֹהֵג בְּכֻלָּיִם וּבְכוּי. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אֹמֵר: כֻּלָּאִים מִן הַגְּדִי וּמִן הָרְחֵל - נוֹהֵגִין בּוֹ. מִן הַכוּי - אֵין נוֹהֵגִין בּוֹ. רַבִּי יוֹסֵי אֹמֵר: אֵין שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בַּיּוֹם טוֹב מִפְּנֵי שְׁפָפֵק, וְאִם שָׁחֹטוּ - אֵין מְכַסִּין אֶת דָּמוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: וּמָה אִם מִילָה, שְׁוֹדָאָה דוֹחָה אֶת הַשְּׁבִיט, אֵין סְפָקָה דוֹחָה אֶת יוֹם טוֹב,

כִּסּוּי הַדָּם שְׂאִין וְדָוָה דוֹחָה אֶת הַשְּׁבִיט, דִּין הוּא שְׁלֵא יֵהָא סְפָקוֹ דוֹחָה אֶת יוֹם טוֹב! אָמְרוּ לוֹ: שׁוּפְרוֹת שְׁבַגְבוּלִין יוֹכִיחוּ! שְׂאִין וְדָאָן דוֹחָה אֶת הַשְּׁבִיט, וּסְפָקָן דוֹחָה אֶת יוֹם טוֹב, הֵן יוֹכִיחוּ לְכִסּוּי הַדָּם, שְׂאָף עַל פִּי שְׂאִין וְדָאָן דוֹחָה אֶת הַשְּׁבִיט, שְׁלֵא יֵהָא סְפָקוֹ דוֹחָה אֶת יוֹם טוֹב. הַשִּׁיב רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי אֲלִיעֶזֶר הַקָּפֵר: וּמָה לְמִילָה שְׂאִין סְפָקָה דוֹחָה אֶת יוֹם טוֹב, שְׂאִין וְדָאָה דוֹחָה אֶת לֵילִי יוֹם טוֹב, תֵּאמַר בְּכִסּוּי הַדָּם שְׁוֹדָאָה דוֹחָה אֶת לֵילִי יוֹם טוֹב? הוֹאִיל וְדָוָה דוֹחָה אֶת לֵילִי יוֹם טוֹב, דִּין הוּא שְׂיֵהָא סְפָקוֹ דוֹחָה אֶת יוֹם טוֹב! אָמַר רַבִּי אַבָּא: זֶה אַחַד מִן הַדְּבָרִים, שְׁהֵיָה רַבִּי אַחֲזִיָּה אֹמֵר אֵין לְהֵן תְּשׁוּבָה, וְהַשִּׁיבּוּ רַבִּי חִיָּא.

ב. הַשּׁוֹחֵט לְרְפוּאָה, לֹא אֲכִילַת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, לֹא אֲכִילַת כְּלָבִים - חַיִּב לְכִסּוֹת. הַשּׁוֹחֵט וְנִתְנַבְּלָה בִּידוֹ, הַנוּחַר, וְהַמַּעְקָר - פְּטוּר מִלְכָּסוֹת. הַשּׁוֹחֵט בְּשִׁבְתָּהּ וּבַיּוֹם הַכַּפּוּרִים, אָף עַל פִּי שְׁמַתְחִיב בְּנַפְשׁוֹ, כִּיּוֹן שְׁחָשְׁכָה, אִם הֵיָה הַדָּם קָיָם - חַיִּב לְכִסּוֹת. הַשּׁוֹחֵט בְּסַפִּינָה, כִּיּוֹן שֶׁהֵגִיעַ לִיבְשָׁה, אִם הֵיָה הַדָּם קָיָם - חַיִּב לְכִסּוֹת. אָף עַל פִּי שְׂאֲמָרוּ: לֹא יִשְׁחַט אָדָם בְּסַפִּינָה, אֲלֵא אִם כֶּן הֵיָה לוֹ עֶפְר מוּכָן. הַשּׁוֹחֵט וְצָרִיף לְדָם, לֹא יִשְׁחַט כְּדָרְךָ שְׁשׁוֹחֲטִין, אֲלֵא כִּיּוֹן עוֹשֶׂה? אוּ נוֹחַרוּ אוּ מוּלְקוּ. הַשּׁוֹחֵט וְהִקְדִּישׁ אֶת הַדָּם - חַיִּב לְכִסּוֹת, מִפְּנֵי שֶׁקְדָּמָה מִצְוַת כִּסּוּי לְהִקְדֵּשׁ. הַשּׁוֹחֵט וּבִלְעֻתוֹ הָאֶרֶץ - פְּטוּר מִלְכָּסוֹת. כִּסְתוּ הַרוּחַ - חַיִּב לְכִסּוֹת. הַשּׁוֹחֵט דָּם שֶׁעַל הַסִּפִּין, וְדָם שֶׁעַל הַכַּנְפִּים - חַיִּב לְכִסּוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר: הוֹאִיל וְנִתְכַּסֶּה דָּם הַזֶּבַח - פְּטוּר מִלְכָּסוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר מִשׁוּם רַבֵּן גַּמְלִיאֵל: הַשּׁוֹחֵט צָרִיף בְּרִכָּה לְעַצְמוֹ, שָׁחַט וְלֹא כִּסְהוּ, וְרָאָהּ אַחֵר - חַיִּב לְכִסּוֹתוֹ אֶפְלוּ בַּיּוֹם טוֹב. הַמְכַסֶּה אֶת הַדָּם: יְכַסְּנוּ בִּיד וְאֵל יְכַסְּנוּ בְּרִגְלָהּ, שְׂאִין עוֹשִׂין אֶת הַמַּצְוָה עֲרָאִי. בְּמָה מְכַסִּין וּבְמָה אֵין מְכַסִּין? אֵין מְכַסִּין, לֹא בַתְּכָן וְלֹא בְקֶשׁ, וְלֹא בְגִבְבָא, לֹא בְעֵצִים, וְלֹא בְנוּצָה, וְלֹא בְכַנְפֵי יוֹנָה, וְלֹא בְנִסְרַת שֶׁל חֲרָשִׁין, וְלֹא בְנַעֲרַת שֶׁל פְּשֵׁתָן, וְלֹא בְגְדוּרוֹת

רבי יהודה פּוֹטֵר עַד שֵׁיחָא בּוּ פְּזִית. אַכְל שְׁנֵי גִידִים מִשְׁתֵּי יְרוּכּוֹת, מִשְׁתֵּי בְּהֵמוֹת - סוֹפֵג שְׂמוּנִים. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: אֵינוֹ סוֹפֵג אֲלָא אַרְבַּעִים.

ג. יֵרֵךְ שֶׁבִשְׁשֵׁלָה בְּגִיד הַנֶּשֶׁה שְׁלָה, אִם בִּשְׁלָה בְּנוֹתָן טַעַם - הָרִי זֹו אֲסוּרָה. כִּיצַד מִשְׁעָרִין אַתָּה? כִּבְשָׁר בַּלְּפֶת. נִתְּבַשְׁלָה עִם הַגִּידִים - הָרִי זֶה בְּנוֹתָן טַעַם. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוּקָה אֹמֵר: אֵין בְּגִיד בְּנוֹתָן טַעַם. חֲתִיכָה אֲסוּרָה שְׁנֵתְעַרְכָּה בְּחֲתִיכוֹת, אֶפְלוּ הֵן אֶלֶף - בְּלָן אֲסוּרוֹת. הֶרֶטֶב - בְּנוֹתָן טַעַם. נִמוּחָה - הָרִי זֶה בְּנוֹתָן טַעַם.

ד. נוֹהֵג בַּטְהוּרָה וְאֵין נוֹהֵג בַּטְמְאָה. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: אֵף בַּטְמְאָה, מִפְּנֵי שְׁאֲסוּרִין קִדְּם לְמִתֵּן תּוֹרָה. אָמְרוּ לוֹ לְרַבִּי יְהוּדָה: אֵינוֹ אֹמֵר "עַל כֵּן לֹא יֵאָכְלוּ בְּנֵי יַעֲקֹב רְאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן אֶת גִּיד הַנֶּשֶׁה", אֲלָא "בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - אֵלוֹ שְׁעוֹמְדִין לְפָנֵי הַר סִינַי. אֲלָא לְמָה כָּתְבוּ שֵׁם? הַלּוֹדִיעַ בְּמָה נֶאֱסָר אֲבָר מִן הַחֵי! נוֹהֵג בְּבִהְמָה טְמֵאָה כַּטְהוּרָה, מִפְּנֵי שְׁאֲסוּרוֹ נוֹהֵג בְּבְנֵי נֹחַ כִּישְׂרָאֵל, וְחֵיב עֲלָיו מִשּׁוּם אֲבָר מִן הַחֵי, וּמִשּׁוּם בְּהֵמָה טְמֵאָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי אֲלֵיעֶזֶר. וְחֲכָמִים אֹמְרִים: אֵינוֹ חֵיב אֲלָא מִשּׁוּם אֲבָר מִן הַחֵי בַלְבָּד, שְׁנֵאֲמַר (דְּבָרִים יב, כג): "לֹא תֹאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר", אֶת שְׁאֲסוּרוֹ מִשּׁוּם "בַּל תֹּאכַל הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר" - חֵיבִין עֲלָיו, וְיֵצֵאת בְּהֵמָה טְמֵאָה שְׁכֵלָה אֲסוּרָה. הַאֲכֹל אֲבָר מִן הַחֵי עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, חֵלֵב מִן הַחֵי חֵיבִין עֲלָיו. חֵלֵב מִן הַחֵי חֵיב מִשּׁוּם שְׁנֵי לְאוּוֹן - מִשּׁוּם חֵלֵב וּמִשּׁוּם חֵי. דָּם מִן הַחֵי - חֵיב מִשּׁוּם שְׁנֵי לְאוּוֹן. מִשּׁוּם דָּם וּמִשּׁוּם חֵי, אֲבָר מִן הַחֵי חֵיב מִשּׁוּם נִבְלָה. דָּם מִן הַמְּקַדְּשִׁין חֵיב מִשּׁוּם שְׁנֵי לְאוּוֹן, מִשּׁוּם דָּם וּמִשּׁוּם מְקַדְּשִׁין; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֲכָמִים אֹמְרִים: אֵין חֵיב אֲלָא מִשּׁוּם לֹאֹ אֶחָד בַּלְבָּד. אֵלֶיהָ מִן הַמְּקַדְּשִׁין חֵיב מִשּׁוּם שְׁנֵי לְאוּוֹן, מִשּׁוּם אֵלֶיהָ וּמִשּׁוּם מְקַדְּשִׁין. חֵלֵב מִן הַמְּקַדְּשִׁין חֵיב מִשּׁוּם שְׁנֵי לְאוּוֹן, מִשּׁוּם חֵלֵב וּמִשּׁוּם מְקַדְּשִׁין. רַבִּי יְהוּדָה מְחֵיב

וְלֹא בְּקִצּוֹצוֹת, וְלֹא בְּקִמְחִין וְלֹא בְּסִלְתוֹת. וְלֹא יִתֵּן חֶבֶן עַל גְּבֵי הַדָּם וְיִכְסֶה. אֲבָל מְכַסֶּה בְּסִיד, בְּגַפְסִים, וּבְחֻרְסִים שְׁכַתְשָׁם וְעִשָּׂאָן עֶפֶר. זֶה הַכֵּלֵל, כֹּל שֶׁהוּא מִין עֶפֶר, בּוֹלַע וּמְצַמִּיחַ - מְכַסִּין בּוּ. וְכֹל שְׁאֵינוֹ מְצַמִּיחַ - אֵין מְכַסִּין בּוּ.

מִסְכַּת חֲלִין פְּרָק שְׁבִיעִי

א. גִּיד הַנֶּשֶׁה נוֹהֵג בְּכֹלָאִים וּבִכְפוּי. נוֹהֵג בְּשִׁתֵּי יְרוּכּוֹת: בִּירֵךְ שֶׁל יְמִין וּבִירֵךְ שֶׁל שְׂמָאל. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: אֵין נוֹהֵג אֲלָא בְּאַחַת; דַּעַת מְכַרְעַת שֶׁהִיא שֶׁל יְמִין. זֶה הַכֵּלֵל: כֹּל שֵׁישׁ לוֹ כֶּף יֵרֵךְ - גִּיד הַנֶּשֶׁה נוֹהֵג בּוּ. כֹּל שְׁאֵין בּוּ כֶּף יֵרֵךְ - אֵין גִּיד הַנֶּשֶׁה נוֹהֵג בּוּ. נוֹהֵג בְּשׁוּלֵל וְחֻלְבוֹ אֲסוּר; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: אֵין נוֹהֵג בְּשׁוּלֵל וְחֻלְבוֹ מִתָּר; דְּבָרֵי רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר. וְחֲכָמִים אֹמְרִים: נֶאֱמָנִין עֲלָיו וְעַל הַחֵלֵב. הַשׁוּלֵחַ יֵרֵךְ מִחֲתַכַּת לְחִבְרוֹ - צְרִיךְ לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה גִיד הַנֶּשֶׁה. שְׁלֵמָה - אֵין צְרִיךְ לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה גִיד הַנֶּשֶׁה. הַלּוֹקֵחַ יֵרֵךְ מִחֲתַכַּת מִן הַטֶּבַח - אֵין צְרִיךְ לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה גִיד הַנֶּשֶׁה. שְׁלֵמָה - צְרִיךְ לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה גִיד הַנֶּשֶׁה. הַמוֹכֵר יֵרֵךְ מִחֲתַכַּת לְעוֹבֵד כּוֹכְבִים - אֵין צְרִיךְ לְהַפְרִישׁ מִמֶּנָּה גִיד הַנֶּשֶׁה, וּבַלְבָּד שְׁלֵא יִמְכְרָנָה לוֹ בְּפָנֵי יִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי שְׁחִזוֹר וְלוֹקָחָה הֵימָנוּ. וּמִשּׁוּם שְׁנֵי דְבָרִים אָמְרוּ אֵין מוֹכְרִין בָּשָׂר שֶׁל נִבְלָה וְשֶׁל טְרֵפוֹת לְעוֹבֵד כּוֹכְבִים, מִפְּנֵי שְׁחִזוֹר וּמֵאֲכִילִין לִישְׂרָאֵל. דְּבָר אַחַר: שְׁאֵין מְאֲכִילִין אֶת הָאָדָם בְּטַעוֹת. וּמִשּׁוּם שְׁנֵי דְבָרִים אָמְרוּ לֹא יֵאֵמַר אָדָם יִשְׂרָאֵל לְעוֹבֵד כּוֹכְבִים: 'קַח לִי בָּשָׂר מִשּׁוּם נִבְלוֹת וּמִשּׁוּם טְרֵפוֹת'. דְּבָר אַחַר: מִשּׁוּם אוֹנְסִין.

ב. גִּיד הַנֶּשֶׁה מְחַטֵּט אַחֲרָיו כֹּל מְקוֹם שֶׁהוּא, וְנוֹטֵל הַשְּׂמֵן שֶׁלוֹ - הָרִי זֶה מִתָּר. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: נוֹטְלוֹ מִן הַשּׁוֹק שֶׁל יֵרֵךְ. שְׁנֵי גִידִים הֵן: הַחִיצוֹן סְמוּךְ לְבָשָׂר - אֲסוּר, וְחֵיבִין עֲלָיו. הַפְּנִימִי סְמוּךְ לְעֶצֶם - אֲסוּר, וְאֵין חֵיבִין עֲלָיו. הַאֲכֹל מִגִּיד הַנֶּשֶׁה פְּזִית - הָרִי זֶה חֵיב. רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר, עַד שֵׁיֵאָכַל מִשְׁנֵיהֶם. אֲכָלוּ וְאֵין בּוּ פְּזִית - הָרִי זֶה חֵיב.

שְׁלֹשָׁה, מִשׁוּם חֵלֶב, וּמִשׁוּם מְקַדְשִׁין, וּמִשׁוּם חֵלֶב שֶׁל מְקַדְשִׁין.

מִסְכַּת חֲלִין פֶּרֶק שְׁמִינִי

א. בְּשֶׁר בְּחֵלֶב נוֹהֵג בְּאַרְץ וּבְחוּץ לְאַרְץ, בְּפָנֵי הַבַּיִת וְשֵׁלָא בְּפָנֵי הַבַּיִת, בְּחֲלִין וּבְמִקְדָּשִׁים. הַנּוֹדֵד מִן הַבֶּשֶׂר - אֲסוּר בְּכָל מִין בְּשֶׁר, וּמִתֵּר בְּבֶשֶׂר דְּגָיִם וְחִגְבִּים. הַעוּף לֹא עוֹלָה וְלֹא נֹאכֵל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: זֶה מְקוּלֵי בֵּית שְׁמַאי וּמְחוּמְרֵי בֵּית הַלֵּל. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: עוֹלָה וְאִין נֹאכֵל. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: לֹא עוֹלָה וְלֹא נֹאכֵל. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוֹק אוֹמֵר: הַעוּף עוֹלָה עִם הַגְּבִינָה עַל הַשְּׁלַחָן. אֶפִּיקוּלוֹס אוֹמֵר: אִין נֹאכֵל. אַחֲרִים אוֹמְרִים מִשְׁמוֹ: אַף נֹאכֵל. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשְׁלַחָן שֶׁהוּא שֶׁל מֵאֲכָל, אֲכָל בְּשְׁלַחָן שְׁאִינוֹ שֶׁל מֵאֲכָל - נוֹתֵן אָדָם חֲתִיכָה בְּצַד זֶה וּגְבִינָה בְּצַד זֶה. נוֹתֵן בְּקַפּוּף וּבְמַחוּק, וּמִפְּשִׁילָן לְאַחוּרִיו, הָרִי לֹא אֲסוּרוֹ אֲלֵא בְּשְׁלַחָן שֶׁהוּא שֶׁל מֵאֲכָל. בֵּן גְּמִילֵיאל אוֹמֵר: אַף שְׁלַחָן שֶׁל מֵאֲכָל. שְׁנַיִם שֶׁנִּכְנְסוּ לַפֶּנֶדֶק, זֶה בָּא מִן הַצִּפּוֹן וְזֶה בָּא מִן הַדְּרוֹם, זֶה אוֹכֵל בְּחֲתִיכָתוֹ, וְזֶה אוֹכֵל בְּגִבִּיתוֹ, וְאִין חוֹשְׁשִׁין, הָרִי לֹא אֲסוּרוֹ אֲלֵא בְּזֵמַן שְׁכָלוֹ תְּפִיסָה אַחַת.

ב. טַפַּת חֵלֶב שֶׁנִּפְלָה עַל הַחֲתִיכָה, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם יֵשׁ בְּנוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָהּ חֲתִיכָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בְּאוֹתוֹ הַקְּדָרָה. אָמַר רַבִּי: גֵּרָאִין דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה בְּזֵמַן שֶׁלֹּא נֵעַר וְלֹא כֶּסֶה, וְדִבְרֵי חֻכְמִים בְּזֵמַן שֶׁנֵּעַר וְכֶסֶה. חֵם לְתוֹף חֵם וְצוּנָן לְתוֹף חֵם - אֲסוּר. חֵם לְתוֹף צוּנָן - מִדִּיחוֹ וְאוֹכְלוֹ. כְּחֵל שֶׁל מְנִיקָה - קוֹרְעוֹ וּמוֹצִיא אֶת חֲלָבּוֹ. לֹא קוֹרְעוֹ - אִין עוֹבֵר עָלָיו. הַלֵּב - קוֹרֵעַ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ. אִם בְּשָׁלוֹ - קוֹרְעוֹ לְאַחַר בְּשׁוּלוֹ.

ג. כְּחֵל שֶׁבְּשָׁלוֹ בְּחֲלָבּוֹ - מִתֵּר. קָבָה שְׁבִשְׁלָה - חֵיב. הַמְּבַשֵּׁל בְּשֶׁר בְּחֲלָב - הָרִי זֶה חֵיב. כְּמָה יִבְשְׁלָה וְיִהְיֶה חֵיב? כְּחֻצֵי זֵית בְּשֶׁר וְכְחֻצֵי זֵית חֲלָב, כְּדִי שִׁיְהִי זֶה בְּכוּזִית. כֶּשֶׁם שְׁחֵיב עַל בְּשׁוּלוֹ - כֶּף חֵיב עַל אֲכִילָתוֹ. כְּמָה יֵאָכֵל וְיִהְיֶה חֵיב? כְּדִי שִׁיְהִי נֹאכֵל

מִשׁוּם בְּשׁוּל. הַמְּבַשֵּׁל בְּמֵי חֲלָב - פֶּטוּר. בְּחֲלָב זָכָר - פֶּטוּר. דָּם שְׁבִשֵׁל בְּחֲלָב - פֶּטוּר. הַעֲצָמוֹת, וְהַגִּידִים, וְהַקְּרָנִים, וְהַטְּלָפִים, שְׁבִשְׁלָן בְּחֲלָב - פֶּטוּר. הַפְּגוּל וְהַנּוֹתֵר וְהַטְּמֵא שְׁבִשְׁלָן בְּחֲלָב - חֵיב עָלֵיהֶן מִשׁוּם פְּגוּל נוֹתֵר וְטֵמֵא. בְּשֶׁר בְּהֵמָה טְהוּרָה בְּחֲלָב בְּהֵמָה טְהוּרָה - אֲסוּר בְּרַפּוּאָה וּבִהֲנָאָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן מִתִּיר בְּהֲנָאָה. בְּשֶׁר בְּהֵמָה טְהוּרָה בְּחֲלָב חֵיב טֵמֵאָה. בְּשֶׁר חֵיב וְעוֹפוֹת טְהוּרִין בְּחֲלָב בְּהֵמָה טֵמֵאָה. רַבִּי עֲקִיבָא פֶּטוּר עַל בְּשׁוּלוֹ, שְׁנֵאֲמַר "גְּדִי גְדִי" שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים.

ד. קָבָה שֶׁל עוֹבֵד כּוֹכָבִים שֶׁל נְבִלָה - הָרִי זֶה אֲסוּרָה. חֲזָרוּ לוֹמֵר: מִעֲמִידִין בְּקִיבַת עוֹבֵד כּוֹכָבִים וּבְקִיבַת נְבִלָה וְאִין חוֹשְׁשִׁין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: לְשֶׁרָה שִׁינְקָה מִן הַטְּרַפָּה - קִיבְתָהּ אֲסוּרָה. וְטְרַפָּה שִׁינְקָה מִן הַכְּשָׁרָה - קִיבְתָהּ מִתְּרַת, מִפְּנֵי שְׁכָנוֹס בְּמַעֲיָה חֲלָב.

ה. חֹמֶר בְּחֲלָב מְבָדָם, וּבָדָם מִבְּחֲלָב, שֶׁהַחֲלָב נוֹהֵג בְּחֵי, וְקָרַב עַל גְּבֵי הָאִישִׁים, וּמוֹעֲלִין בוֹ, וְחֵיבִין עָלָיו מִשׁוּם פְּגוּל וְנוֹתֵר וְטֵמֵא, מֵה שְׁאִין כֵּן בָּדָם. חֹמֶר בָּדָם, שֶׁהֵדָם מִתִּיר מִכְּשִׁיר וּמִפְּגָל, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּחֲלָב.

ו. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הָאֵלֵל שֶׁכָּנְסוּ וַיֵּשׁ בוֹ בְּזֵית - הָרִי זֶה חֵיב. עוֹר פְּרוֹסוֹת בְּהֵמָה דָּקָה - הָרִי הוּא כְּבִשְׂרָה. וְכָלֵן שְׁעַבְדוֹ, אוֹ שֶׁהִלָּךְ בְּהֵן כְּדִי עֲבוּדָה - טְהוּרִין מִשׁוּם עוֹר, וְטֵמֵאִין מִשׁוּם בְּשֶׁר, חוּץ מֵעוֹר הָאָדָם מִפְּנֵי שְׁמִטְמָאתוֹ לְעוֹלָם, מִכָּאֵן אָמְרוּ: לְגִיזוֹן עוֹבֵר מִמְּקוֹם לְמְקוֹם - הַמֵּאֲהִיל עָלָיו טֵמֵא. אִין לָךְ לְגִיזוֹן שְׁאִין בוֹ קַרְקַפְלִין. וְכָלֵן שְׁבַמְלַחוֹ - הָרִי אֵלוֹ כְּעַבְדוּדִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַלְּטָאָה אִין לָה עוֹר. רַבִּי יוֹחָנָן בֵּן נוּרִי אָמַר: שְׁמוֹנֶה שְׂרָצִים יֵשׁ לָהֶן עוֹרוֹת: הַצֶּדֶן, וְהוֹרְגָן, וְהַחוּבֵל בְּהֵן, וְהַעוֹשֶׂה בְּהֵן חֲבוּרָה - הָרִי זֶה חֵיב. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: אִין עוֹר אֲלֵא מֵה שְׁמָנוֹ חֻכְמִים. הַמְּפָשִׁיט בְּבֵהֵמָה וּבְחִיָּה וּבְטֵמֵאָה, וּבִדְקָה וּבְגֶסֶה - לְשִׁטַּח כְּדִי אֲחִיזָה. וְכֵמָה הוּא כְּדִי אֲחִיזָה? מֵלֵא טַפַּח כְּפוּל. הַמְּפָשִׁיט כְּשַׁעוֹר הַזֶּה, הַנּוֹגֵעַ בְּמִפְּשֵׁט - טְהוּר. כְּעוֹר שֶׁל צֹאֵר - טֵמֵא. רַבִּי יוֹחָנָן

כּמוֹת שֶׁהֵן - נוֹתֵנָן לְכַהֵן וְאִין מְנַכֵּה לוֹ מִן הַטֵּבַח אֶת הַדְּמַיִם. לְקַח הַיָּמִינוּ בְּמִשְׁקָל - נוֹתֵנָן לְכַהֵן וּמְנַכֵּה מִן הַטֵּבַח אֶת הַדְּמַיִם. מִתְּנוֹת אֵין בְּהֵם מִשּׁוֹם קִדְשָׁה, אֲפֹלוּ מוֹכְרֵן לְעוֹבֵד כּוֹכְבִים, אֲפֹלוּ נוֹתֵנָן לְפָנָי כִּלְבוּ - אֵין בְּהֵן אֶלָּא מִצּוֹת כְּהֵנָה בְּלַבַּד. הַמְּשַׁלַּח בְּשֵׁר לְחִבְרוֹ, וְהֵיוּ בּוֹ מִתְּנוֹת, אֵין חוֹשְׁשִׁין שְׂמָא מִתְּנוֹת כְּהֵנָה הֵן.

ג. אֵי זֶה הוּא הַזְּרוּעַ? נוֹטְלוּ מִבֵּית הַפֶּרֶק, וְכֹל הַפֶּרֶק עִמּוֹ, בְּזָרוּעַ שֶׁל מְקַדְשִׁין, בְּזָרוּעַ שֶׁל גְּבוּלִין. אֵיזָה הוּא לְחֵי? נוֹטְלוּ מִבֵּית הַשְּׁחִיטָה וְכֹל בֵּית הַשְּׁחִיטָה עִמָּה. קִבְּהָ כַּמְשָׁמְעוֹ, חֲלָב שֶׁעַל הַקֶּבֶה - נוֹתְנוּ לְכַהֵן. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: נִהְגּוּ כְּהֵנִים עֵין יָפָה, שִׁיְהוּ נוֹתְנִין אוֹתוֹ לְבַעֲלִים. זָרוּעַ - זֶה זָרוּעַ שֶׁל יָמִין! אֵתָּה אֹמֵר זֶה זָרוּעַ שֶׁל יָמִין אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא שְׂמָאל? הֲרֵי אֵתָּה דָן: הוּאִיל וְשׁוֹק מִתְּנָה לְכַהֵן, וְזָרוּעַ מִתְּנָה לְכַהֵן, מַה שׁוֹק אֵינוֹ נוֹהֵג אֶלָּא בְּיָמִין, אָף זָרוּעַ לֹא יִנְהַג אֶלָּא בְּיָמִין. שׁוֹק - מְאֹרְכּוּבָה וְלִמְטָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֻכְמַיִם אֹמְרִים: מְאֹרְכּוּבָה וְלִמְעַלָּה. אֵיזָה הוּא חִזָּה? כֹּל שְׂרוּאָה אֶת הָאָרֶץ, מְלַמְעַלָּה - וְעַד שְׂמַגִיעַ לְצִנּוּאר. מְלַמְטָה - עַד שְׂמַגִיעַ לְכֶרֶס. חוֹתְכוּ וְנוֹטְלוּ מִבֵּין שְׁתֵּי דַפְנוֹת מִכֵּן וּמִכֵּן. וְאֵיזָהוּ אֵלֶּיָּהּ? חוֹתֵף וְיוֹרֵד עַד שְׂמַגִיעַ לְעֵצָה. נִכְנַס לְפָנִים מִן הָעֵצָה, עַד שְׂמַגִיעַ לְפֶרֶק, חוֹתֵף וְנוֹטֵל אֶת כְּלָהּ. וְאֵלוּ הֵן אֲמוּרִין: שְׁתֵּי כְּלִיּוֹת וְיוֹתֵרֵת הַכֶּבֶד וְאֵלֶּיָּהּ. וְאֵלוּ הֵן הַחֲלָבִים: הַחֲלָב הַמְּכֻסָּה אֶת הַקֶּרֶב - זֶה הוּא חֲלָב הַחוּפָּה אֶת הַכֶּרֶס. "וְאֵת כֹּל הַחֲלָב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב" (ויקרא ג, ג) - זֶה חֲלָב שֶׁעַל הַדֶּקֶן; דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אֹמֵר: חֲלָב שֶׁעַל הַקֶּבֶה. וְחֻכְמַיִם לֹא הוֹדוּ לוֹ. שֶׁעַל הַכֶּסְלִים, שְׁבִין פְּקוּקֹרוֹת - שֶׁהוּא מַחֲטֵט אַחֲרָיו כֹּל מְקוֹם שֶׁהוּא וְנוֹטֵל; דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אֹמֵר: חֲלָב שֶׁעַל הַקֶּבֶה תוֹתֵב קְרוֹם נִקְלָף. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר: קְרוֹם וְנִקְלָף - אֲסוּרִין. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: קְרוֹם שֶׁעַל הַכֶּלִיא - אֲסוּר, וְחִיבִים עָלָיו. גִּידִים שְׂבִכְלִיּוֹת וּבְמִקְדְּשֵׁין - אֲסוּרִין, וְאֵין חֲזִבִין עֲלֵיהֶן.

בֶּן נוּרִי אֹמֵר: הַנוֹגֵעַ בְּעוֹר שֶׁל צִנּוּאר - טְהוֹר, שְׂאִינוּ אֶלָּא נוֹתְקוּ. רַבִּי דוֹסְתַאי בֶּן יְהוּדָה אֹמֵר מִשּׁוֹם רַבִּי שְׂמַעוֹן: הַמְּפָשִׁיט בְּשָׂרִים - כֹּלוֹ חִבּוֹר אֶחָד הוּא. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: עוֹר שִׁישׁ לוֹ כְּזֵית בְּשֵׁר, הַנוֹגֵעַ בְּעוֹר שְׂכַנְגַּד הַבְּשֵׁר, מְאֲחֲרָיו - טְמֵא. בִּיצַת הַשֶּׁרֶץ: מְרַקְמַת - טְהוֹרָה. וְכִמָּה הִיא רִיקוּמָה? כְּדֵי שִׁירָאָה שֶׁרֶץ מִתּוֹכָהּ. נִקְבָּה כֹּל שֶׁהוּא - טְמֵאָה. וְכִמָּה יֵהָא הַנֶּקֶב? מְלֵא שְׂעָרָה. הָאֵבֶר וְהַבְּשֵׁר הַמְּזוֹלְדִלִין, בְּבַהֲמָה - מְטֵמְאִין טְמֵאת אוֹכְלִין. רַבִּי שְׂמַעוֹן אֹמֵר: אֵין מְטֵמְאִין טְמֵאת אוֹכְלִין.

מִסְכַּת חֲלִין פֶּרֶק תְּשִׁיעִי

א. הַזְּרוּעַ וְהַלְחִיִים וְהַקֶּבֶה, נוֹהֲגִין בְּכִלְאִים וּבְכוּרִי. רַבִּי אֲלִיעֶזֶר אֹמֵר: הַכִּלְאִים מִן הַרְחֵל וּמִן הַגָּדִי - נוֹהֲגִין בּוֹ. מִן הַכוּי - הַמוּצִיא מִחִבְרוֹ עָלָיו הָרְאָיָה. הַשּׁוֹחֵט לְרִפּוּאָה, לְאֹכִילַת עוֹבֵד כּוֹכְבִים, וְלְאֹכִילַת כְּלָבִים - חָיִב בְּמִתְּנוֹת. הַשּׁוֹחֵט וְנִתְּנַבְּלָה בִידּוֹ, הַנוֹחֵחַ וְהַמְעַקֵּר, וְשִׁחִיטַת עוֹבֵד כּוֹכְבִים - פְּטוּר מִן הַמִּתְּנוֹת. כֵּהֵן וְעוֹבֵד כּוֹכְבִים שֶׁמְכָרוּ בְּהִמְתֵּן לְיִשְׂרָאֵל לְשִׁחוּט - חָיִב בְּמִתְּנוֹת. נִשְׁחַטָּה בְּרִשּׁוֹתָן וְאַחַר כֵּךְ מְכָרוּהָ לוֹ - פְּטוּר מִן הַמִּתְּנוֹת. יִשְׂרָאֵל שֶׁמְכָר בְּהִמְתּוֹ לְכַהֵן לְשִׁחוּט - פְּטוּר מִן הַמִּתְּנוֹת. נִשְׁחַטָּה בְּרִשּׁוֹתָו וְאַחַר כֵּךְ מְכָרָהּ לוֹ - חָיִב בְּמִתְּנוֹת.

ב. כֵּהֵן - פְּטוּר. וְהַמְשַׁתְּתֵף עִם הַכֵּהֵן - פְּטוּר. עוֹבֵד כּוֹכְבִים - פְּטוּר. הַמְשַׁתְּתֵף עִם עוֹבֵד כּוֹכְבִים - פְּטוּר. הַמְשַׁתְּתֵף עִם הַכֵּהֵן צָרִיךְ לְרִשֵׁם, עִם עוֹבֵד כּוֹכְבִים - אֵינוֹ צָרִיךְ לְרִשֵׁם. וּפְסוּלֵי הַמְּקַדְּשִׁין - אֵין צָרִיךְ לְרִשֵׁם. אָמַר לוֹ כֵּהֵן: כְּלָהּ שֶׁלֶף וְהֵיד שְׁלֵי, אֲפֹלוּ אֶחָד מִמָּאָה בֵּיד - פְּטוּר מִן הַזְּרוּעַ. כְּלָהּ שֶׁלֶף וְהֵרָאֵשׁ שְׁלֵי, אֲפֹלוּ אֶחָד מִמָּאָה - פְּטוּר מִן הַלְחִי. כְּלָהּ שֶׁלֶף וּבְנֵי מַעִים שְׁלֵי, אֲפֹלוּ אֶחָד מִמָּאָה מִבְּנֵי מַעִים - פְּטוּר מִן הַקֶּבֶה. מְקוֹם שֶׁנִּהְיָה לְהַפְּשִׁיט אֶת הָרָאֵשׁ - אֵינוֹ רִשְׁאֵי לְהַפְּשִׁיט אֶת הַלְחִי. לְמִלּוּג אֶת הָעֵגְלִים - אֵינוֹ רִשְׁאֵי לְמִלּוּג אֶת הַזְּרוּעַ. וְאֵם יֵשׁ כֵּהֵן - נוֹתֵנָן לְכַהֵן. וְאֵם לֹא - מַעֲלָה אוֹתָן דָּמִים. מְכַר לוֹ יַד כְּמוֹת שֶׁהִיא, וְרָאֵשׁ כְּמוֹת שֶׁהוּא, וּבְנֵי מַעִים

מַסַּכַת חֵלִין פֶּרֶק עֲשִירִי

י. ראשית הגז נוהג בטרפה, ואינו נוהג במתה, ונוהג בכלאים ובכזי. רבי אליעזר אומר: בכלאים - מן הרחל ומן הגדי נוהג בו. מן הכזי - אין נוהגין בו. כהן ועובד כוכבים שנתנו בהמתן לישראל - פטור מראשית הגז. זה חמר בלתיים ובקבה מראשית הגז. כל הקדשים שקדם מומן קבוע להקדשן, ונפדו - חביבין בראשית הגז. אבל אם קדם הקדשן את מומן או מום עובר להקדשן, לאחר מכאן נולד להן מום ונפדו - פטורין מראשית הגז. הגוזז עזיו - פטור מראשית הגז. השוטף רחליו - חביב בראשית הגז. הלוקח מבעל הבית - חביב. ורבי אלעאי פוטר. השתפין - חביבין. רבי עקיבא פוטר. רבי אלעאי אומר: אין ראשית אלא שיש אחריה אחרית. "גז צאנך" - ארבע. "תתן לו" - חמש. חמש רחלות גוזזות מנה, מנה ופרס שהן שבעים וחמשה סלעים - חביבות בראשית הגז; דברי רבי דוסא. וחכמים אומרים: חמש רחלות גוזזות כל שהן. כמה נותן לו? משקל חמש סלעים ביהודה שהן עשרה סלעים בגליל. מלבן ולא צואי, ולא שילבננו ויתננו לו, אלא נותן לצמר צואי, כדי שילבננו, ויעמד בידו משקל חמשה סלעים ביהודה, שהן עשרה סלעים בגליל, שנאמר: "תתן לו" - שיהא בו כדי מתנה. היו לו שתי צאן, גוזז ומניח, גוזז ומניח, אף על פי שעתיד להוסיף עליהן - אין מצטרפות. היו לו חמש גוזז ומניח, אפלו שתיים ושלוש שנים - הרי אלו מצטרפות. צבען טואן ומכרן - אין מצטרפות. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: צבען - הרי אלו מצטרפות. המפריש גז צאנו ואבד - חביב באחריות. ראשית הגז - מצותה בתחלה. אם נתן, בין בתחלה בין באמצע ובין בסוף - יצא. כמה שעורה? אחד מששים פתומה. הלוקח גז צאנו של חברו, ולא הפריש הימנו ראשית הגז - הלוקח פטור. חמר בזרוע ובלתיים ובקבה מבראשית הגז. ארזין ותרגולין ויונין

הרדסיות שמרדו, או שקננו בפרדס - חביבין בשלוח.

ב. זכר - פטור מלשלח. קורא זכר; רבי אליעזר מחיב וחכמים פוטרין. עוף טמא - פטור מלשלח. עוף טהור רובץ על ביצי עוף שאינו מינו - פטור מלשלח. היתה עומדת ביניהן - פטור מלשלח. היתה יושבת על גביהן - חביב לשלח. היתה מעופפת, בזמן שכנפיה נוגעות בהן - חביב לשלח. אין כנפיה נוגעות בהן - פטור מלשלח. אם אפרוחים - הטרפה פטורה מלשלח. ביצים - פטור מלשלח. אפרוחים שפרחו ואין צריכין לאמן - פטור מלשלח. נטל את האם ולא הספיק לטול את הבנים עד שמתו, או עד שנעשו טרפה - פטור מלשלח. נטל את האם ואחר כך נטל את הבנים - חביב לשלח. נטל את הבנים ואחר כך נטל את האם - פטור מלשלח. אחד נטל את האם ואחד נטל את הבנים - הנוטל את האם חביב. המוציא קן בבורות בשיחין ובמערות - מתרות משום גזל ותיבות בשלוח. ואם מקשרות - אסורות משום גזל ופטורות מן השלוח. יוני שובך ויוני עליה - תיבות בשלוח, ואסורות משום גזל מפני דרכי שלום.

ג. המוציא קן - לא יטהר בה את המצרע, שנאמר: "ולקח". הנוטל אם מעל הבנים; רבי יהודה אומר: לוקח ואינו משלח. וחכמים אומרים: משלח ואינו לוקח. זה הכלל, כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה - אין חביבין עליה. לא יטול אדם אם מעל הבנים, ואפלו לטהר בה את המצרע, מפני שנעבדה בה עברה; רבי יעקב אומר: אין לה מצוה בתורה שאין מתן שכרה בצדה, ותחית המתים כתובה בה, שנאמר (דברים כב, ז): "שלח תשלח את האם וגו'. עלה זה לראש האילן ונפל ומת, או לראש הבגין ונפל ומת, היכן טובו של זה? אמור מעתה: "למען ייטב לך" - בעולם השטוב! "והארכת ימים" - בעולם ארוך!

<p>7</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>כח 28</p>	<p>6:58 נץ החמה 9:50 סו"ז קר"ש - גר"א 10:48 סו"ז תפלה - גר"א 7:41 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ישעיה כד-כה תוספתא: חלין ד</p>	<p>5:46 עלות השחר 9:14 סו"ז קר"ש - מג"א 10:24 סו"ז תפלה - מג"א שקיעה בבלי: מנחות נח ירושלמי: ברכות סד</p>
<p>8</p> <p>שני Monday</p>	<p>כט 29</p>	<p>7:00 נץ החמה 9:51 סו"ז קר"ש - גר"א 10:48 סו"ז תפלה - גר"א 7:39 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ישעיה כז-כח תוספתא: חלין ה</p>	<p>5:48 עלות השחר 9:15 סו"ז קר"ש - מג"א 10:24 סו"ז תפלה - מג"א שקיעה בבלי: מנחות נט ירושלמי: ברכות סה</p>
<p>9</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ל 30</p>	<p>Rosh Chodesh Cheshvan 7:01 נץ החמה 9:51 סו"ז קר"ש - גר"א 10:48 סו"ז תפלה - גר"א 7:37 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ישעיה כח-כט תוספתא: חלין ו</p>	<p>א' דראש חודש מרחשון 5:49 עלות השחר 9:15 סו"ז קר"ש - מג"א 10:24 סו"ז תפלה - מג"א שקיעה בבלי: מנחות ס ירושלמי: ברכות סו</p>
<p>10</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>א 1</p>	<p>Rosh Chodesh Cheshvan 7:02 נץ החמה 9:52 סו"ז קר"ש - גר"א 10:48 סו"ז תפלה - גר"א 7:36 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ישעיה ל-לא תוספתא: חלין ז</p>	<p>ב' דראש חודש מרחשון 5:50 עלות השחר 9:16 סו"ז קר"ש - מג"א 10:24 סו"ז תפלה - מג"א שקיעה בבלי: מנחות סא ירושלמי: ברכות סז</p>
<p>11</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>ב 2</p>	<p>7:03 נץ החמה 9:52 סו"ז קר"ש - גר"א 10:49 סו"ז תפלה - גר"א 7:34 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ישעיה לב-לג תוספתא: חלין ח</p>	<p>5:51 עלות השחר 9:16 סו"ז קר"ש - מג"א 10:25 סו"ז תפלה - מג"א שקיעה בבלי: מנחות סב ירושלמי: ברכות סח</p>
<p>12</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 6:03 הדלקת הנרות</p>	<p>ג 3</p>	<p>7:04 נץ החמה 9:52 סו"ז קר"ש - גר"א 10:49 סו"ז תפלה - גר"א 7:33 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ישעיה לד-לה תוספתא: חלין ט</p>	<p>5:52 עלות השחר 9:16 סו"ז קר"ש - מג"א 10:25 סו"ז תפלה - מג"א שקיעה בבלי: מנחות סג ירושלמי: פאה א</p>
<p>13</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 7:31 זמן מוצש"ק</p>	<p>ד 4</p>	<p>7:05 נץ החמה 9:53 סו"ז קר"ש - גר"א 10:49 סו"ז תפלה - גר"א 7:31 צה"כ לשיטת ר"ת נ"ך: ישעיה לו-לז תוספתא: חלין י</p>	<p>נח מברכין בה"ב 5:53 עלות השחר 9:17 סו"ז קר"ש - מג"א 10:25 סו"ז תפלה - מג"א שקיעה בבלי: מנחות סד ירושלמי: פאה ב</p>

ווען א מענטש שמועסט זיך אויס מיט'ן אייבערשטן, וועט דאס שפעטער העלפן און אויסלייזן זיינע קינדער.

(ספר המדות אות התבודדות הל'ק ב' סימן א')